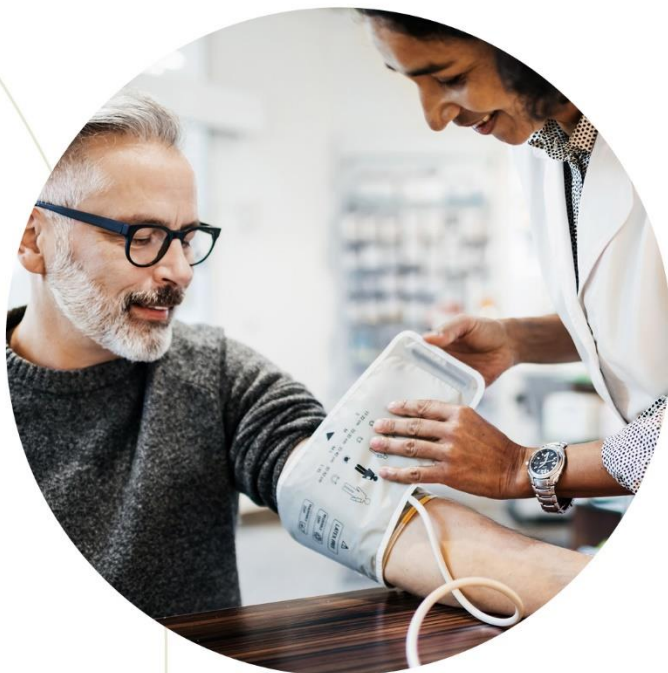

HALFJAARRAPPORT 2023

Inhoudsopgave

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

Halfjaarresultaat 2023	3
Onzekerheden in het tweede halfjaar van 2023	8
Verklaring van de Raad van Bestuur van Achmea B.V.	9

VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Geconsolideerd overzicht van de financiële positie	11
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	12
Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat	13
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen	14
Verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht	15

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

1. Waarderingsgrondslagen	16
2. Kapitaal- en risicomanagement	18
3. Gesegmenteerde informatie	21
4. Vastgoedbeleggingen	25
5. Beleggingen	25
6. Activa en Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	26
7. Financiële verplichtingen	33
8. Reële waarde hiërarchie	34
9. Verzekeringstechnisch resultaat	38
10. Opbrengsten uit Verzekeringserelateerde diensten	38
11. Lasten uit verzekeringserelateerde diensten	39
12. Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten	40
13. Beleggingsresultaat uit niet-verzekeringsactiviteiten	42
14. Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	42
15. Transacties met verbonden partijen	42
16. Gebeurtenissen na balansdatum	42
17. Toelichting op de transitie naar IFRS 9/17	43

BEOORDELINGSVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Beoordelingsverklaring	73
Bijlage – Begrippenlijst	75

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

HALFJAARRESULTAAT 2023

Bianca Tetteroo, voorzitter Raad van Bestuur Achmea:

“Vandaag presenteren we de cijfers over het eerste halfjaar van 2023 waarbij we een sterke groei in premie en resultaat laten zien. Financiële markten waren minder volatiel dan in 2022 waardoor het rendement op onze beleggingen is verbeterd. De maatschappelijke en economische context waarin we opereren blijft echter dynamisch en onzeker. Onder andere als gevolg van hoge inflatie en vaker voorkomende extreme weersomstandigheden. Recentelijk hebben we daar in Europa weer tal van voorbeelden van gezien. Ook op het vlak van zorg, pensioenen en de woningmarkt liggen er uitdagingen waar we vanuit onze purpose ‘Duurzaam Samen Leven’ aan werken. Samen met zorgaanbieders en overheden werken we op basis van het Integraal Zorgakkoord aan het verder verbeteren van regionaal zorgaanbod. Enorm belangrijk, op die manier houden we de zorg toegankelijk en betaalbaar. Door meer levensloopbestendig te bouwen, spelen we in op de veranderende woonbehoeftes als gevolg van een vergrijzende samenleving. Daarmee ontlasten we bovendien voor een deel de zorg. En per 1 juli ging de Wet Toekomst Pensioenen in. Samen met onze klanten zijn we gestart met de implementatie.

Stijging operationeel resultaat

Het operationeel resultaat over de eerste 6 maanden komt uit op € 405 miljoen. Dat is € 165 miljoen (+69%) hoger dan vorig jaar. Bij Schade & Inkomen steeg het operationeel resultaat met € 61 miljoen. De totale schadelast was lager dan vorig jaar doordat grote weercalamiteiten in Nederland, zoals in 2022 de februaristorm, uitbleven in de eerste zes maanden van 2023. Wel zien we dat door de toegenomen verkeersintensiteit het aantal schades substantieel toeneemt. Ook de kosten voor schadeherstel nemen toe als gevolg van de inflatie. De combined ratio blijft met 91,3% sterk. Het operationeel resultaat van het Zorgbedrijf verbeterde met € 67 miljoen. Het resultaat van Oudedagsvoorzieningen (“ODV”) verbeterde naar € 10 miljoen. Bij Achmea Bank, onderdeel van ODV, stegen de rente-inkomsten. De hypotheekmarges namen toe en de hypotheekportefeuille groeide in de eerste zes maanden. Bij Pensioen & Leven is de onderliggende ontwikkeling in lijn met onze verwachtingen. Het operationeel resultaat daalde naar € 134 miljoen, onder andere door hogere indexaties op pensioencontracten uit het service book. Het operationeel resultaat van Internationaal verbeterde ten opzichte van vorig jaar met € 34 miljoen en kwam, ondersteund door verdere premiegroei, break-even uit. Tot slot verbeterde ook het operationeel resultaat op onze herverzekeringen met € 37 miljoen door het uitblijven van grote calamiteiten in de eerste zes maanden.

Groei inkomsten

De premies groeiden met € 1,5 miljard (+8%) naar € 19,9 miljard. Bij Schade & Inkomen groeiden de premies met 4%, met name door groei in het zakelijke segment. Bij Zorg steeg de premie met 7% door hogere premies en een hogere vereveningsbijdrage. Internationaal was er sprake van de sterkste premiegroei (+41%) als gevolg van inflatie en klantgroei. Bij ODV steeg het vermogen onder beheer met 6% naar € 206 miljard door instroom van nieuwe klanten en koersontwikkelingen. Het hypotheekvolume van Achmea Bank groeide met € 1 miljard. In het licht van onze groeistrategie op hypotheekleningen kondigden we in april een samenwerking met Munt Hypotheken aan. We verwachten de komende drie jaren met Munt circa € 1,5 miljard aan extra hypotheekleningen te verstrekken. Een zorgelijke ontwikkeling is dat bij het aangaan van een hypotheek steeds minder mensen een overlijdensrisicoverzekering afsluiten. Op de langere termijn kan dit leiden tot schrijnende situaties.

Hoge klanttevredenheid en focus op efficiency

De NPS scores van onze merken blijven hoog. Klanten waarderen onze (digitale) dienstverlening waarin we continu investeren. Dat doen we onder andere in een nieuw IT-platform dat een solide basis biedt om samen met onze klanten de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel vorm te geven.

Er is sprake van een stevige stijging van de kosten. Die stegen in vergelijking met een jaar geleden met 11%. Enerzijds vanuit inflatie en groei. Anderzijds is er sprake van strategische investeringen, hogere personeelskosten en kosten om te voldoen aan wet- en regelgeving. Ook het afgelopen half jaar investeerden we in ons Customer Due Diligence programma. Vanwege de stijgende kosten blijft focus op efficiency en kostenbeheersing een belangrijk speerpunt.

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

Solvabiliteit robuust

De solvabiliteitsratio was eind juni 195%. Dat is nog altijd robuust, maar wel lager dan een half jaar geleden (eind 2022: 209%). De daling wordt veroorzaakt door sterk toegenomen zorgkosten en een hoger eigen risico op onze herverzekeringen. Per 1 juli dit jaar verlengden we onze eigen herverzekeringsdekking. We zien dat de premies stijgen en de voorwaarden wijzigen, mede als gevolg van de wereldwijd toenemende klimaat gerelateerde schades en inflatie. Dat heeft niet alleen gevolgen voor ons eigen risico bij herverzekering maar beïnvloedt ook de kostprijs van onze verzekeringen.

Samen werken aan verduurzaming

Als het gaat om klimaatverandering kijken we vanuit Achmea naar drie aspecten: preventie, adaptatie en verzekeraarbaarheid. Op deze drie aspecten werken we samen met onze klanten, het Verbond van Verzekeraars en de overheid aan oplossingen. In de eerste zes maanden van het jaar leverden onze medewerkers een mooie verduurzamingsbijdrage. Sinds 1 januari 2023 heeft elke medewerker een klimaatbudget van € 2.500 om de eigen leefomgeving te verduurzamen. Ruim de helft van de 12.000 Achmea medewerkers in Nederland heeft dit budget in de eerste helft van het jaar al aangewend. Ook onze klanten helpen we om het verduurzamen van hun woningen zo makkelijk mogelijk te maken. Vanaf mei dit jaar ontvangen klanten van Centraal Beheer bijvoorbeeld korting op de hypotheekrente voor een groen leningdeel om hun woning te verduurzamen. Op concernniveau investeerde Achmea in februari € 55 miljoen in twee windparken via het kort daarvoor gelanceerde Climate Infrastructure Fund.

Voldoende levensloopbestendige woningen realiseren

In juni presenteerden we de strategische ambities en nieuwe naam van Achmea Real Estate. We hebben stevige groeiplannen en het ontwikkelen van levensloopbestendige woningen speelt daarbij een belangrijke rol. In Nederland zijn er door de vergrijzing op termijn zo'n 450.000 extra woningen van dit type nodig. Ons streven is om 10% daarvan vanuit Achmea te realiseren.

Dank aan onze klanten, partners en medewerkers

In de eerste 6 maanden van het jaar hebben we een goede koers gevaren. Dat deden we samen met onze klanten, partners en medewerkers, die ik enorm wil bedanken voor hun bijdrage en het vertrouwen in Achmea!"

Groepsresultaat op hoofdlijnen

Overgang naar nieuwe verslagleggingstandaarden

Achmea rapporteert voor het eerst volgens de nieuwe boekhoudstandaarden IFRS 9 en IFRS 17. Onder IFRS 9/17 grondslagen worden de waardeveranderingen van zowel de beleggingen als de verplichtingen als gevolg van veranderingen in bijvoorbeeld rentetarieven en aandelen- en vastgoedprijzen opgenomen in de winst en verliesrekening. Onder IAS 39/IFRS 4 werd deze impact grotendeels verwerkt in het vermogen en had daarmee minder invloed op het netto resultaat.

Bewegingen in de financiële markten kunnen onder IFRS 9/17 hierdoor leiden tot grotere volatiliteit in het resultaat. Om focus en sturing te houden op de onderliggende ontwikkeling van de resultaten is de definitie van het operationeel resultaat aangepast. De volatiliteit vanuit marktbevingen wordt door deze definitie opgenomen in het niet-operationeel resultaat. Hiervoor hanteren we een 'expected return'-methodologie waarbij we ons baseren op de verwachte marktrenten aan het begin van het jaar en genormaliseerde rendementen op zakelijke waarden. Dezelfde marktrenten hanteren we voor het bepalen van de disconteringscurve en oprenting voor onze verzekeringsverplichtingen bij het bepalen van het operationeel resultaat. Daarnaast wordt het operationeel resultaat genormaliseerd voor eventuele reorganisatielasten en transactieresultaten uit fusies en overnames. Met deze aanpassing is het operationeel resultaat een goede weergave van de onderliggende financiële prestaties van ons bedrijf.

Onder de gewijzigde financiële indicatoren zullen de resultaten 'through the cycle' vergelijkbare uitkomsten geven, waarbij wij de ambities voor 2025 onverkort handhaven.

De vergelijkende cijfers voor 2022 zijn aangepast. Het netto resultaat komt door het verantwoorden van de marktwaarde ontwikkelingen van beleggingen en voorziening in de winst en verliesrekening onder IFRS 9/17 voor de eerste helft van 2022 aanzienlijk lager uit dan onder IAS 39/IFRS 4. Uitzonderlijke marktomstandigheden, waaronder sterk gestegen rente, spreads en dalende aandelenkoersen, hadden in de eerste helft van 2022 een groot negatief effect op het resultaat onder IFRS 9/17. Het operationeel resultaat is aanzienlijk minder gevoelig voor de extreme marktomstandigheden door het hanteren van de 'expected return'-methodologie.

Naar aanleiding van de overgang naar IFRS 9/17 en een nieuwe definitie van het operationeel resultaat wordt het dividendbeleid herijkt, waarbij mogelijk een keuzedividend wordt geïntroduceerd.

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

OPERATIONEEL RESULTAAT SEGMENTEN

(€ MILJOEN)

	H1 2023	H1 2022
Schade & Inkomen Nederland	201	140
Pensioen & Leven Nederland	134	194
Oudedagsvoorzieningen Nederland	10	2
Internationale activiteiten	0	-34
Overige activiteiten	-54	-109
Operationeel resultaat exclusief Zorg Nederland	291	193
Zorg Nederland	114	47
waarvan basiszorgverzekering	62	-31
waarvan aanvullende zorgverzekeringen en overig	52	78
Operationeel resultaat inclusief Zorg Nederland	405	240
Niet-operationeel resultaat	39	-1.358
Resultaat voor belastingen	444	-1.118
Vennootschapsbelasting	67	-249
Nettoresultaat	377	-869

Operationele resultaten

Het operationeel resultaat is in de eerste helft van 2023 gestegen naar € 405 miljoen (H1 2022: € 240 miljoen).

Het operationeel resultaat van Schade & Inkomen Nederland nam in de eerste helft van 2023 toe tot € 201 miljoen (H1 2022: € 140 miljoen). Deze stijging werd met name gedreven door een verbetering van het verzekeringstechnisch resultaat. Vergeleken met de eerste helft van 2022 waren in de eerste helft van 2023 geen grote stormschades. Wel zien we een hogere schadelast door de impact van inflatie en bij autoverzekeringen door de toegenomen verkeersintensiteit met een toenemende (letsel-)schadelast tot gevolg. Bij Inkomen is het resultaat verbeterd door een lagere schadelast in de arbeidsongeschiktheidsportefeuille.

Zorg Nederland boekte in de eerste helft van 2023 met € 114 miljoen een hoger operationeel resultaat (H1 2022: € 47 miljoen). Het resultaat op de aanvullende zorgverzekeringen was € 52 miljoen (H1 2022: € 78 miljoen), het resultaat op de basiszorgverzekering was € 62 miljoen (H1 2022: € 31 miljoen negatief).

In de eerste helft van 2023 is het operationeel resultaat van Pensioen & Leven Nederland gedaald tot € 134 miljoen (H1 2022: € 194 miljoen). Het verzekeringstechnisch resultaat daalde onder andere door een hogere indexatielast als gevolg van inflatie en een lagere vrijval van de Contractual Service Margin (CSM).

Het operationeel resultaat van Oudedagsvoorzieningen is in de eerste helft van 2023 toegenomen naar € 10 miljoen (H1 2022: € 2 miljoen) met name door een hogere rentemarge van Achmea Bank mede door groei van de hypotheekportefeuille met een hoger rendement. Het resultaat van de andere onderdelen is gedaald door gestegen investeringskosten in systemen en in voorbereiding op de nieuwe pensioenwet.

Bij de Internationale activiteiten is het operationeel resultaat gestegen naar € 0 miljoen in de eerste helft van 2023 (H1 2022: € 34 miljoen negatief). De toename van het resultaat is met name gedreven vanuit hogere verzekeringsresultaten in Griekenland door premie-aanpassingen en hogere financiële resultaten gecombineerd met een lagere impact hyperinflatie in de eerste helft van 2023 in vergelijking tot 2022 op onze activiteiten in Turkije.

Het resultaat op Overige activiteiten is met € 55 miljoen verbeterd tot € 54 miljoen negatief (H1 2022: € 109 miljoen negatief). Het resultaat bij Achmea Reinsurance nam toe naar € 10 miljoen (H1 2022: € 27 miljoen negatief) vanuit lagere impact van catastrofeschades en hogere premie-inkomsten als gevolg van marktverharding. Het resultaat op Overige activiteiten betreft de kosten van holding en shared service activiteiten alsmede de financieringslasten van de door Achmea uitgegeven obligaties. Het operationeel resultaat verbeterde ten opzichte van vorig jaar onder andere door lagere bedrijfskosten en een hoger beleggingsresultaat.

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

Resultaat voor belastingen

Het niet-operationeel resultaat over het eerste halfjaar 2023 bedraagt € 39 miljoen (H1 2022: € 1.358 miljoen negatief).

Het niet-operationeel financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten is in de eerste helft van 2023 € 1.396 miljoen hoger dan in de eerste helft van 2022. Dit hogere resultaat komt door de gunstigere ontwikkeling van de financiële markten in 2023 versus de extreme ontwikkeling van rente en spreads en lagere aandelenkoersen in de eerste helft van 2022, wat in lagere marktwaardes van de beleggingen resulteerde.

Het rendement op vastgoed inclusief beleggingsfondsen vastgoed daalde in het eerste halfjaar 2023 naar € 99 miljoen negatief (H1 2022: € 102 miljoen), door de marktwaarde ontwikkelingen als gevolg van de gestegen rente. Dit negatieve effect in de eerste helft van 2023 is volledig gecompenseerd door de hogere rendementen in de andere zakelijke waarden categorieën. Het rendement op aandelen en soortgelijke instrumenten was in het eerste halfjaar 2023 € 163 miljoen (H1 2022: € 125 miljoen negatief), waardoor per saldo het rendement op zakelijke waarden boven het verwachte rendement lag.

Het verschil tussen de impact van rente- en spreadontwikkelingen op onze beleggingen in vastrentende waarden enerzijds en verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten anderzijds is in de eerste helft van 2023 verbeterd ten opzichte van de eerste helft 2022. Het positieve rente-effect wordt verklaard uit het feit dat de ontwikkeling in (lange termijn) rente en spreads in de eerste helft van 2023 zeer gering was. Dit resulteerde in een licht positief niet-operationeel financieel resultaat in de eerste helft van 2023. Uitzonderlijke marktomstandigheden, waaronder sterk gestegen rente, spreads en dalende aandelenkoersen, hadden in de eerste helft van 2022 een groot negatief effect op het resultaat onder IFRS 9/17.

De reorganisatielasten en het transactieresultaat vanuit fusies en overnames waren gering (H1 2023: € 4 miljoen negatief; H1 2022: € 5 miljoen negatief).

Nettoresultaat

Het nettoresultaat bedroeg in de eerste helft van 2023 € 377 miljoen (H1 2022: € 869 miljoen negatief). De effectieve belastinglast bedroeg € 67 miljoen (15,1%). De effectieve belastingdruk is lager dan de nominale belastingdruk als gevolg van onder andere de verwerking van effecten op de rente van de eeuwigdurende leningen via het eigen vermogen en de vrijgestelde resultaten voor Zorg.

Inkomsten

BRUTO GESCHREVEN PREMIES

(€ MILJOEN)

	H1 2023	H1 2022	Δ
Schade & Inkomen Nederland	2.571	2.472	4%
Zorg Nederland	15.766	14.726	7%
Pensioen & Leven Nederland	466	429	9%
Internationale activiteiten	1.001	709	41%
Bruto geschreven premies	19.934	18.474	8%

De bruto geschreven premies zijn in de eerste helft van 2023 met 8% gestegen tot € 19.934 miljoen (H1 2022: € 18.474 miljoen).

De premies bij Schade & Inkomen Nederland zijn met 4% gegroeid tot € 2.571 miljoen (H1 2022: € 2.472 miljoen), vanuit autonome groei en indexatie van verzekerde waarden. De premies uit onze internationale schade- en inkomensverzekeringen zijn met 40% gestegen naar € 471 miljoen (H1 2022: € 337 miljoen).

De bruto geschreven premies binnen Zorg Nederland zijn met 7% gestegen naar € 15.766 miljoen (H1 2022: € 14.726 miljoen) door hogere premies en een hogere vereveningsbijdrage. De premies uit internationale zorgactiviteiten zijn met 42% toegenomen naar € 497 miljoen (H1 2022: € 351 miljoen), met name door groei in Slowakije.

De bruto geschreven premies uit pensioen- en levensverzekeringen nam toe met 9% naar € 466 miljoen (H1 2022: € 429 miljoen), vooral door hogere indexaties op pensioencontracten.

Binnen segment Oudedagsvoorzieningen zijn de inkomsten in de eerste helft van 2023 met 17% gestegen naar € 233 miljoen (H1 2022: € 199 miljoen) met name door een hogere rentemarge bij Achmea Bank.

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

Het beheerd vermogen van Achmea Investment Management nam toe naar € 180 miljard (ultimo 2022: € 166 miljard) als gevolg van nieuwe instroom en positieve ontwikkelingen op de financiële markten. Het beheerd vermogen van Syntrus Achmea is nagenoeg gelijk gebleven op € 40 miljard (ultimo 2022: € 41 miljard). Het volume hypotheeklen is gegroeid; de waarde van het beheerd vastgoed is gedaald door lagere waarderingen in de Nederlandse vastgoedmarkt.

Bruto bedrijfskosten

De Bruto bedrijfskosten die kunnen worden toegerekend aan de verzekeringsactiviteiten worden gepresenteerd als onderdeel van de lasten uit verzekeringsgerelateerde diensten. Het deel van de bedrijfskosten dat niet kan worden gealloceerd aan de verzekeringsactiviteiten en bedrijfskosten van de overige activiteiten zijn in de winst- en verliesrekening opgenomen onder Bedrijfskosten.

De bruto bedrijfskosten zijn in de eerste helft van 2023 met 11% gestegen naar € 1.175 miljoen (H1 2022: € 1.063 miljoen). Deze stijging hangt enerzijds samen met strategische investeringen en groei. Anderzijds met hogere personeelskosten, inflatie en wet- en regelgeving. De hogere personeelskosten hangen samen met de cao-stijging en hogere kosten van inhuur.

Het totaal aantal medewerkers is gestegen naar 17.962 fte (ultimo 2022: 17.526 fte). In Nederland steeg het aantal fte naar 14.506 fte (ultimo 2022: 14.075 fte) als gevolg van strategische investeringen. Het totaal aantal medewerkers in ons internationale bedrijf was nagenoeg stabiel op 3.456 fte (ultimo 2022: 3.451 fte).

Kapitaalmanagement

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is in de eerste helft van 2023 met € 281 miljoen toegenomen tot € 8.878 miljoen (ultimo 2022: € 8.597 miljoen). Deze stijging is met name het gevolg van het nettoresultaat in de eerste helft van 2023. In 2023 nam het eigen vermogen daarnaast af door de uitkering van het over het jaar 2022 vastgestelde dividend op preferente aandelen en couponbetalingen.

ONTWIKKELING TOTAAL EIGEN VERMOGEN

(€ MILJOEN)

Totaal eigen vermogen 31-12-2022	8.597
Nettoresultaat	377
Herwaardering nettoverplichting toegezegde pensioenverplichtingen	-13
Ongerealiseerde winsten en verliezen op terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	-7
Mutatie reserve koersverschillen	-18
Dividend- en couponbetalingen	
eigenvermogensinstrumenten	-58
Uitgifte, verkoop en inkoop van vermogensinstrumenten	0
Minderheidsbelang	0
Totaal eigen vermogen 30-6-2023	8.878

Solvabiliteit (Solvency II)

De solvabiliteit van Achmea Groep is met 195% per eind juni 2023 solide (ultimo 2022: 209%). De solvabiliteit is afgenomen door een stijging van het vereist kapitaal vanuit sterk toegenomen zorgkosten en door een hoger eigen risico en gestegen premies op onze herverzekeringen. Ook de groei bij Schade & Inkomen en de groei van de hypotheekportefeuille bij Achmea Bank leiden tot een stijging van het vereist kapitaal. De beleggingsresultaten en vrijval van kapitaal bij Pensioen & Leven droegen positief bij. Markontwikkelingen hadden per saldo een negatief effect vanuit rente en spread ontwikkelingen, toename van het vereiste kapitaal door aanpassingen in de beleggingsportefeuille en de gestegen aandelenkoersen. Bij methodologie en modelwijzigingen had de invoering van een sector-brede opslag tegen systeemrisico's bij Achmea Bank een negatieve impact, die deels gecompenseerd werd door de positieve impact van een wijziging in de contractgrens van AOV. Overige effecten, waaronder de impact van de van de gedeeltelijke Tier 2 herfinanciering, een daling van de afkapping van het Tier 3 kapitaal door de gestegen SCR en een lagere netto actieve belastinglatentie, hadden per saldo een positieve impact op de Solvency II ratio.

SOLVABILITEITSRATIO ACHMEA GROEP

(€ MILJOEN)

	30-06-2023	31-12-2022	Δ
Toegestaan Solvency II Eigen Vermogen	9.290	9.195	95
Vereiste kapitaal	4.756	4.410	346
Surplus	4.534	4.785	-251
Solvency II Ratio	195%	209%	-14%-pt

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

ONZEKERHEDEN IN HET TWEEDE HALFJAAR VAN 2023

Er zijn inherente onzekerheden aan onze activiteiten en de hieraan gerelateerde beleggingen. De risico's samenhangend met de ontwikkelingen van de financiële markten worden zoveel mogelijk beperkt vanuit het beleggingsbeleid en hierin opgenomen restricties. De impact en volatiliteit van de Solvency II ratio wordt binnen bandbreedtes gehouden vanuit de gestelde limieten voor de verschillende beleggingen en rentegevoeligheden. Wel leidt de toepassing van IFRS 9/17 gegeven de integrale verantwoording van de marktwaarde ontwikkelingen van zowel onze beleggingen als voorzieningen door de winst en verliesrekening tot hogere volatiliteit dan onder de eerder toegepaste grondslagen.

Gegeven de aard van de activiteiten bestaat het risico van eventuele calamiteiten. De zomer van 2023 werd gekenmerkt door verschillende calamiteiten in Europa, bijv. storm Poly en bosbranden in Zuid-Europa. De financiële impact vanuit deze calamiteiten voor Achmea ontwikkelt zich nog maar is vooralsnog beperkt. Aanvullend wordt de schade begrenst door herverzekeringen, waarvan het eigen behoud vanuit de ontwikkelingen op de herverzekeringmarkt recentelijk is verhoogd.

Zeist, 23 augustus 2023

Bianca Tetteroo

Voorzitter van de Raad van Bestuur van Achmea B.V.

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

VERKLARING VAN DE RAAD VAN BESTUUR VAN ACHMEA B.V.

De Raad van Bestuur heeft de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening van Achmea B.V. voor de periode eindigend op 30 juni 2023 (hierna: de halfjaarrekening) opgesteld.

De Raad van Bestuur verklaart dat, voor zover haar bekend, de halfjaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, verplichtingen, financiële positie en het nettoresultaat van Achmea B.V. en de gezamenlijke in de consolidatie opgenomen ondernemingen. De halfjaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de door de Europese Unie aanvaarde International Financial Reporting Standards zoals van kracht per 30 juni 2023, in het bijzonder IAS 34 'Interim Financial Reporting'. De Raad van Bestuur is van mening dat de informatie opgenomen in deze halfjaarrekening geen omissies bevat die de reikwijdte van gedane uitspraken substantieel zullen veranderen. Verder verklaart de Raad van Bestuur dat, voor zover haar bekend, het Verslag van de Raad van Bestuur een getrouw beeld geeft van de informatie vereist krachtens artikel 5:25d van de Wet op het financieel toezicht.

Zeist, 23 augustus 2023

Raad van Bestuur

B.E.M. (Bianca) Tetteroo, Voorzitter
M.A.N. (Michel) Lamie, Vice-voorzitter en CFO
M.G. (Michiel) Delfos, CRO
D.C. (Daphne) de Kluis
R. (Robert) Otto
L.T. (Lidwien) Suur

VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

ACHMEA B.V.

VERKORTE GECONSOLIDEERDE

HALFJAARREKENING

30 JUNI 2023

VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE

(VOOR BESTEMMING VAN HET RESULTAAT)

(€ MILJOEN)

	TOELICHTING	30 JUNI 2023	HERZIEN 31 DECEMBER 2022	HERZIEN 1 JANUARI 2022
Activa				
Immateriële activa		795	787	745
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures		40	46	41
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen		355	378	473
Vastgoedbeleggingen	4	765	850	1.028
Beleggingen	5			
Beleggingen verzekeringsbedrijf en overige		56.220	55.977	66.289
Kredietportefeuille bankbedrijf		13.903	12.911	12.095
Latente belastingvorderingen		969	1.031	936
Te ontvangen vennootschapsbelasting		104	78	
Activa gerelateerd aan verzekeringscontracten	6	6	11	9
Activa gerelateerd aan herverzekeringscontracten	6	960	780	667
Vorderingen en overlopende activa		2.202	2.012	1.139
Liquide middelen		1.863	1.946	1.533
Activa geclassificeerd als 'Aangehouden voor verkoop'		36	26	7
Totaal activa		78.218	76.833	84.962
Eigen vermogen				
Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap		8.876	8.595	9.477
Minderheidsaandeelhouders		2	2	9
Totaal eigen vermogen		8.878	8.597	9.486
Verplichtingen				
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	6			
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten Schade		6.739	6.418	6.760
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten Zorg		2.622	2.392	1.863
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten Leven		34.320	34.336	46.399
Overige voorzieningen		880	876	1.155
Financiële verplichtingen	7	20.529	19.857	17.659
Derivaten		4.218	4.317	1.427
Latente belastingverplichtingen		18	26	49
Verschuldigde vennootschapsbelasting		14	14	164
Totaal verplichtingen		69.340	68.236	75.476
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		78.218	76.833	84.962

VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

(€ MILJOEN)			
	TOELICHTING	EERSTE HALFJAAR 2023	HERZIEN EERSTE HALFJAAR 2022
Opbrengsten uit verzekeringsgerelateerde diensten	10	11.437	10.679
Lasten uit verzekeringsgerelateerde diensten	11	-11.542	-10.486
Verzekeringsresultaat uit herverzekeringscontracten		333	46
Verzekeringstechnisch resultaat	9	228	239
Beleggingsresultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten		1.234	-9.695
Financieel resultaat uit verzekeringscontracten		-1.122	8.536
Financieel resultaat uit herverzekeringscontracten		151	-37
Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten	12	263	-1.196
Resultaat uit geassocieerde deelnemingen en joint ventures		-4	-6
Beleggingsresultaat uit niet-verzekeringsactiviteiten	13	150	108
Opbrengsten uit dienstverleningscontracten		252	216
Overige opbrengsten		24	12
Totale andere baten		422	330
Bedrijfskosten		378	352
Rentelasten en vergelijkbare kosten		46	59
Overige kosten		45	80
Totale andere lasten		469	491
Resultaat voor belasting		444	-1.118
Vennootschapsbelasting		67	-249
Nettoresultaat		377	-869
Nettoresultaat toekomend aan:			
Houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap		377	-869
Minderheidsaandeelhouders		0	0
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen		375.685.702	375.685.702
Resultaat per aandeel (in euro's per aandeel)		0,85	-2,47

VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN HET TOTAALRESULTAAT

OVERZICHT VAN HET TOTAALRESULTAAT

(€ MILJOEN)

	TOELICHTING	EERSTE HALFJAAR 2023	HERZIEN EERSTE HALFJAAR 2022
Posten die niet worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening¹			
Herwaarderings van de nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenverplichtingen ²		-13	169
Ongerealiseerde winsten en verliezen op terreinen en gebouwen voor eigen gebruik ³		-7	2
Posten die kunnen worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening¹			
Valutaverschillen bij omrekening van vreemde valuta (inclusief realisaties) bij dochtermaatschappijen, Geassocieerde deelnemingen, goodwill en joint ventures ⁴		-18	20
Netto overig totaalresultaat		-38	191
Nettoresultaat		377	-869
Totaalresultaat		339	-678
Totaalresultaat toekomend aan:			
Houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap		339	-678
Minderheidsaandeelhouders		0	0

¹ Binnen dit overzicht is de netto positie (inclusief belastingen) weergegeven.

² Verantwoord als onderdeel van de Overige reserves.

³ Verantwoord als onderdeel van de Herwaarderingsreserve.

⁴ Verantwoord als onderdeel van Reserve valutakoersverschillen.

VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT VAN HET TOTAAL EIGEN VERMOGEN

	AANDELEN KAPITAAL/ AGIO	EIGEN AANDELEN	WETTE- LIJKE RESERVE	HERWAAR- DERINGS- RESERVE	RESERVE KOERS- VERSCHIL- LEN	HEDGING RESERVE	OVERIGE RESERVES	RESUL- TAAT OVER HET JAAR	OVERIGE EIGEN VERMOGEN INSTRU- MENTEN	SUB- TOTAAL EIGEN VER- MOGEN ¹	MINDER- HEIDS AANDEEL- HOUDERS	TOTAAL EIGEN VER- MOGEN
Balans per 31 december 2022	11.357	-507	79	-251	-528	-7	-2.222	105	1.250	9.276	2	9.278
Effect waardering IFRS 9/17				918	15		-1.614			-681		-681
Balans per 1 januari 2023	11.357	-507	79	667	-513	-7	-3.836	105	1.250	8.595	2	8.597
Netto overig totaalresultaat			4	-7	-22		-13			-38		-38
Nettoresultaat								377		377		377
Totaalresultaat			4	-7	-22		-13	377		339		339
Bestemming van reserves			5	-78			178	-105				
Dividend- en couponbetalingen							-58			-58		-58
Balans per 30 juni 2023	11.357	-507	88	582	-535	-7	-3.729	377	1.250	8.876	2	8.878

¹ Het subtotaal Eigen Vermogen betreft het Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap.

	AANDELEN KAPITAAL/ AGIO	EIGEN AANDELEN	WETTE- LIJKE RESERVE	HERWAAR- DERINGS- RESERVE	RESERVE KOERS- VERSCHIL- LEN	HEDGING RESERVE	OVERIGE RESERVES	RESUL- TAAT OVER HET JAAR	OVERIGE EIGEN VERMOGEN INSTRU- MENTEN	SUB- TOTAAL EIGEN VER- MOGEN ¹	MINDER- HEIDS AANDEEL- HOUDERS	TOTAAL EIGEN VER- MOGEN
Balans per 1 januari 2022	11.357	-466	55	1.159	-517	-7	-2.822	467	1.250	10.476	9	10.485
Impact van eerste toepassing IFRS 17 ²							-1.168			-1.168		-1.168
Impact van eerste toepassing IFRS 9 ²				-489	1		657			169		169
Balans per 1 januari 2022 herzien	11.357	-466	55	670	-516	-7	-3.333	467	1.250	9.477	9	9.486
Wijzigingen in samenstelling van de groep											-7	-7
Netto overig totaalresultaat			15	2	5		169			191		191
Nettoresultaat								-869		-869		-869
Totaalresultaat			15	2	5		169	-869		-678		-678
Bestemming van reserves			8	121			338	-467				
Dividend- en couponbetalingen							-233			-233		-233
Balans per 30 juni 2022	11.357	-466	78	793	-511	-7	-3.059	-869	1.250	8.566	2	8.568

¹ Het subtotaal Eigen Vermogen betreft het Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap.

² Voor de impact van de eerste toepassing van IFRS 9/17 wordt verwezen naar toelichting 17 Toelichting op de transitie naar IFRS 9/17.

In het aandelenkapitaal/agio is € 10.923 miljoen agioreserve opgenomen (30 juni 2022: € 10.923 miljoen). In het eerste halfjaar van 2023 is € 58 miljoen uitgekeerd, € 43 miljoen aan couponbetalingen en € 15 miljoen aan dividend. De € 43 miljoen (eerste halfjaar 2022: € 43 miljoen) betreft de couponbetalingen op Overige eigen vermogensinstrumenten. Dit bedrag is opgenomen onder Dividend- en couponbetalingen.

Met betrekking tot het resultaat over 2022 heeft de algemene vergadering besloten, in haar vergadering op 12 april 2023, geen dividend uit te keren op de gewone aandelen. Op de door Achmea B.V. uitgegeven preferente aandelen is een bedrag van € 20 miljoen (2022: € 20 miljoen) aan dividend uitgekeerd aan Achmea Tussenholding B.V., de houder van preferente aandelen. Achmea B.V. heeft € 5 miljoen (2022: € 3 miljoen) als dividend 'terugontvangen' als houder van de door Stichting Administratiekantoor Achmea Tussenholding uitgegeven certificaten van aandelen in het kapitaal van Achmea Tussenholding B.V. welke (indirect) gekoppeld zijn aan de preferente aandelen in Achmea B.V.

Ongerealiseerde winsten en verliezen op de gebouwen en terreinen van Achmea in eigen gebruik worden, op basis van de waarderinggrondslagen die door Achmea worden gebruikt, verwerkt in de herwaarderingsreserve. Daarnaast dient Achmea op basis van Nederlandse regelgeving een wettelijke reserve aan te leggen voor alle ongerealiseerde waardeverminderingen voor activa die niet zijn genoteerd op actieve markten en waarvoor de ongerealiseerde reële waardemutaties zijn opgenomen in de Winst- en verliesrekening. De reserve wordt gevormd door het overboeken van de vereiste bedragen van Overige reserves naar de Wettelijke reserve. Voor het bepalen van de hoogte van de Wettelijke reserve wordt rekening gehouden met samenhangende ongerealiseerde waardevermeerderingen op verzekeringscontracten. Zowel de Herwaarderingsreserves als de Wettelijke reserves zijn niet vrij uitkeerbaar.

VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

VERKORT GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

(€ MILJOEN)

	EERSTE HALFJAAR 2023	HERZIEN EERSTE HALFJAAR 2022
Liquide middelen per 1 januari	1.946	1.533
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor belasting	444	-1.118
Aanpassingen voor items zonder kasstromen en herrubriceringen	-259	1.609
Mutaties in operationele activa en verplichtingen	183	242
Operationele kasstromen niet begrepen in het resultaat voor belasting	-30	-100
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	338	633
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Aankopen en investeringen	-42	-43
Desinvesteringen en verkopen	5	4
Ontvangen dividend	5	4
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-32	-35
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing van leningen en opgenomen gelden	-296	-303
Dividend en couponbetalingen	-58	-233
Betaalde rente	-27	-24
Betaalde leaseverplichtingen	-8	-12
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-389	-572
Netto kasstroom	-83	26
Liquide middelen per 30 juni	1.863	1.559
Liquide middelen omvatten de volgende posten:		
Kas- en banksaldi	1.363	1.549
Direct opvraagbare deposito's	500	10
Liquide middelen per 30 juni	1.863	1.559

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

ALGEMEEN

ALGEMENE INFORMATIE

Achmea B.V. is een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid naar Nederlands recht en statutair gevestigd te Zeist. Het hoofdkantoor is gevestigd aan de Handelsweg 2 te Zeist. De Achmea Groep (hierna te noemen: Achmea) bestaat uit Achmea B.V. en de entiteiten waarover zij overheersende zeggenschap ("control") uitoefent. Deze verkorte geconsolideerde halfjaarrekening ('halfjaarrekening') maakt onderdeel uit van het halfjaarrapport, waarin tevens het Verslag van de Raad van Bestuur is opgenomen.

1. WAARDERINGSGRONDSLAGEN

A. BASIS VOOR PRESENTATIE

De halfjaarrekening van Achmea B.V. is opgesteld in overeenstemming met de International Accounting Standard 34 'Interim Financial Reporting' zoals aanvaard door de Europese Unie. De voor het opstellen van deze halfjaarrekening gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards - met inbegrip van de International Accounting Standards (IAS) en interpretaties - zoals van kracht per 30 juni 2023 en aanvaard door de Europese Unie. De geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2022 is beschikbaar op www.achmea.nl. Alle bedragen in de halfjaarrekening zijn in miljoenen euro's, tenzij anders vermeld. De vennootschapsbelasting voor het eerste halfjaar van 2023 wordt berekend op basis van het geschatte effectieve belastingtarief over het boekjaar 2023.

B. WIJZIGINGEN IN DE VERSLAGGEVING

Achmea heeft in 2023 voor het eerst IFRS 9 en IFRS 17 toegepast. De toepassing van deze standaarden heeft een significante impact op deze halfjaarrekening. In paragraaf D zijn de hieruit voortvloeiende wijzigingen toegelicht.

In mei 2023 heeft het IASB wijzigingen aangebracht in IAS 12: International Tax Reform Pillar Two Model Rules waarin guidance wordt gegeven voor toepassing van nieuwe belastingwetgeving die is vastgesteld of materieel is vastgesteld als gevolg OECD/G20 Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifthing (BEPS). De wijzigingen verplichten een tijdelijke uitzondering voor verantwoording en toelichting van uitgestelde belastingeffecten die voortvloeien uit de Pillar II vennootschapsbelastingwetgeving. Toepassing van deze vrijstelling moet worden toegelicht.

De actuele vennootschapsbelastinglasten die voortvloeien uit Pillar II moeten afzonderlijk worden vermeld gedurende de perioden waarin deze vennootschapsbelastingwetgeving van kracht is. Deze wijzigingen zijn van toepassing op verslagperiodes die aanvangen op of na 1 januari 2023, maar niet op tussentijdse perioden die eindigen op of voor 31 december 2023. Omdat de Pillar II wetgeving nog niet is geïntroduceerd vóór het einde van juni 2023, hebben deze wijzigingen geen invloed op deze halfjaarrekening.

Daarnaast zijn de volgende nieuwe standaarden, wijzigingen of interpretaties door de International Accounting Standards Board (IASB) met ingang van 1 januari 2023 van kracht geworden. Deze hebben geen significante impact op het Totaal eigen vermogen per 30 juni 2023, Nettoresultaat over het eerste halfjaar 2023 en vergelijkende cijfers van Achmea B.V.:

- Amendments to IAS12: Deferred Tax related to Assets and Liabilities arising from a Single Transaction;
- Amendments to IAS 1 Presentation of Financial Statements: Disclosure of Accounting Policies;
- Amendments to IAS 8 Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors: Definition of Accounting Estimates.

C. WIJZIGINGEN IN STANDAARDEN EN AANPASSINGEN MET EEN TOEKOMSTIGE TOEPASSINGSDATUM

In de afgelopen jaren zijn de volgende wijzigingen in standaarden gepubliceerd met een toekomstige toepassingsdatum. De ingangsdatum van deze wijzigingen is 1 januari 2024 en ze hebben bij toepassing geen impact op het Totaal eigen vermogen, het Nettoresultaat en geen of beperkte impact op de presentatie en toelichting van Achmea:

- Amendments to IAS 1 Presentation of Financial Statements: Non-current Liabilities with Covenants;
- Amendments to IFRS 16 Leases: Lease Liability in a Sale and Leaseback;
- Amendments to IAS 7 and IFRS 7: Supplier Finance Arrangements.

Achmea heeft deze wijzigingen niet vervroegd toegepast.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

D. AANPASSINGEN MET BETREKKING TOT WAARDERINGSGRONDSLAGEN, CORRECTIES OVER EERDERE PERIODES EN WIJZIGINGEN IN PRESENTATIE

Met ingang van 1 januari 2023 zijn IFRS 9 Financiële instrumenten en IFRS 17 Verzekeringscontracten toegepast. De eerste toepassing van deze standaarden heeft een significante impact op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea omdat de waardering, presentatie en resultaatbepaling van zowel verzekeringscontracten als financiële instrumenten wezenlijk anders wordt. Een nadere toelichting is opgenomen in toelichting 17 Toelichting op de transitie naar IFRS 9/17.

E. SCHATTINGSWIJZIGINGEN

Bij het opstellen van deze halfjaarrekening worden schattingen en aannames gebruikt waarvan de werkelijke uitkomst kan afwijken. Door de overgang naar IFRS 9 en IFRS 17 zijn de aannames en schattingen bij het toepassen van de waarderingsgrondslagen van Achmea B.V. en de belangrijkste bronnen voor schattingsonzekerheden voor het opstellen van de halfjaarrekening over 2023 niet meer hetzelfde als bij de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2022. De belangrijkste schattingsonzekerheden zijn opgenomen in de toelichting op de balansposten.

F. CONSOLIDATIE EN VERSLAGGEVINGSRAAMWERK

De halfjaarrekening van Achmea B.V. omvat alle dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures. Met uitzondering van de hierboven genoemde wijzigingen uit hoofde van de transitie naar IFRS 9/17 zijn de waarderingsgrondslagen en berekeningsmethoden zoals gebruikt bij het opstellen van deze halfjaarrekening dezelfde als die gehanteerd zijn van de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2022.

G. SEIZOENSINVLOEDEN

Inherent aan het verzekeringsbedrijf en de contractuele verplichtingen van Achmea is dat er sprake is van een zekere mate van seizoensinvloeden. De verzekeringsopbrengsten die verantwoord worden in de Winst- en verliesrekening zijn gebaseerd op de vergoeding die de onderneming verwacht te krijgen voor de geleverde verzekeringsgerelateerde diensten. Voor de meeste verzekeringscontracten komt hier een gelijkmatige opbrengst over de maanden uit voort. Bij enkele vormen van dekking kan, afhankelijk van de verzekerde risico's, sprake zijn van een seizoenspatroon.

H. Operationeel resultaat

Voor Achmea is het Operationeel resultaat een belangrijke indicator om haar resultaten te beoordelen. Operationeel resultaat is gelijk aan het resultaat voor belasting gecorrigeerd voor reorganisatielasten, transactieresultaten (fusies & overnames) en toepassing van een 'expected return'-methodologie voor het rendement op de beleggingen van het verzekeringsbedrijf. Hierbij baseert Achmea zich op de verwachte markttrentes aan het begin van het jaar en genormaliseerde rendementen op zakelijke waarden. Dezelfde markttrentes hanteert Achmea ook voor het bepalen van de disconteringscurve en oprenting voor onze verzekeringsverplichtingen bij het bepalen van het operationeel resultaat.

Deze aanpassingen worden als Niet-operationeel resultaat gerapporteerd. De som van Operationeel en Niet-operationeel resultaat betreft het IFRS resultaat voor belastingen.

De definitie is aangepast met de 'expected return'-methodologie om aan te sluiten bij het nieuwe stelsel van IFRS 9/17. Bewegingen in de financiële markten kunnen onder IFRS 9/17 leiden tot grotere volatiliteit in het resultaat. Om focus en sturing te houden op de onderliggende ontwikkeling van de financiële resultaten is de definitie gewijzigd. Met deze aanpassing is het operationeel resultaat een goede weergave van de onderliggende financiële prestaties van Achmea (zie ook hoofdstuk 3 Gesegmenteerde informatie).

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

2. KAPITAAL- EN RISICOMANAGEMENT

In deze toelichting wordt een update gegeven van het kapitaal- en risicomanagement binnen Achmea zoals toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening 2022 van Achmea B.V.

KAPITAALPOSITIE

Achmea beschikt over een solide kapitaalpositie. Per 30 juni 2023 bedraagt de solvabiliteitsratio onder Solvency II 195% (31 december 2022: 209%).

De berekening van de solvabiliteitsratio per 30 juni 2023 is gebaseerd op huidige inzichten van de economische situatie en de ter beschikking staande informatie en representeert een beste inschatting. De berekende omvang van het vereist kapitaal ('Solvency Capital Requirement' (SCR)) en het toegestaan Solvency II eigen vermogen ('Eligible Own Funds' (EOF)) is gebaseerd op uitgangspunten zoals voorgeschreven door EIOPA en nadere interpretatie door Achmea.

Voor de berekening van het vereist kapitaal onder Solvency II hanteert Achmea een door het College van Toezichthouders goedgekeurd partieel intern model. Door middel van het partieel intern model worden de risico's deels berekend naar een intern model en deels volgens de standaardformule van Solvency II. De interne modellen worden gebruikt voor het berekenen van het vereist kapitaal voor de verzekeringsrisico's van de schade- en inkomensverzekeringen en het marktrisico. Voor een toelichting op de scope van het intern model wordt verwezen naar Toelichting 2 Kapitaal- en risicomanagement in de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2022.

In onderstaande tabel zijn de Solvency II uitkomsten per 30 juni 2023 opgenomen.

SOLVABILITEITSRATIO

	30 JUNI 2023	31 DECEMBER 2022
Toegestaan Solvency II eigen vermogen	9.290	9.195
Vereist kapitaal	4.756	4.410
Surplus	4.534	4.785
Ratio (%)	195%	209%

De solvabiliteit is het eerste halfjaar gedaald tot 195%. Het toegestane eigen vermogen stijgt mede door de methodologie en modelwijzigingen (o.a. de kwalificatie van de individuele AOV producten als langlopende producten) en door een sterke afname van de restricties van het toegestaan kapitaal. Het laatste is het gevolg van de daling in Tier 2 kapitaal (de aflossing van de 6% Tier 2 lening met een nominale waarde van € 500 miljoen en uitgifte van een 6,75% Tier 2 obligatielening met een nominale waarde van € 300 miljoen) en de daling van de latente belastingvordering en de stijging van het vereiste kapitaal.

De stijging in het toegestane vermogen door bovenstaande effecten wordt gedeeltelijk tenietgedaan door negatieve portefeuille ontwikkelingen vanuit het lagere verwachte resultaat 2023 en oude jaren voor het Nederlandse zorgbedrijf, waardoor het eigen vermogen afneemt. Door hogere premies en hoger eigen behoud als gevolg van de verharding van de herverzekeringmarkt neemt het eigen vermogen af.

Het vereist kapitaal stijgt met name door een hoger zorg-, schade- en marktrisico. Het zorgrisico stijgt met name door de kwalificatie van de individuele AOV producten als langlopende producten en een toename bij het Nederlandse zorgbedrijf van het premievolume door kosteninflatie. De verharding van de herverzekeringmarkt leidt tot een hoger eigen behoud wat resulteert in een stijging van het schaderisico. Het marktrisico stijgt door hogere aandelenkoersen en portefeuillemutaties.

Hieronder is de opbouw van het toegestaan Solvency II eigen vermogen opgenomen. Dit vermogen dient als buffer om risico's en financiële verliezen op te kunnen vangen. Het bestaat uit het aanwezige eigen vermogen (op economische grondslagen), achtergestelde leningen die kunnen worden gekwalificeerd als eigen vermogen, waarbij rekening is gehouden met de tiering restricties binnen Solvency II.

TOEGESTAAN SOLVENCY II EIGEN VERMOGEN

	30 JUNI 2023	31 DECEMBER 2022
Tier 1	7.448	7.320
Tier 2	1.241	1.467
Tier 3	601	408
Totaal toegestaan Solvency II eigen vermogen	9.290	9.195

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Het Eigen vermogen onder de Solvency II regelgeving is niet gelijk aan het Eigen vermogen onder IFRS als gevolg van waarderingsverschillen en restricties. De opbouw van het toegestaan Solvency II Eigen vermogen en de aansluiting met het IFRS Eigen vermogen zijn in de volgende tabel weergegeven.

AANSLUITING TUSSEN HET IFRS EIGEN VERMOGEN EN TOEGESTAAN SOLVENCY II EIGEN VERMOGEN

	30 JUNI 2023	31 DECEMBER 2022
IFRS eigen vermogen¹	8.878	8.597
Solvency II herwaarderings en reclassificaties	1.281	1.777
Niet kwalificeerbaar eigen vermogen en verwachte dividenden	-869	-1.179
Toegestaan Solvency II eigen vermogen	9.290	9.195

¹ Betreft de herziene bedragen na implementatie van IFRS 9 en IFRS 17. Zie voor een verdere toelichting Hoofdstuk 1 Waarderingsgrondslagen, onderdeel D Eerste toepassing van waarderingsgrondslagen.

De Solvency II herwaarderings en reclassificaties bedragen € 1.281 miljoen (1 januari 2022: € 1.992 miljoen, 31 december 2022: € 1.777 miljoen). Het gebruik van andere economische grondslagen voor de bepaling van de economische balans posten onder SII (o.a. discount rate, illiquideitspremie, een verschillend Cost of Capital percentage voor de bepaling van de Risk Adjustment onder IFRS 17 dan voor de berekening van de Risk Margin onder SII) leidt tot een andere waarde dan volgens IFRS.

Niet kwalificeerbaar eigen vermogen en verwachte dividenden omvat de wijzigingen in het toegestaan eigen vermogen van Achmea in overeenstemming met de Solvency II regelgeving. Deze post bestaat voornamelijk uit ingekochte eigen aandelen, restricties, waarderingsverschillen en te verwachte dividenden. De mutaties ten opzichte van 31 december 2022 bestaan uit verwachte dividenden van € 5 miljoen (2022: € 65 miljoen) en restricties van € 101 miljoen (2022: € 343 miljoen).

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van het vereist kapitaal onder Solvency II.

VEREIST KAPITAAL SOLVENCY II

	30 JUNI 2023	31 DECEMBER 2022
Marktrisico	2.180	2.050
Tegenpartijrisico	231	174
Levensrisico	1.258	1.258
Zorgrisico	2.206	1.906
Schaderisico	1.261	1.124
Diversificatie	-2.627	-2.394
Basis vereist kapitaal	4.509	4.118
Verliescompensatievermogen van verwachte winsten voor het interne model (LAC EP)	-574	-444
Verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen (LAC DT)	-577	-550
Operationeel risico	651	626
Vereist kapitaal (geconsolideerd)	4.009	3.750
Vereist kapitaal andere financiële sectoren en andere entiteiten	747	660
Vereist kapitaal	4.756	4.410

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Update Compliance

In deze paragraaf wordt een update gegeven van het compliance risico en daarbij behorende lopende onderzoeken van toezichthouders zoals toegelicht in de jaarrekening 2022.

Compliance onderzoeken van de toezichthouders richten zich onder andere op EU wetgeving voor Zorgplicht, Uitbesteding, Informatiebeveiliging, Ken uw Cliënt (CDD) en Duurzaamheid. Achmea bewaakt met kort-cyclische monitoring de compliance met wet- en regelgeving. Waar wenselijk wordt pro-actief afstemming gezocht met toezichthoudende instanties.

Uit de kort-cyclische monitoring zijn aandachtspunten geconstateerd op het gebied van CDD, Privacy, Cybersecurity en Uitbestedingen. Er zijn actieplannen opgesteld en in overleg met het management uitgevoerd.

Het on-site onderzoek van DNB bij het onderdeel Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. met betrekking tot naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) is afgerond. De door DNB gevraagde aanscherpingen zijn binnen de afgesproken termijn gerealiseerd.

In 2022 is de AFM een onderzoek gestart bij Syntrus Achmea naar de naleving van de Wet voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) bij het melden van ongebruikelijke transacties door Syntrus Achmea bij de Financial Intelligence Unit (FIU) in 2018 tot en met 2022. Het onderzoek door de AFM naar de FIU meldingen is nog niet afgerond. De AFM kan een handhavingsmaatregel opleggen. Daarnaast heeft de AFM aangegeven onderzoek te doen naar de naleving van de Wwft en Sanctiewet door Syntrus Achmea.

Update gerechtelijke procedures

Achmea B.V., haar dochtermaatschappijen en deelnemingen zijn betrokken in een aantal gerechtelijke en arbitrageprocedures. Deze procedures hebben betrekking op ingediende claims voortvloeiend uit reguliere bedrijfsactiviteiten.

Op 14 juni 2022 heeft Achmea Bank N.V., net als enkele andere banken, een brief ontvangen van Stichting Compensatie Zwitserse Frank Leningen (CZFL) waarin deze kenbaar maakt dat de Stichting namens meerdere klanten een gerechtelijke procedure wil starten ten aanzien van de in Zwitserse frank verstrekte hypotheek en schending van de zorgplicht. Volgens onze interne beoordeling is van schending van zorgplicht geen sprake, Achmea voelt zich hierin gesterkt door eerdere uitspraken van rechters en Kifid. Tot op heden is geen formele claim door CZFL ingediend en gegeven onze beoordeling van een eventuele klacht of claim op de in de brief van CZFL genoemde gronden is geen voorziening getroffen.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

3. GESEGMENTEERDE INFORMATIE

De activiteiten van Achmea zijn onderverdeeld in segmenten die regelmatig worden geëvalueerd door de Raad van Bestuur met het oog op het toewijzen van middelen aan en beoordelen van de prestaties van elk segment. Ten opzichte van de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2022 is de segmentering ongewijzigd gebleven. Daarentegen is de wijze waarop de segmenteringsinformatie is bepaald gewijzigd om aan te sluiten op het nieuwe stelstel van IFRS 9/17. Daarnaast is een nieuwe definitie van het Operationeel resultaat geïntroduceerd om aan te sluiten op dit nieuwe stelstel. Zie daarvoor H. Operationeel resultaat.

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE PER SEGMENT PER 30 JUNI 2023

(€ MILJOEN)

	SCHADE & INKOMEN NEDERLAND	ZORG NEDERLAND	PENSIOEN & LEVEN NEDERLAND	OUDEDAGS- VOORZIENING NEDERLAND	INTER- NATIONALE ACTIVITEITEN	OVERIGE ACTIVITEITEN	ELIMINATIES TUSSEN DE SEGMENTEN	TOTAAL
Activa								
Immateriële activa	652			56	69	18		795
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	118	19	46		13	24	-180	40
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen	1	2			54	298		355
Vastgoedbeleggingen			755		5	5		765
Beleggingen								
Beleggingen verzekeringsbedrijf en overige	7.023	5.520	42.240		1.168	1.585	-1.316	56.220
Kredietportefeuille bankbedrijf				13.903				13.903
Latente belastingvorderingen			736	6	24	597	-394	969
Te ontvangen vennootschapsbelasting	157		285	22	63		-423	104
Activa gerelateerd aan verzekeringscontracten					6			6
Activa gerelateerd aan herverzekeringscontracten	371	1	34		580	252	-278	960
Vorderingen en overlopende activa	171	903	948	169	88	146	-223	2.202
Liquide middelen	140	220	445	686	284	100	-12	1.863
Activa geclassificeerd als 'Aangehouden voor verkoop'						36		36
Totaal activa	8.633	6.665	45.489	14.842	2.354	3.061	-2.826	78.218
Eigen vermogen								
Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	2.113	3.704	3.226	843	339	-1.349		8.876
Minderheidsaandeelhouders			1			1		2
Totaal eigen vermogen	2.113	3.704	3.227	843	339	-1.348		8.878
Verplichtingen								
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten								
Schade	5.550				1.068	410	-289	6.739
Zorg		2.406			218		-2	2.622
Leven			34.849		340	34	-903	34.320
Overige voorzieningen	11			2	15	852		880
Financiële verplichtingen	553	551	3.618	13.588	285	2.747	-813	20.529
Derivaten	10	3	3.795	409		1		4.218
Latente belastingverplichtingen	396				17		-395	18
Verschuldigde vennootschapsbelasting		1			72	365	-424	14
Totaal verplichtingen	6.520	2.961	42.262	13.999	2.015	4.409	-2.826	69.340
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	8.633	6.665	45.489	14.842	2.354	3.061	-2.826	78.218

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE PER SEGMENT PER 31 DECEMBER 2022 - HERZIEN

(€ MILJOEN)

	SCHADE & INKOMEN NEDERLAND	ZORG NEDERLAND	PENSIOEN & LEVEN NEDERLAND	OUDEDAGS- VOORZIENING NEDERLAND	INTER- NATIONALE ACTIVITEITEN	OVERIGE ACTIVITEITEN	ELIMINATIES TUSSEN DE SEGMENTEN	TOTAAL
Activa								
Immateriële activa	646			57	65	19		787
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	13				23	10		46
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen	1	2			57	318		378
Vastgoedbeleggingen			840		5	5		850
Beleggingen								
Beleggingen verzekeringsbedrijf en overige	7.035	5.362	42.520	0	1.101	1.377	-1.418	55.977
Kredietportefeuille bankbedrijf				12.911				12.911
Latente belastingvorderingen			843	2	19	425	-258	1.031
Te ontvangen vennootschapsbelasting	34		184	13	45		-198	78
Activa gerelateerd aan verzekeringscontracten					11			11
Activa gerelateerd aan herverzekeringscontracten	508		51		271	323	-373	780
Vorderingen en overlopende activa	297	817	787	140	101	91	-221	2.012
Liquide middelen	140	246	180	1.038	238	113	-9	1.946
Activa geclassificeerd als 'Aangehouden voor verkoop'						26		26
Totaal activa	8.674	6.427	45.405	14.161	1.936	2.707	-2.477	76.833
Eigen vermogen								
Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	2.085	3.560	3.242	851	341	-1.484		8.595
Minderheidsaandeelhouders			1			1		2
Totaal eigen vermogen	2.085	3.560	3.243	851	341	-1.483		8.597
Verplichtingen								
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten								
Schade	5.602				711	487	-382	6.418
Zorg		2.235			159		-2	2.392
Leven			34.867		339	35	-905	34.336
Overige voorzieningen	10		2	2	18	844		876
Financiële verplichtingen	694	627	3.405	12.897	302	2.662	-730	19.857
Derivaten	13	4	3.888	411		1		4.317
Latente belastingverplichtingen	270				15		-259	26
Verschuldigde vennootschapsbelasting		1			51	161	-199	14
Totaal verplichtingen	6.589	2.867	42.162	13.310	1.595	4.190	-2.477	68.236
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	8.674	6.427	45.405	14.161	1.936	2.707	-2.477	76.833

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING PER SEGMENT EERSTE HALFJAAR 2023

(€ MILJOEN)

	SCHADE & INKOMEN NEDERLAND	ZORG NEDERLAND	PENSIOEN & LEVEN NEDERLAND	OUDEDAGS-VOORZIENING NEDERLAND	INTER-NATIONALE ACTIVITEITEN	OVERIGE ACTIVITEITEN	ELIMINATIES TUSSEN DE SEGMENTEN	TOTAAL
Opbrengsten uit verzekeringsgerelateerde diensten	1.968	7.868	780		770	155	-104	11.437
Lasten uit verzekeringsgerelateerde diensten	-1.726	-7.833	-753		-1.176	-91	40	-11.539
Verzekeringresultaat uit herverzekeringscontracten	-71	-1	4		397	-60	64	333
Verzekeringstechnisch resultaat	171	34	31		-9	4		231
Beleggingsresultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten	120	80	412		34	13	-13	646
Financieel resultaat uit verzekeringscontracten	-86	-5	-312		-155	-4		-562
Financieel resultaat uit herverzekeringscontracten	1		1		144	5		151
Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten	35	75	101		23	14	-13	235
Resultaat uit geassocieerde deelnemingen en joint ventures	1	-2	6		-4	-5		-4
Beleggingsresultaat uit niet-verzekeringsactiviteiten				123		20	7	150
Opbrengsten uit dienstverleningscontracten	9	73		138	20	30	-18	252
Overige opbrengsten	-1	2		2	17	4		24
Totale andere baten	9	73	6	263	33	49	-11	422
Bedrijfskosten	5	66	1	222	27	71		392
Rente lasten en vergelijkbare kosten	5		5	28		32	-24	46
Overige kosten	4	2	-2	3	20	18		45
Totale andere lasten	14	68	4	253	47	121	-24	483
Operationeel resultaat¹	201	114	134	10		-54		405
Niet-operationeel resultaat	15	32	-23		10	5		39
Resultaat voor belasting	216	146	111	10	10	-49		444
Vennootschapsbelasting	56		28	3	5	-25		67
Nettoresultaat	160	146	83	7	5	-24		377
Kostenratio ²	24,8%	2,2%			17,2%			
Schaderatio ²	66,5%	97,4%			84,6%			
Gecombineerde ratio ²	91,3%	99,6%			101,8%			
Afschrijvingskosten	3	1		1	11	24		40
Bijzondere waardeverminderingverliezen				2	1			3

¹ Het operationeel resultaat bestaat uit het resultaat voor belasting van € 444 miljoen aangepast voor het verschil in het Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten ten opzichte van het genormaliseerd rendement van € -43 miljoen en de reorganisatiekosten van € 4 miljoen. Voor een nadere toelichting op het operationeel resultaat wordt verwezen naar hoofdstuk 1 Waarderingsgrondslagen.

² De ratio's van het segment Internationale activiteiten hebben zowel betrekking op Schade & Inkomen als op Zorgverzekeringen.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING PER SEGMENT EERSTE HALFJAAR 2022 - HERZIEN

(€ MILJOEN)

	SCHADE & INKOMEN NEDERLAND	ZORG NEDERLAND	PENSIOEN & LEVEN NEDERLAND	OUDEDAGS-VOORZIENING NEDERLAND	INTER-NATIONALE ACTIVITEITEN	OVERIGE ACTIVITEITEN	ELIMINATIES TUSSEN DE SEGMENTEN	TOTAAL
Opbrengsten uit verzekeringsgerelateerde diensten	1.872	7.342	840		619	152	-146	10.679
Lasten uit verzekeringsgerelateerde diensten	-1.780	-7.294	-754		-639	-245	230	-10.482
Verzekeringresultaat uit herverzekeringscontracten	25	-1	-4		19	91	-84	46
Verzekeringstechnisch resultaat	117	47	82		-1	-2		243
Beleggingsresultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten	11	2	65		7	-1	2	86
Financieel resultaat uit verzekeringscontracten	39		54		9	23	-17	108
Financieel resultaat uit herverzekeringscontracten	-29		-4		-1	-18	15	-37
Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten	21	2	115		15	4		157
Resultaat uit geassocieerde deelnemingen en joint ventures	1				-1	-6		-6
Beleggingsresultaat uit niet-verzekeringsactiviteiten				107	4	-3		108
Opbrengsten uit dienstverleningscontracten	8	64		133	15	12	-16	216
Overige opbrengsten	1				10	1		12
Totale andere baten	10	64		240	28	4	-16	330
Bedrijfskosten	5	59		189	34	64		351
Rente lasten en vergelijkbare kosten	1	2	3	41		28	-16	59
Overige kosten	2	5		8	42	23		80
Totale andere lasten	8	66	3	238	76	115	-16	490
Operationeel resultaat¹	140	47	194	2	-34	-109		240
Niet-operationeel resultaat	-124	-165	-1.037	-1	-16	-15		-1.358
Resultaat voor belasting	16	-118	-843	1	-50	-124		-1.118
Vennootschapsbelasting	1		-212		1	-39		-249
Nettoresultaat	15	-118	-631	1	-51	-85		-869
Kostenratio ²	23,8%	2,4%			18,7%			
Schaderatio ²	70,0%	97,0%			81,5%			
Gecombineerde ratio ²	93,8%	99,4%			100,2%			
Afschrijvingskosten	1	1		5	11	25		43
Bijzondere waardevermindervingsverliezen				3	8			11

¹ Het operationeel resultaat bestaat uit het resultaat voor belasting van € -1.118 miljoen aangepast voor het verschil in het Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten ten opzichte van het genormaliseerd rendement van € 1.353 miljoen en reorganisatiekosten van € 5 miljoen. Voor een nadere toelichting op het operationeel resultaat wordt verwezen naar hoofdstuk 1 Waarderingsgrondslagen.

² De ratio's van het segment Internationale activiteiten hebben zowel betrekking op Schade & Inkomens als op Zorgverzekeringen.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

4. VASTGOEDBELEGGINGEN

	(€ MILJOEN)	
	30 JUNI 2023	31 DECEMBER 2022
Woningen	639	696
Retail	14	24
Kantoren	110	128
Overige	2	2
Totaal	765	850

De mutatie in de reële waarde van vastgoedbeleggingen bedroeg in het eerste halfjaar van 2023 € -70 miljoen (eerste halfjaar 2022: € 62 miljoen) als gevolg van de ontwikkelingen in de vastgoedmarkt. Deze waarde mutatie is in de Winst- en verliesrekening gepresenteerd als onderdeel van Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen binnen het Beleggingsresultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten.

5. BELEGGINGEN

	(€ MILJOEN)					
	REËLE WAARDE MET WAARDEVERANDERINGEN DOOR DE WINST- EN VERLIESREKENING ¹		GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS		TOTAAL	
FINANCIËLE ACTIVA	30 JUNI 2023	HERZIEN 31 DECEMBER 2022	30 JUNI 2023	HERZIEN 31 DECEMBER 2022	30 JUNI 2023	HERZIEN 31 DECEMBER 2022
Beleggingen verzekeringsbedrijf en overige						
Aandelen en soortgelijke beleggingen	9.343	6.114			9.343	6.114
Vastrentende beleggingen	36.223	35.727	11	11	36.234	35.738
Derivaten	4.928	5.452			4.928	5.452
Overige financiële beleggingen	5.715	8.673			5.715	8.673
Kredietportefeuille bankbedrijf						
Vastrentende beleggingen	663	681	12.693	11.645	13.356	12.326
Derivaten	491	538			491	538
Overige financiële beleggingen			56	47	56	47
Totaal beleggingen	57.363	57.185	12.760	11.703	70.123	68.888

¹ Beleggingen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening van totaal € 57 miljard, heeft nagenoeg volledig betrekking op Beleggingen verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening.

De Aandelen en soortgelijke beleggingen en Vastrentende beleggingen nemen met name toe door een reclassificatie vanuit de Overige financiële beleggingen. Dit betreft een herrubricering van beleggingsfondsen, die voorheen als fonds in zijn geheel onder de Overige financiële beleggingen werden gepresenteerd en vanaf 2023 naar de verschillende beleggingscategorieën waarin wordt belegd.

De Kredietportefeuille bankbedrijf neemt toe door nieuwe kredietverlening.

Bij Beleggingen verzekeringsbedrijf en overige is onder Aandelen en soortgelijke beleggingen op 30 juni 2023 een bedrag van € 781 miljoen (31 december 2022: € 872 miljoen) opgenomen aan beleggingen in vastgoedbeleggingsfondsen.

Per 30 juni 2023 is er voor de Beleggingen verzekeringsbedrijf en overige een bedrag van € 1 miljoen voorzien voor verwachte kredietverliezen (31 december 2022: € 1 miljoen). De mutatie in het eerste halfjaar van 2023 is € 0 miljoen (eerste halfjaar 2022: € 0 miljoen). Mutaties worden in de Winst- en verliesrekening verantwoord als onderdeel van de Beleggingsresultaat uit (her)verzekeringscontracten.

Per 30 juni 2023 is er voor de Kredietportefeuille bankbedrijf een bedrag van € 24 miljoen voorzien voor verwachte kredietverliezen (31 december 2022: € 22 miljoen). De mutatie in het eerste halfjaar van 2023 is € 2 miljoen (eerste halfjaar 2022: € 2 miljoen), die in de Winst- en verliesrekening zijn verantwoord als onderdeel van de Overige kosten.

Voor meer informatie over de reële waarde hiërarchie en wijzigingen daarin zie Toelichting 8 Reële waarde hiërarchie.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

VASTRENTENDE BELEGGINGEN VERZEKERINGSBEDRIJF EN OVERIGE NAAR SOORT

	30 JUNI 2023	HERZIEN 31 DECEMBER 2022
Staatsobligaties en door de overheid gegarandeerde obligaties	11.575	12.042
Gesecuritiseerde obligaties ¹	1.715	1.903
Bedrijfsobligaties	12.887	12.389
Converteerbare obligaties	397	292
Leningen gedekt door hypotheke	7.852	7.657
Leningen, deposito's en voorschotten aan kredietinstellingen	278	179
Overige	1.530	1.276
Totaal	36.234	35.738

¹ Gesecuritiseerde obligaties bestaan voor € 252 miljoen (31 december 2022: € 137 miljoen) uit 'asset backed' (met onderpand) obligaties.

Voor een toelichting op de grondslagen van de Beleggingen wordt verwezen naar Toelichting 17 Toelichting op de transitie naar IFRS 9/17.

6. ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN

ANALYSE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN (HER)VERZEKERINGSCONTRACTEN

	30 JUNI 2023			HERZIEN 31 DECEMBER 2022		
	(HER)VERZEKERINGSACTIVA	(HER)VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN	TOTAAL	(HER)VERZEKERINGSACTIVA	(HER)VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN	TOTAAL
Verzekeringscontracten						
Schade						
General model		1.077	1.077		1.077	1.077
Premium allocation approach	2	5.662	5.660	4	5.341	5.337
Subtotaal	2	6.739	6.737	4	6.418	6.414
Zorg						
General model		42	42		44	44
Premium allocation approach	1	2.580	2.579	3	2.348	2.345
Subtotaal	1	2.622	2.621	3	2.392	2.389
Leven						
General model	3	24.615	24.612	4	24.990	24.986
Variable fee approach		9.699	9.699		9.342	9.342
Assets for insurance acquisition cash flows		6	6		4	4
Subtotaal	3	34.320	34.317	4	34.336	34.332
Totaal verzekeringscontracten	6	43.681	43.675	11	43.146	43.135
Uitgaande herverzekeringscontracten						
Schade						
Premium allocation approach	920		920	724		724
Zorg						
Premium allocation approach	6		6			
Leven						
General model	34		34	56		56
Totaal uitgaande herverzekeringscontracten	960		960	780		780

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

De totale waarde van de verzekeringscontracten bedraagt per 30 juni 2023 € 43.675 miljoen (31 december 2022: € 43.135 miljoen) en is relatief stabiel gebleven. De totale waarde van de herverzekeringscontracten bedraagt per 30 juni 2023 € 960 miljoen (31 december 2022: € 780 miljoen). De belangrijkste toename heeft zowel binnen de verzekeringscontracten als de herverzekeringscontracten betrekking op de aardbeving in Turkije.

Looptijdoverzicht CSM

Onderstaande tabellen geven de verwachte vrijval ten gunste van de winst- en verliesrekening weer van de resterende CSM na balansdatum voor verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten die worden gewaardeerd op GMM en VFA.

(€ MILJOEN)				
30 JUNI 2023				
	MINDER DAN 1 JAAR	1 TOT 5 JAAR	5 TOT 15 JAAR	LANGER DAN 15 JAAR
TOTAAL				
Schade				
Verzekeringscontracten	14	42	54	17
Zorg				
Verzekeringscontracten	1	5	5	2
Leven				
Verzekeringscontracten	29	194	336	481
Herverzekeringscontracten	1			

(€ MILJOEN)				
31 DECEMBER 2022				
	MINDER DAN 1 JAAR	1 TOT 5 JAAR	5 TOT 15 JAAR	LANGER DAN 15 JAAR
TOTAAL				
Schade				
Verzekeringscontracten	15	46	52	18
Zorg				
Verzekeringscontracten	2	5	6	2
Leven				
Verzekeringscontracten	35	222	363	478
Herverzekeringscontracten	1			

De CSM voor Schade bestaat met name uit de CSM van de Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen in Nederland. De CSM voor Zorg bestaat uit een specifieke portefeuille in Griekenland van gecombineerde zorg- en levensproducten met zorg als hoofdrisico. De CSM voor Leven heeft voornamelijk betrekking op de service book portefeuille in Nederland.

Looptijdoverzicht van de contante waarde van de toekomstige kasstromen

Onderstaande tabellen geven de verwachte afloop van de contante waarde van de toekomstige kasstromen weer. Hierin zijn de Risk Adjustment en de CSM niet opgenomen.

(€ MILJOEN)								
30 JUNI 2023								
	MINDER DAN 12 MAANDEN	TUSSEN 1 EN 2 JAREN	TUSSEN 2 EN 3 JAREN	TUSSEN 3 EN 4 JAREN	TUSSEN 4 EN 5 JAREN	TUSSEN 5 EN 10 JAREN	TUSSEN 10 EN 15 JAREN	MEER DAN 15 JAREN
TOTAAL								
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten								
Schade	1.500	1.111	737	554	434	1.177	482	417
Zorg	1.768	441	295	60				
Leven	1.561	2.599	2.257	2.098	1.948	7.610	5.262	9.243
Totaal	4.829	4.151	3.289	2.712	2.382	8.787	5.744	9.660

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

(€ MILJOEN)									
								31 DECEMBER 2022	
	MINDER DAN 12 MAANDEN	TUSSEN 1 EN 2 JAREN	TUSSEN 2 EN 3 JAREN	TUSSEN 3 EN 4 JAREN	TUSSEN 4 EN 5 JAREN	TUSSEN 5 EN 10 JAREN	TUSSEN 10 EN 15 JAREN	MEER DAN 15 JAREN	TOTAAL
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten									
Schade	1.345	1.005	748	537	423	1.179	487	415	6.139
Zorg	1.918	341	76	9					2.344
Leven	2.816	2.518	2.188	2.071	1.922	7.304	5.051	8.649	32.519
Totaal	6.079	3.864	3.012	2.617	2.345	8.483	5.538	9.064	41.002

Analyse verloop verzekeringscontracten per verzekeringsonderdeel

De hierna opgenomen tabellen laten zien hoe de boekwaarde van de verzekeringscontracten per verzekeringsbranche veranderen als gevolg van kasstromen en het verantwoorden van opbrengsten en lasten in de winst- en verliesrekening. Voor elke verzekeringsbranche (Schade, Zorg, Leven) is een tabel opgenomen met een verkorte analyse van de veranderingen in de verplichtingen. Deze tabel bevat een overzicht van de kasstromen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen na balansdatum te kunnen nakomen en de aansluiting van mutaties met de winst- en verliesrekening. Voor de portefeuilles die gewaardeerd zijn volgens GMM of VFA is tevens een verkorte analyse opgenomen van de ontwikkeling van de verwachte toekomstige kasstromen, de Risk Adjustment en de CSM.

VERLOOPOVERZICHT TOTAAL VERZEKERINGSCONTRACTEN - SCHADE

(€ MILJOEN)							
	VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN VOOR CONTRACTEN WAARVOOR DEKKING NOG MOET WORDEN GEGEVEN		VERPLICHTINGEN VOOR BESTAANDE CLAIMS			EERSTE HALFJAAR 2023	JAAR 2022
	EXCLUSIEF VERLIES COMPONENT	VERLIES COMPONENT	SCHATTING VAN TOEKOMSTIGE KASSTROMEN - GMM OF VFA	SCHATTING VAN TOEKOMSTIGE KASSTROMEN - PAA	RISK ADJUSTMENT - PAA		
Activa gerelateerd aan verzekeringscontracten	-8			4		-4	
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	229	45	1.405	4.634	105	6.418	6.760
Balans per 1 januari	221	45	1.405	4.638	105	6.414	6.760
Opbrengsten uit verzekeringsgerelateerde diensten	-2.338					-2.338	-4.482
Lasten uit verzekeringsgerelateerde diensten	252	2	87	2.132	25	2.498	4.241
Resultaat uit verzekeringsgerelateerde contracten	-2.086	2	87	2.132	25	160	-241
Financieringsbaten en -lasten en vreemde valuta verschillen	14	4	28	166	-1	211	-757
Effecten van wijzigingen in vreemde valuta	-13	-3		1	-5	-20	-55
Totaal verantwoord in de winst- en verliesrekening en overig totaalresultaat	-2.085	3	115	2.299	19	351	-1.053
Kasstromen	1.888		-28	-1.888		-28	699
Effect als gevolg van verwerving van deelnemingen							8
Balans per 30 juni / 31 december	24	48	1.492	5.049	124	6.737	6.414
Activa gerelateerd aan verzekeringscontracten	-3			1		-2	-4
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	27	48	1.492	5.048	124	6.739	6.418

De belangrijkste toename in 2023 de Verplichtingen voor bestaande claims PAA heeft zowel binnen de verzekeringscontracten als de herverzekeringscontracten Schade betrekking op de aardbeving in Turkije. De Financieringsbaten en -lasten in 2022 zijn sterk beïnvloed door de effecten op de financiële markten en wisselkoerseffecten.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

VERLOOPOVERZICHT VERZEKERINGSCONTRACTEN GEWAARDEERD TEGEN GMM - SCHADE

(€ MILJOEN)

	SCHATTING VAN DE CONTANTE WAARDE VAN TOEKOMSTIGE KASSTROMEN	RISK ADJUSTMENT	CONTRACTUAL SERVICE MARGIN			EERSTE HALFJAAR 2023	TOTAAL CSM JAAR 2022 ¹	JAAR 2022
			CONTRACTEN VALLEND ONDER DE FAIR VALUE APPROACH	OVERIGE CONTRACTEN	TOTAAL CSM			
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	873	73	131		131	1.077	132	1.380
Balans per 1 januari	873	73	131		131	1.077	132	1.380
Mutaties in de verslagperiode welke worden verantwoord in de winst- en verliesrekening en het overig totaalresultaat								
Mutaties die betrekking hebben op verleende verzekeringsgerelateerde diensten		-4	-8		-8	-12	-14	-22
Mutaties die betrekking hebben op de toekomstige te verlenen verzekeringsgerelateerde diensten	-10	4	3	1	4	-2	13	11
Mutaties die betrekking hebben op verleende verzekeringsdiensten uit het verleden	2	-3				-1		27
Resultaat uit verzekeringsgerelateerde contracten	-8	-3	-5	1	-4	-15	-1	16
Financieringsbaten en -lasten en vreemde valuta verschillen	36	5				41		-281
Totaal verantwoord in de winst- en verlies rekening en overig totaalresultaat	28	2	-5	1	-4	26	-1	-265
Kasstromen	-26					-26		-42
Effect als gevolg van verwerving van deelnemingen							4	4
Transfer naar andere posten in de balans							-4	
Balans per 30 juni / 31 december	875	75	126	1	127	1.077	131	1.077
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	875	75	126	1	127	1.077	131	1.077

¹ De CSM per 1 januari 2022 bestaat volledig uit contracten vallend onder de Fair value approach.

VERLOOPOVERZICHT TOTAAL VERZEKERINGSCONTRACTEN - ZORG

(€ MILJOEN)

	VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN VOOR CONTRACTEN WAARVOOR DEKKING NOG MOET WORDEN GEGEVEN		VERPLICHTINGEN VOOR BESTAANDE CLAIMS			EERSTE HALFJAAR 2023	JAAR 2022
	EXCLUSIEF VERLIES COMPONENT	VERLIES COMPONENT	SCHATTING VAN TOEKOMSTIGE KASSTROMEN - GMM OF VFA	SCHATTING VAN TOEKOMSTIGE KASSTROMEN - PAA	RISK ADJUSTMENT - PAA		
Activa gerelateerd aan verzekeringscontracten				-3		-3	-2
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	-1.180	5	2	3.534	31	2.392	1.864
Balans per 1 januari	-1.180	5	2	3.531	31	2.389	1.862
Opbrengsten uit verzekeringsgerelateerde diensten	-8.266					-8.266	-15.421
Lasten uit verzekeringsgerelateerde diensten	25	9	5	8.200	4	8.243	15.227
Resultaat uit verzekeringsgerelateerde contracten	-8.241	9	5	8.200	4	-23	-194
Financieringsbaten en -lasten en vreemde valuta verschillen	6			1		7	-5
Totaal verantwoord in de winst- en verliesrekening en overig totaalresultaat	-8.235	9	5	8.201	4	-16	-199
Kasstromen	8.233		-4	-7.981		248	726
Balans per 30 juni / 31 december	-1.182	14	3	3.751	35	2.621	2.389
Activa gerelateerd aan verzekeringscontracten				-1		-1	-3
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	-1.182	14	3	3.752	35	2.622	2.392

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

VERLOOPOVERZICHT VERZEKERINGSCONTRACTEN GEWAARDEERD TEGEN GMM - ZORG

(€ MILJOEN)

	SCHATTING VAN DE CONTANTE WAARDE VAN TOEKOMSTIGE KASSTROMEN	RISK ADJUSTMENT	CONTRACTUAL SERVICE MARGIN			EERSTE HALFJAAR 2023	TOTAAL CSM JAAR 2022 ¹	JAAR 2022
			CONTRACTEN VALLEND ONDER DE FAIR VALUE APPROACH	OVERIGE CONTRACTEN	TOTAAL CSM			
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	27	2	15		15	44	1	53
Balans per 1 januari	27	2	15		15	44	1	53
Mutaties in de verslagperiode welke worden verantwoord in de winst- en verliesrekening en het overig totaalresultaat								
Mutaties die betrekking hebben op verleende verzekeringsgerelateerde diensten			-1		-1	-1	-1	
Mutaties die betrekking hebben op de toekomstige te verlenen verzekeringsgerelateerde diensten	1		-1		-1		14	
Mutaties die betrekking hebben op verleende verzekeringsdiensten uit het verleden	1					1		
Resultaat uit verzekeringsgerelateerde contracten	2		-2		-2	0	13	
Financieringsbaten en -lasten en vreemde valuta verschillen							1	-5
Totaal verantwoord in de winst- en verlies rekening en overig totaalresultaat	2		-2		-2	0	14	-5
Kasstroom	-2					-2		-4
Balans per 30 juni / 31 december	27	2	13		13	42	15	44
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	27	2	13		13	42	15	44

¹ De CSM per 1 januari 2022 bestaat volledig uit contracten vallend onder de Fair value approach.

VERLOOPOVERZICHT TOTAAL VERZEKERINGSCONTRACTEN - LEVEN

(€ MILJOEN)

	VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN VOOR CONTRACTEN WAARVOOR DEKKING NOG MOET WORDEN GEGEVEN		VERPLICHTINGEN VOOR BESTAANDE CLAIMS	EERSTE HALFJAAR 2023	JAAR 2022
	EXCLUSIEF VERLIES COMPONENT	VERLIES COMPONENT			
Activa gerelateerd aan verzekeringscontracten	-4			-4	-6
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	34.014	16	302	34.332	46.399
Balans per 1 januari	34.010	16	302	34.328	46.393
Opbrengsten uit verzekeringsgerelateerde diensten	-833			-833	-1.856
Lasten uit verzekeringsgerelateerde diensten	-36	75	762	801	1.778
Investeringscomponenten en premierestitutie	-716		716		
Resultaat uit verzekeringsgerelateerde contracten	-1.585	75	1.478	-32	-78
Financieringsbaten en -lasten en vreemde valuta verschillen	903	1		904	-9.860
Totaal verantwoord in de winst- en verliesrekening en overig totaalresultaat	-682	76	1.478	872	-9.938
Kasstroom	606	4	-1.499	-889	-2.127
Balans per 30 juni / 31 december	33.934	96	281	34.311	34.328
Activa gerelateerd aan verzekeringscontracten	-3			-3	-4
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	33.937	96	281	34.314	34.332

De Financieringsbaten en -lasten in 2022 zijn sterk beïnvloed door de effecten op de financiële markten.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

VERLOOPOVERZICHT VERZEKERINGSCONTRACTEN GEWAARDEERD TEGEN GMM EN VFA - LEVEN

(€ MILJOEN)

	SCHATTING VAN DE CONTANTE WAARDE VAN TOEKOMSTIGE KASSTROMEN	RISK ADJUSTMENT	CONTRACTUAL SERVICE MARGIN			EERSTE HALFJAAR 2023	TOTAAL CSM JAAR 2022 ¹	JAAR 2022
			CONTRACTEN VALLEND ONDER DE FAIR VALUE APPROACH	OVERIGE CONTRACTEN	TOTAAL CSM			
Activa gerelateerd aan verzekeringscontracten	-4					-4		-7
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	32.519	715	1.059	39	1.098	34.332	1.396	46.399
Balans per 1 januari	32.515	715	1.059	39	1.098	34.328	1.396	46.392
Mutaties in de verslagperiode welke worden verantwoord in de winst- en verliesrekening en het overig totaalresultaat								
Mutaties die betrekking hebben op verleende verzekeringsgerelateerde diensten		-31	-23	-4	-27	-58	-48	-119
Mutaties die betrekking hebben op de toekomstige te verlenen verzekeringsgerelateerde diensten	65	23	-48	15	-33	55	-253	100
Mutaties die betrekking hebben op verleende verzekeringsdiensten uit het verleden	-28					-28		-59
Resultaat uit verzekeringsgerelateerde contracten	37	-8	-71	11	-60	-31	-301	-78
Financieringsbaten en -lasten en vreemde valuta verschillen	907	-5	1	1	2	904	3	-9.860
Totaal verantwoord in de winst- en verlies rekening en overig totaalresultaat	944	-13	-70	12	-58	873	-298	-9.938
Kasstroom	-890					-890		-2.126
Balans per 30 juni / 31 december	32.569	702	989	51	1.040	34.311	1.098	34.328
Activa gerelateerd aan verzekeringscontracten	-3					-3		-4
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	32.572	702	989	51	1.040	34.314	1.098	34.332

¹ De CSM per 1 januari 2022 bestaat voor € 1.384 miljoen uit contracten vallend onder de Fair value approach en voor € 12 miljoen uit overige contracten.

Analyse verloop uitgaande herverzekeringscontracten

De hierna opgenomen tabellen laten zien hoe de boekwaarde van de uitgaande herverzekeringscontracten veranderen als gevolg van kasstromen en het verantwoorden van opbrengsten en lasten in de winst- en verliesrekening. Op totaalniveau is een tabel opgenomen met een verkorte analyse van de veranderingen in de verplichtingen voor de kasstromen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen na balansdatum te kunnen nakomen en de veranderingen in de verplichtingen voor schade die hebben plaatsgevonden voor balansdatum en de aansluiting hiervan met de winst- en verliesrekening. In de tabel is het totaal van de herverzekeringscontracten van Schade, Zorg en Leven opgenomen.

Voor de portefeuilles die gewaardeerd zijn volgens GMM of VFA is tevens een verkorte analyse opgenomen van de ontwikkeling van de verwachte toekomstige kasstromen, de Risk Adjustment en de CSM. Deze tabel heeft alleen betrekking op Leven.

Voor een toelichting op de aannames en schattingen en de grondslagen van de Verplichtingen gerelateerd aan (her)verzekeringscontracten wordt verwezen naar toelichting 17 Toelichting op de transitie naar IFRS 9/17.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

VERLOOPOVERZICHT TOTAAL UITGAANDE HERVERZEKERINGSCONTRACTEN

(€ MILJOEN)

	ACTIVA UIT HERVERZEKERINGEN VOOR CONTRACTEN WAARVOOR DEKKING WORDT ONTVANGEN		ACTIVA UIT HERVERZEKERINGEN VOOR BESTAANDE CLAIMS			EERSTE HALFJAAR 2023	JAAR 2022
	EXCLUSIEF VERLIES HERSTEL COMPONENT	VERLIES HERSTEL COMPONENT	SCHATTING VAN TOEKOMSTIGE KASSTROMEN - GMM OF VFA	SCHATTING VAN TOEKOMSTIGE KASSTROMEN - PAA	RISK ADJUSTMENT - PAA		
Activa gerelateerd aan herverzekeringcontracten	26	3	22	716	13	780	667
Balans per 1 januari	26	3	22	716	13	780	667
Verhaalde claims en andere opbrengsten uit herverzekeringgerelateerde diensten	3	1	14	488	22	528	284
Premies en andere lasten uit herverzekeringgerelateerde diensten	-195					-195	-347
Resultaat uit herverzekeringgerelateerde contracten	-192	1	14	488	22	333	-63
Financieringsbaten en -lasten en vreemde valuta verschillen	1	1		148	1	151	-23
Effecten van wijzigingen in vreemde valuta	-1			19	1	19	-10
Totaal verantwoord in de winst- en verliesrekening en overig totaalresultaat	-192	2	14	655	24	503	-96
Kasstromen	-44		-23	-256		-323	209
Balans per 30 juni / 31 december	-210	5	13	1.115	37	960	780
Activa gerelateerd aan herverzekeringcontracten	-210	5	13	1.115	37	960	780

De belangrijkste toename in de Activa uit herverzekeringen voor bestaande claims voor Schade PAA in 2023 heeft betrekking op de aardbeving in Turkije. In de Financieringsbaten en -lasten in 2023 is een positief valutaresultaat op contracten afgesloten in Turkije.

VERLOOPOVERZICHT UITGAANDE HERVERZEKERINGSCONTRACTEN GEWAARDEERD TEGEN GMM - LEVEN

(€ MILJOEN)

	SCHATTING VAN DE CONTANTE WAARDE VAN TOEKOMSTIGE KASSTROMEN	RISK ADJUSTMENT	CONTRACTUAL SERVICE MARGIN			EERSTE HALFJAAR 2023	TOTAAL CSM JAAR 2022	JAAR 2022
			CONTRACTEN VALLEND ONDER DE FAIR VALUE APPROACH	OVERIGE CONTRACTEN	TOTAAL CSM			
Activa gerelateerd aan herverzekeringcontracten	55			1	1	56		67
Balans per 1 januari	55			1	1	56		67
Mutaties in de verslagperiode welke worden verantwoord in de winst- en verliesrekening en het overig totaalresultaat								
Mutaties die betrekking hebben op ontvangen herverzekeringgerelateerde diensten							-1	-9
Mutaties die betrekking hebben op de toekomstige ontvangen herverzekeringgerelateerde diensten	-7					-7	2	
Mutaties die betrekking hebben op ontvangen herverzekeringdiensten uit het verleden	7					7		6
Resultaat van verplichtingen gerelateerd aan herverzekeringcontracten	0					0	1	-3
Financieringsbaten en -lasten en vreemde valuta verschillen	1					1		-5
Totaal verantwoord in de winst- en verlies rekening en overig totaalresultaat	1					1	1	-8
Kasstromen	-21					-21		-3
Balans per 30 juni / 31 december	35			1	1	36	1	56
Activa gerelateerd aan herverzekeringcontracten	35			1	1	36	1	56

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

7. FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

	(€ MILJOEN)	
	30 JUNI 2023	HERZIEN 31 DECEMBER 2022
Beleggingscontracten	148	138
Toevertrouwde middelen bankbedrijf	8.178	7.406
Leningen en opgenomen gelden	6.361	6.625
Lease verplichtingen	131	137
Overige schulden	5.711	5.551
Totaal financiële verplichtingen	20.529	19.857

De Toevertrouwde middelen bankbedrijf zijn gestegen door de toename van de spaarportefeuille enerzijds als direct gevolg van de toename van de hypotheekportefeuille anderzijds door een voor de klant gunstige ontwikkeling van de rente.

LENINGEN EN OPGENOMEN GELDEN GECLASSIFICEERD NAAR FINANCIERINGSACTIVITEIT

	(€ MILJOEN)	
	30 JUNI 2023	HERZIEN 31 DECEMBER 2022
Deposito's van kredietinstellingen	612	1.139
Leningen met zekerheidsstelling	2.727	2.795
Leningen zonder zekerheidsstelling	2.414	1.883
Achtergestelde leningen	547	749
Overig	61	59
Totaal leningen en opgenomen gelden geassocieerd met financieringsactiviteit	6.361	6.625

In het eerste halfjaar van 2023 heeft Achmea een aanvullend deel van de leningen zonder zekerheidsstelling uitgegeven voor een bedrag van € 500 miljoen tegen een couponrente van 3,0%. De plaatsing betreft een lening bij dochtermaatschappij Achmea Bank N.V. Daarnaast heeft Achmea een achtergestelde lening van € 500 miljoen afgelost. Deze lening is vervangen door het uitgeven van een nieuwe achtergestelde lening van € 300 miljoen met een couponrente van 6,75%.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

8. REËLE WAARDE HIËRARCHIE

Deze toelichting geeft een overzicht van de activa en verplichtingen die na eerste opname worden gewaardeerd tegen reële waarde. Deze activa en verplichtingen worden ingedeeld in drie categorieën op basis van het belang van de gebruikte inputs om de reële waarde te bepalen (reële waarde hiërarchie). De hiërarchie bestaat uit de categorieën zoals opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2022. De Aandelen en vastrentende beleggingen nemen met name toe door een reclassificatie vanuit de Overige financiële beleggingen. Dit betreft een herrubricering van beleggingsfondsen, die voorheen als fonds in zijn geheel onder de Overige financiële beleggingen werden gepresenteerd en vanaf 2023 naar de verschillende beleggingscategorieën waarin wordt belegd.

FINanciële INSTRUMENTEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP TERUGKERENDE BASIS PER 30 JUNI 2023

(€ MILJOEN)

	CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Financiële activa				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Beleggingen				
Aandelen en soortgelijke beleggingen	6.587	1.684	1.072	9.343
Vastrentende beleggingen	24.002	4.380	8.501	36.883
Derivaten	3	5.416		5.419
Overige financiële beleggingen	211	5.504		5.715
Liquide middelen	999	864		1.863
Totaal financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	31.802	17.848	9.573	59.223
Financiële verplichtingen				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Financiële verplichtingen				
Beleggingscontracten		148		148
Leningen en opgenomen gelden		2		2
Derivaten	27	4.191		4.218
Totaal financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	27	4.341		4.368

FINanciële INSTRUMENTEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP TERUGKERENDE BASIS PER 31 DECEMBER 2022

(€ MILJOEN)

	CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Financiële activa				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Beleggingen				
Aandelen en soortgelijke beleggingen	3.958	922	1.234	6.114
Vastrentende beleggingen	24.393	3.683	8.331	36.407
Derivaten	271	5.719		5.990
Overige financiële beleggingen	551	8.122		8.673
Liquide middelen	852	1.094		1.946
Totaal financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	30.025	19.540	9.565	59.130
Financiële verplichtingen				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Financiële verplichtingen				
Beleggingscontracten		138		138
Leningen en opgenomen gelden		1		1
Derivaten	30	4.287		4.317
Totaal financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	30	4.426		4.456

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

In het eerste halfjaar van 2023 geen significante wijzigingen in de reële waarde hiërarchie

Ieder rapportagemoment beoordeelt Achmea de classificatie van activa en verplichtingen die zijn gewaardeerd tegen de reële waarde. Voor de bepaling van de classificatie in de reële waarde hiërarchie is een belangrijke mate van inschatting vereist, bijvoorbeeld het belang van (niet-)waarneembare input die wordt gebruikt voor het bepalen van de reële waarde of met betrekking tot de marktactiviteit. Bij inactieve markten is een beoordeling vereist van de waarderingstechnieken die worden gebruikt om de reële waarde te bepalen, evenals van de interpretatie van de categorie van de (markt)gegevens die wordt gebruikt. De uitkomst van het classificatieproces kan daardoor verschillen per verslagperiode. Het beleid van Achmea is overboekingen naar en van de categorieën binnen de reële waarde hiërarchie aan het begin van de verslagperiode in de balans te verwerken. In het eerste halfjaar van 2023 zijn geen significante wijzigingen aangebracht in de categorisering van de financiële activa en financiële verplichtingen.

Gebruikte waarderingstechnieken en waarderingsprocessen binnen Achmea voor categorie 2 en 3 waarderungen

Afhankelijk van de financiële instrumenten heeft Achmea waarderingsrichtlijnen en procedures opgesteld voor het bepalen van de reële waarde. De waarderingsrichtlijnen en procedures voor het bepalen van de reële waarde zijn dezelfde als die gehanteerd voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2022.

Verloopoverzicht van categorie 3 Financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis

FINANCIËLE ACTIVA / FINANCIËLE VERPLICHTINGEN 2023

(€ MILJOEN)

	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN	VASTRENTENDE BELEGGINGEN	ACTIVA TOTAAL	DERIVATEN	VERPLICHTINGEN TOTAAL
Balans per 1 januari	1.234	8.331	9.565		
Investerings en verstrekte leningen	186	566	752		
Desinvesterings en verkopen	-11	-418	-429		
Mutaties in de reële waarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening	-44	26	-18		
Mutaties in de reële waarde hiërarchie (van categorie 3)	-293	-4	-297		
Balans per 30 juni	1.072	8.501	9.573		

FINANCIËLE ACTIVA / FINANCIËLE VERPLICHTINGEN 2022 - HERZIEN

(€ MILJOEN)

	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN	VASTRENTENDE BELEGGINGEN	ACTIVA TOTAAL	DERIVATEN	VERPLICHTINGEN TOTAAL
Balans per 1 januari	852	9.677	10.529		
Investerings en verstrekte leningen	474	1.706	2.180		
Desinvesterings en verkopen	-98	-1.016	-1.114		
Mutaties in de reële waarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening	4	-2.044	-2.040		
Mutaties door herrubricering	2		2		
Mutaties in de reële waarde hiërarchie (naar categorie 3)		8	8		
Balans per 31 december	1.234	8.331	9.565		

De mutaties in de reële waarde hiërarchie van categorie 3 naar categorie 1 en 2 in het eerste halfjaar van 2023 zijn voornamelijk het gevolg van de herrubricering van beleggingsfondsen vanaf 2023. Mutaties in de reële waarde met betrekking tot Aandelen en soortgelijke beleggingen en Vastrentende beleggingen opgenomen in de Winst- en verliesrekening worden gepresenteerd als onderdeel van het Beleggingsresultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

BELANGRIJKE NIET-WAARNEEMBARE INPUTS VOOR ALS CATEGORIE 3 GECLASSIFICEERDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP 30 JUNI 2023

BESCHRIJVING	REËLE WAARDE IN MILJOENEN	GEBRUIKTE WAARDERINGS TECHNIEK	NIET WAARNEEMBARE INPUTS	RANGE (GEWOGEN GEMIDDELDE)	RELATIE VAN NIET-WAARNEEMBARE INPUTS MET REËLE WAARDE
Beleggingen					
Aandelen en soortgelijke beleggingen	1.072	Netto Vermogens- waarde	N.v.t	N.v.t	N.v.t.
Vastrentende beleggingen					
Beleggingen verzekeringsbedrijf en overige	8.501	Contant gemaakte kasstromen	Totale spread	8 - 150 (bp)	Een toename heeft direct effect op de Winst- en verliesrekening.

BELANGRIJKE NIET-WAARNEEMBARE INPUTS VOOR ALS CATEGORIE 3 GECLASSIFICEERDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP 31 DECEMBER 2022 - HERZIEN

BESCHRIJVING	REËLE WAARDE IN MILJOENEN	GEBRUIKTE WAARDERINGS TECHNIEK	NIET WAARNEEMBARE INPUTS	RANGE (GEWOGEN GEMIDDELDE)	RELATIE VAN NIET-WAARNEEMBARE INPUTS MET REËLE WAARDE
Beleggingen					
Aandelen en soortgelijke beleggingen	1.234	Netto Vermogens- waarde	N.v.t	N.v.t	N.v.t.
Vastrentende beleggingen					
Beleggingen verzekeringsbedrijf en overige	8.331	Contant gemaakte kasstromen	Totale spread	124 - 166 (bp)	Een toename heeft direct effect op de Winst- en verliesrekening.

Aandelen en soortgelijke beleggingen bestaan voornamelijk uit beleggingen in private equity, ter waarde van € 218 miljoen (31 december 2022 (herzien): € 238 miljoen), vastgoedfondsen ter hoogte van € 669 miljoen (31 december 2022 (herzien): € 829 miljoen) en Infrastructuurfondsen ter hoogte van € 152 miljoen (31 december 2022 (herzien): € 133 miljoen). De private equity beleggingen hebben een hoge diversificatie wat betreft sector, geografische regio en type belegging. Omdat voor het grootste deel van deze investeringen de reële waarde wordt bepaald op basis van de intrinsieke waarde (netto vermogenswaarde) zoals gerapporteerd door de fondsbeheerder of de beherend vennoot, is er geen belangrijke niet-waarneembare input of combinatie van inputs die kan worden gebruikt om een gevoeligheidsanalyse uit te voeren voor deze portefeuille.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen de reële waarde, waarvan de reële waarde wordt toegelicht

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle financiële instrumenten die niet zijn gewaardeerd tegen de reële waarde en waarvan de reële waarde wordt vermeld in de toelichting.

REËLE WAARDE (HIERARCHIE) ACTIVA EN VERPLICHTINGEN NIET GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE

(€ MILJOEN)

	BOEKWAARDE PER 30 JUNI 2023	GENOTEERDE PRIJZEN OP ACTIEVE MARKTEN VOOR VERGELIJKBARE INSTRUMENTEN	BELANGRIJKE OVERIGE WAARNEEMBARE INPUTS	BELANGRIJKE NIET- WAARNEEMBARE INPUTS	REËLE WAARDE PER 30 JUNI 2023
		CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Activa					
Beleggingen					
Vastrentende beleggingen	12.707	488	390	11.826	12.704
Overige financiële beleggingen	56		56		56
Vorderingen	2.112		2.190	12	2.202
Verplichtingen					
Toevertrouwde middelen bankbedrijf	8.178		8.178		8.178
Leningen en opgenomen gelden	6.359	5.116	1.243		6.359
Overige Schulden	3.014		5.711		5.711

REËLE WAARDE (HIERARCHIE) ACTIVA EN VERPLICHTINGEN NIET GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE

(€ MILJOEN)

	HERZIEN BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2022	GENOTEERDE PRIJZEN OP ACTIEVE MARKTEN VOOR VERGELIJKBARE INSTRUMENTEN	BELANGRIJKE OVERIGE WAARNEEMBARE INPUTS	BELANGRIJKE NIET- WAARNEEMBARE INPUTS	HERZIEN REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2022
		CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Activa					
Beleggingen					
Vastrentende beleggingen	11.657		10	11.647	11.657
Overige financiële beleggingen			47		47
Vorderingen	1.201		2.009	3	2.012
Verplichtingen					
Toevertrouwde middelen bankbedrijf	6.790		7.406		7.406
Leningen en opgenomen gelden	5.186	1.992	4.632		6.624
Overige Schulden	3.690		5.551		5.551

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

9. VERZEKERINGSTECHNISCH RESULTAAT

	(€ MILJOEN)			
				EERSTE HALFJAAR 2023
	SCHADE	ZORG	LEVEN	TOTAAL
Opbrengsten uit verzekeringsgerelateerde diensten	2.338	8.266	833	11.437
Lasten uit verzekeringsgerelateerde diensten	-2.498	-8.243	-801	-11.542
Verzekeringsresultaat uit herverzekeringscontracten				
Totaal uitgaven, betaalde premies voor herverzekeringscontracten	-171	-11	-13	-195
Totaal baten, ontvangen schades van herverzekeringscontracten	509	6	13	528
Totaal Verzekeringstechnisch resultaat	178	18	32	228

	(€ MILJOEN)			
				HERZIEN EERSTE HALFJAAR 2022
	SCHADE	ZORG	LEVEN	TOTAAL
Opbrengsten uit verzekeringsgerelateerde diensten	2.168	7.669	842	10.679
Lasten uit verzekeringsgerelateerde diensten	-2.080	-7.636	-770	-10.486
Verzekeringsresultaat uit herverzekeringscontracten				
Totaal uitgaven, betaalde premies voor herverzekeringscontracten	-157	-3	-11	-171
Totaal baten, ontvangen schades van herverzekeringscontracten	201	4	12	217
Totaal Verzekeringstechnisch resultaat	132	34	73	239

10. OPBRENGSTEN UIT VERZEKERINGSGERELATEERDE DIENSTEN

	(€ MILJOEN)			
				EERSTE HALFJAAR 2023
	SCHADE	ZORG	LEVEN	TOTAAL
Contracten vallend onder het GMM of VFA				
Verzekeringsverplichtingen voor contracten waarvoor dekking nog moet worden gegeven				
CSM die betrekking heeft op verleende service voor contracten	8	1	26	35
Mutatie Risk Adjustment over de periode	5		31	36
Vrijval uit de voorziening voor verwachte uitkeringen, schaden en andere kosten met betrekking tot verzekeringsdiensten	86	4	784	874
Aanpassingen premies en verkoop en verzekeringsacquisitie kasstromen ("experience adjustment")			-14	-14
Vrijval van verzekeringsacquisitiekosten uit premies			6	6
Contracten vallend onder het GMM of VFA	99	5	833	937
Contracten vallend onder de PAA	2.239	8.261		10.500
Totaal verzekeringsopbrengsten	2.338	8.266	833	11.437

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

				(€ MILJOEN)
				HERZIEN EERSTE HALFJAAR 2022
	SCHADE	ZORG	LEVEN	TOTAAL
Contracten vallend onder het GMM of VFA				
Verzekeringsverplichtingen voor contracten waarvoor dekking nog moet worden gegeven				
CSM die betrekking heeft op verleende service voor contracten	7	1	48	56
Mutatie Risk Adjustment over de periode	3		45	48
Vrijval uit de voorziening voor verwachte uitkeringen, schaden en andere kosten met betrekking tot verzekeringservices	57	4	786	847
Aanpassingen premies en verkoop en verzekeringsacquisitie kasstromen ("experience adjustment")			-42	-42
Vrijval van verzekeringsacquisitiekosten uit premies			5	5
Contracten vallend onder het GMM of VFA	67	5	842	914
Contracten vallend onder de PAA	2.101	7.664		9.765
Totaal verzekeringsopbrengsten	2.168	7.669	842	10.679

De toename bij Zorg wordt veroorzaakt door verhoging van de premies en een hogere overheidsbijdrage als gevolg van prijsinflatie. De toename bij Schade wordt met name veroorzaakt door portefeuillegroei in Nederland.

11. LASTEN UIT VERZEKERINGSGERELATEERDE DIENSTEN

				(€ MILJOEN)
				EERSTE HALFJAAR 2023
	SCHADE	ZORG	LEVEN	TOTAAL
Schades en kosten ontstaan in voorgaande en huidige perioden	2.477	8.217	761	11.455
Amortisatie van acquisitiekosten	29	15	5	49
Mutatie van voorziening voor verlieslatende contracten	-8	11	35	38
Totaal lasten uit verzekeringsgerelateerde diensten	2.498	8.243	801	11.542

				(€ MILJOEN)
				HERZIEN EERSTE HALFJAAR 2022
	SCHADE	ZORG	LEVEN	TOTAAL
Schades en kosten ontstaan in voorgaande en huidige perioden	2.060	7.635	774	10.469
Amortisatie van acquisitiekosten	15	11	3	29
Mutatie van voorziening voor verlieslatende contracten	5	-10	-7	-12
Totaal lasten uit verzekeringsgerelateerde diensten	2.080	7.636	770	10.486

De schadelasten bij Schade nemen vooral toe door de aardbevingsschade en inflatie-effecten van Turkije. In Nederland is de schadelast afgenomen doordat in het eerste halfjaar van 2023 geen grote stormschades zijn opgetreden. Door toename van de verkeersintensiteit nemen de letselschades toe. Tevens is sprake van hogere schadelasten door inflatie.

De toename van de schadelasten bij Zorg worden vooral veroorzaakt door zorgkosteninflatie.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

12. NETTO FINANCIEEL RESULTAAT UIT (HER)VERZEKERINGSACTIVITEITEN

NETTO FINANCIEEL RESULTAAT UIT (HER)VERZEKERINGSACTIVITEITEN

(€ MILJOEN)

	SCHADE	ZORG	LEVEN	EERSTE HALFJAAR 2023 TOTAAL
Beleggingsresultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten				
Rentebaten / lasten op financiële activa die niet worden gewaardeerd m.b.v. FVTPL	3	1	-8	-4
(On)gerealiseerde resultaten beleggingen gewaardeerd op FVTPL ¹	154	110	1.001	1.265
Beleggingskosten financiële activa	-4	-1	-17	-22
Beleggingskosten onroerend goed portefeuille			-5	-5
Bijzondere waardeverminderingen				
Totaal beleggingsresultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten	153	110	971	1.234
Financieel resultaat uit verzekeringscontracten				
Veranderingen in reële waarde financiële beleggingen van verzekeringscontracten waarbij de polishouders het beleggingsrisico dragen			-47	-47
Oprenting van verzekeringcontracten	-13	-6	-225	-244
Effect van veranderingen in de verdisconteringscurve en andere financiële aannames ²	-53	-1	-632	-686
Vreemde valuta verliezen	-145			-145
Totaal financieel resultaat uit verzekeringscontracten	-211	-7	-904	-1.122
Financieel resultaat uit herverzekeringscontracten				
Oprenting van herverzekeringscontracten	6			6
Overige	146		1	147
Effect van veranderingen in het non-performance risico van herverzekeraars	-2			-2
Totaal financieel resultaat uit herverzekeringscontracten	150		1	151
Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringscontracten				
Via Winst- en Verliesrekening	-58	103	67	112
Netto financieringslasten uit herverzekeringscontracten				
Via Winst- en Verliesrekening	150		1	151
Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten	92	103	68	263

¹ De (on)gerealiseerde resultaten beleggingen gewaardeerd op FVTPL heeft nagenoeg volledig betrekking op beleggingen die verplicht FVTPL zijn. In de (on)gerealiseerde resultaten beleggingen gewaardeerd op FVTPL zijn tevens de beleggingsopbrengsten uit vastgoedbeleggingen opgenomen.

² In het Effect van veranderingen in de verdisconteringscurve en andere financiële aannames is ook het effect van risico mitigatie opgenomen.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

NETTO FINANCIEEL RESULTAAT UIT (HER)VERZEKERINGSACTIVITEITEN

(€ MILJOEN)

	SCHADE	ZORG	LEVEN	EERSTE HALF JAAR 2022 TOTAAL
Beleggingsresultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten				
Rentebaten / lasten op financiële activa die niet worden gewaardeerd m.b.v. FVTPL	3	-1	8	10
(On)gerealiseerde resultaten beleggingen gewaardeerd op FVTPL ¹	-632	-158	-8.919	-9.709
Beleggingskosten financiële activa	-4	-1	16	11
Beleggingskosten onroerend goed portefeuille			-7	-7
Bijzondere waardeverminderingen				
Totaal beleggingsresultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten	-633	-160	-8.902	-9.695
Financieel resultaat uit verzekeringscontracten				
Veranderingen in reële waarde financiële beleggingen van verzekeringscontracten waarbij de polishouders het beleggingsrisico dragen			-70	-70
Oprenting van verzekeringcontracten	-5	1	129	125
Effect van veranderingen in de verdisconteringscurve en andere financiële aannames ²	553	4	7.935	8.492
Vreemde valuta verliezen	-11			-11
Totaal financieel resultaat uit verzekeringscontracten	537	5	7.994	8.536
Financieel resultaat uit herverzekeringscontracten				
Oprenting van herverzekeringscontracten	1			1
Overige	-34		-4	-38
Effect van veranderingen in het non-performance risico van herverzekeraars				
Totaal financieel resultaat uit herverzekeringscontracten	-33		-4	-37
Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringscontracten				
Via Winst- en Verliesrekening	-96	-155	-908	-1.159
Netto financieringslasten uit herverzekeringscontracten				
Via Winst- en Verliesrekening	-33		-4	-37
Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten	-129	-155	-912	-1.196

¹ De (on)gerealiseerde resultaten beleggingen gewaardeerd op FVTPL heeft nagenoeg volledig betrekking op beleggingen die verplicht FVTPL zijn. In de (on)gerealiseerde resultaten beleggingen gewaardeerd op FVTPL zijn tevens de beleggingsopbrengsten uit vastgoedbeleggingen opgenomen.

² In het Effect van veranderingen in de verdisconteringscurve en andere financiële aannames is ook het effect van risico mitigatie opgenomen.

Het verschil in het Totaal beleggingsresultaat uit (her)verzekeringscontracten over het eerste halfjaar 2023 versus 2022 bedraagt € 10,9 miljard. De eerste helft van 2022 werd met name beïnvloed door forse rentestijgingen in de looptijden tot 20 jaar en uitloop van de spreads. Dit resulteerde in een negatief resultaat van € -9,7 miljard. Het Totaal financieel resultaat uit verzekeringscontracten in het eerste halfjaar 2022 bedraagt € 8,5 miljard en is een bate als gevolg van deze ontwikkelingen. Deze tegengestelde effecten heffen elkaar niet op doordat het renterisico management voornamelijk gericht is op het beperken van de impact van rente- en spreadontwikkelingen op de Solvency II ratio.

Het eerste halfjaar 2023 kenmerkt zich door gestegen aandelenmarkten en swaprentes die op het kortlopende segment stijgen, terwijl deze op het langlopende segment licht zijn gedaald. Dit resulteerde in een positief resultaat van € 1,2 miljard. Het Totaal financieel resultaat uit verzekeringscontracten in het eerste halfjaar 2023 bedraagt € 1,1 miljard negatief en is een last als gevolg van deze ontwikkelingen.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

13. BELEGGINGSRESULTAAT UIT NIET-VERZEKERINGSACTIVITEITEN

BELEGGINGSRESULTAAT UIT NIET-VERZEKERINGSACTIVITEITEN

	BELEGGINGEN GERELATEERD AAN:			2023	BELEGGINGEN GERELATEERD AAN:			2022
	BANCAIRE ACTIVITEITEN	BELEGGINGS- CONTRACTEN	OVERIGE NIET- VERZEKERINGS ACTIVITEITEN	TOTAAL	BANCAIRE ACTIVITEITEN	BELEGGINGS- CONTRACTEN	OVERIGE NIET- VERZEKERINGS ACTIVITEITEN	TOTAAL
Vastgoedbeleggingen								
Huurinkomsten			1	1			1	1
Beleggingen verplicht gewaardeerd tegen FVPL								
Dividend op aandelen			1	1			1	1
Rente op vastrentende waarden	-46		9	-37	13	-5		8
Waardeveranderingen in het resultaat	-39	-4	13	-30		10		10
Beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs								
Rente baten volgens de effectieve interest methode	157			157	96	-14		82
Effecten toepassing Hedge Accounting	58			58	6			6
Totaal beleggingsresultaat uit niet- verzekeringsactiviteiten	130	-4	24	150	115	-9	2	108

14. NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Achmea verstrekt hypothecaire leningen voor eigen rekening en voor rekening en risico van haar klanten (pensioenfondsen). In deze hoedanigheid kent zij onherroepelijke faciliteiten die voortvloeien uit de verstrekte offertes voor hypothecaire leningen. Indien klanten offertes accepteren heeft Achmea de verplichting om € 1,1 miljard (31 december 2022: € 1,1 miljard) aan hypothecaire leningen te verstrekken. De leningen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Tegenover deze verplichting staat een ontvangen garantie van € 143 miljoen (31 december 2022: € 146 miljoen).

Verder zijn de Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen per 30 juni 2023 niet significant gewijzigd ten opzichte van 31 december 2022.

15. TRANSACTIES MET VERBODEN PARTIJEN

In het eerste halfjaar van 2023 was de aard van de transacties met verboden partijen vergelijkbaar met de transacties met verboden partijen in 2022. Voor meer informatie over de aard van de transacties met verboden partijen in 2022 wordt verwezen naar Toelichting 32 Transacties met verboden partijen in de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2022.

16. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum bekend die tot vermelding in de halfjaarrekening leiden.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

17. TOELICHTING OP DE TRANSITIE NAAR IFRS 9/17

EERSTE TOEPASSING VAN WAARDERINGSGRONDSLAGEN IFRS 9 EN IFRS 17, CORRECTIES OVER EERDERE PERIODES EN WIJZIGINGEN IN PRESENTATIE

Met ingang van 1 januari 2023 zijn de standaarden IFRS 9 Financiële instrumenten en IFRS 17 Verzekeringscontracten toegepast. De eerste toepassing van deze standaarden heeft een significante impact op de geconsolideerde (half-) jaarrekening van Achmea B.V. omdat de waardering, presentatie en resultaatbepaling van zowel verzekeringscontracten als financiële instrumenten wezenlijk anders is dan in voorgaande jaren.

IFRS 17 VERZEKERINGSCONTRACTEN

IFRS 17 geeft uniforme grondslagen voor opname, waardering, presentatie en toelichting van verzekeringscontracten, herverzekeringscontracten en beleggingscontracten met discretionaire winstdelingselementen. Het doel van deze nieuwe standaard is een beter bruikbare en transparante weergave van de financiële positie, prestaties en kasstromen in de jaarrekeningen van bedrijven die verzekeringscontracten uitgeven alsmede ten behoeve van internationale vergelijkbaarheid.

De invulling van het begrip ‘verzekeringcontract’ in IFRS 17 is nagenoeg ongewijzigd gebleven ten opzichte van de huidige definitie onder IFRS 4, er zijn geen materiële veranderingen in classificatie van contracten en van verzekeringsrisico’s. De belangrijkste verandering betreft de waardering van de verzekeringsverplichtingen onder IFRS 17.

Onder IFRS 17 maakt Achmea, bij de waardering van verzekeringscontracten, niet langer gebruik van tariefgrondslagen in de waardering van leven- en pensioenverzekeringvoorzieningen, waardering van de schadevoorzieningen op nominale waarde en de systematiek van de Voorziening voor Oprenting Verzekeringsverplichtingen binnen het Nederlandse levensverzekeringsbedrijf.

Met IFRS 17 wordt een model geïntroduceerd waarbij groepen van verzekeringscontracten worden gewaardeerd op basis van schattingen van de contante waarde van toekomstige kasstromen die naar verwachting ontstaan als Achmea voldoet aan de verplichtingen van het contract. Daarnaast is in het model een opslag voor niet-financieel risico en een reservering voor nog niet-gerealiseerde dienstenmarge van de contracten opgenomen.

IFRS 17 wordt toegepast op alle verzekeringsactiviteiten van Achmea. Deze betreffen zowel de leven- en pensioenverzekeringen, de schadeverzekeringen, de zorgverzekeringen als verzekeringscontracten binnen het herverzekeringsbedrijf. Daarnaast worden, in tegenstelling tot de verslaglegging onder IFRS 4, de verzekeringstechnische gerelateerde vorderingen en schulden in de waardering van de verzekeringsverplichtingen verwerkt.

Waarderingsmodel

De leven- en pensioen(her)verzekeringscontracten, alsmede de Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (AOV) van het schadebedrijf, zijn langlopend van aard waarbij het General Measurement Model (GMM) dan wel de zogenaamde Variable Fee Approach (VFA) wordt toegepast. Onder de VFA worden beleggingen ter dekking van de verzekeringsverplichtingen tegen reële waarde gewaardeerd, met verwerking van waardeontwikkelingen in de winst- en verliesrekening. De VFA wordt toegepast op de verzekeringscontracten in het leven- en pensioenbedrijf waarbij de polishouders het beleggingsrisico dragen.

Voor de overige (her)verzekeringscontracten binnen het schadebedrijf alsook alle verzekeringscontracten binnen het zorgbedrijf, waarbij de verzekeringsdekking veelal één jaar of korter is, of waarbij het vereenvoudigde waarderingsmodel niet tot een materieel andere waardering leidt dan onder toepassing van het algemene waarderingsmodel GMM, past Achmea de Premium Allocation Approach (PAA) toe. Bij het toepassen van dit vereenvoudigde waarderingsmodel is de verplichting voor de resterende dekking gelijk aan de ontvangen premies, verminderd met de verzekeringsacquisitie kasstromen en verminderd met de allocatie van de premies naar de verzekeringsopbrengsten op basis van de verrichte dienstverlening.

Groepering verzekeringsportefeuille

De groepering van de verzekeringscontracten volgt voor zover passend binnen IFRS 17 zoveel mogelijk de indeling onder Solvency II waarbij onder IFRS 17 een nadere onderverdeling van verzekeringsportefeuilles wordt gemaakt naar de wijze waarop deze contracten worden beheerd en contracten met een vergelijkbaar risicoprofiel. Daarnaast worden deze portefeuilles opgesplitst in cohorten op basis van het jaar waarin deze verzekeringscontracten zijn afgesloten of naar verwachting zullen worden uitgegeven. De periode van een cohort beslaat maximaal één jaar.

Achmea heeft de portefeuilles onderverdeeld in de volgende groepen:

- Contracten die bij initiële opname verlieslatend zijn;
- Contracten waarbij bij initiële opname geen significante verwachting bestaat dat deze nadien verlieslatend worden;
- Overige contracten.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Bij de waardering van de verzekeringscontracten onder IFRS 17 wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van reeds bestaande en in gebruik zijnde (actuariële) aannames en veronderstellingen die zijn gebaseerd op Solvency II grondslagen en die Achmea toepast bij het bepalen van de solvabiliteitsratio. Dit betreft onder andere aannames voor de kasstromen en het bepalen van de contractgrenzen.

Risk Adjustment

IFRS 17 kent een opslag voor niet financieel risico bij het bepalen van de verzekeringsverplichtingen. Deze Risk Adjustment is de vergoeding voor de uit niet financiële risico's voortvloeiende onzekerheid over het bedrag en tijdstip van de toekomstige kasstromen. Voor het bepalen van de Risk Adjustment wordt gebruik gemaakt van een 'Cost of Capital'-methodiek. Voor transitiedoeleinden wordt in de fair value approach een percentage van 6% gehanteerd. Voor de waardering van de verzekeringsverplichtingen onder IFRS 17 hanteert Achmea een percentage van 4,5%. Dit wijkt af van het gehanteerde 'Cost of Capital' percentage van 6% dat onder de Solvency II-methodiek wordt voorgeschreven voor het bepalen van de Risk Margin. Uitgaande van de voorschriften van IFRS 17 is het percentage van 4,5% meer passend bij het risicoprofiel van Achmea.

Bij het ontbreken van onverwachte gebeurtenissen valt de Risk Adjustment gedurende de resterende looptijd van de verzekeringscontracten vrij ten gunste van de winst- en verliesrekening naar rato van de afname van de omvang van de verzekeringsportefeuille.

Disconteringscurve

De voor de waardering van de verzekeringskasstromen toe te passen disconteringscurve is 'bottom-up' samengesteld, bestaande uit een risicovrije rente vermeerderd met een illiquiditeitsopslag die specifiek is per productgroep en is gebaseerd op de beleggingsportefeuille van het leven- en pensioenbedrijf. Voor verzekeringscontracten met een resterende looptijd korter dan 30 jaar wordt de risicovrije rente gebaseerd op de swapcurve, waarop een Credit Risk Adjustment in mindering wordt gebracht. Voor looptijden van 30 jaar en langer wordt de risicovrije curve voor de kasstromen langer dan 30 jaar bepaald door middel van een extrapolatie naar een Ultimate Forward Rate waarop een Credit Risk Adjustment in mindering wordt gebracht.

Contractual Service Margin

IFRS 17 introduceert onder de GMM en VFA een Contractual Service Margin (CSM) in de waardering van verzekeringsverplichtingen. De CSM vertegenwoordigt de verwachte toekomstige winstgevendheid van een groep van verzekeringscontracten. Voor groepen van winstgevendende contracten wordt deze marge als component van de verzekeringsverplichtingen opgenomen en in toekomstige perioden waarin de verzekeringsdiensten worden verleend, met inachtneming van de specifieke kenmerken van het product, ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Verwerking van acquisitiekosten

In voorgaande jaren werden binnen het Pensioen- en Levenbedrijf alle acquisitiekosten opgenomen en gepresenteerd als afzonderlijke activa van verzekeringscontracten ('uitgestelde acquisitiekosten') en als kosten verantwoord in de winst- en verliesrekening en het overzicht van het totaalresultaat over de looptijd van de gerelateerde contracten. Binnen het Schade- en Zorgbedrijf werden alle acquisitiekosten direct in de winst- en verliesrekening van het betreffende boekjaar verantwoord.

Onder IFRS 17 worden voor alle bedrijven alleen kasstromen voor verkoop en acquisitie die worden gemaakt vóór de opname van de gerelateerde verzekeringscontracten gepresenteerd als afzonderlijke activa. Periodiek wordt beoordeeld of deze activa kunnen worden terugverdiend. Deze activa worden gepresenteerd in de boekwaarde van de gerelateerde portefeuille van contracten en worden verantwoord in de winst- en verliesrekening over de dekkingsperiode in lijn met verzekeringsopbrengsten van de desbetreffende contracten. Uitzondering hierop zijn de acquisitiekosten gerelateerd aan de kortlopende contracten in Griekenland waarvoor de PAA wordt toegepast, welke direct ten laste van de winst- en verliesrekening worden gebracht.

Opbrengsten en lasten uit verzekeringsgerelateerde diensten

Onder IFRS 17 omvatten opbrengsten uit verzekeringsgerelateerde diensten de vergoeding voor verleende verzekeringsdiensten gedurende de rapportageperiode. De verdiende verzekeringspremies worden onttrokken uit de verplichtingen voor de resterende dekking. De lasten uit verzekeringsgerelateerde diensten betreffen de verantwoorde schaden en uitkeringen en hiermee samenhangende kosten alsmede de afschrijving van de in de balanswaarde van de in de verzekeringsverplichtingen opgenomen acquisitiekosten.

Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten

Financiële componenten in verzekeringscontracten worden samen met de beleggingsresultaten uit de verzekeringsactiviteiten verantwoord onder het netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten en zijn niet langer opgenomen in de verzekeringsopbrengsten en verzekeringslasten.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Achmea kiest ervoor om wijzigingen in financiële aannames in de waardering van de verzekeringscontracten te verantwoorden in de winst- en verliesrekening om zoveel mogelijk een mismatch met de verwerking van de beleggingen in de winst- en verliesrekening te voorkomen.

Verzekeringresultaat uit herverzekeringscontracten worden gepresenteerd als een enkel nettobedrag in de geconsolideerde Winst- en verliesrekening.

TRANSITIE NAAR IFRS 17

Volledig retrospectieve methode

Afhankelijk van de beschikbaarheid en reproduceerbaarheid van de benodigde (actuariële) data is voor het bepalen van de vergelijkende cijfers over boekjaar 2022 onder IFRS 17 gebruik gemaakt van de volledig retrospectieve methode om de waarde van de verzekeringsverplichtingen en daarmee de CSM op transitie moment te bepalen. Dit houdt in dat de vergelijkende cijfers zijn aangepast alsof IFRS 17 altijd is toegepast. Voor enkele specifieke portefeuilles en verslagjaren binnen het Pensioen- en Levenbedrijf en het Schadebedrijf (arbeidsongeschiktheidsportefeuille) was de benodigde informatie niet in voldoende mate beschikbaar en reproduceerbaar als gevolg van systeem- en dataconversies, daarom is de waarde van de hieraan gerelateerde verzekeringsverplichtingen op de transitiebalans volgens de reële waarde methode bepaald. Deze wordt hierna toegelicht onder sectie 'Reële waarde methode'.

De volledig retrospectieve methode is derhalve toegepast bij de volgende verzekeringsportefeuilles:

- Alle verzekeringsportefeuilles binnen het Zorgbedrijf;
- Alle verzekeringsportefeuilles binnen het Herverzekeringsbedrijf, met uitzondering van een aantal Levenportefeuilles afgesloten vóór 1 januari 2020;
- Verzekeringscontracten in de open book portefeuille binnen het Pensioen- en Levenbedrijf afgesloten na 1 januari 2020;
- Alle verzekeringsportefeuilles binnen het Schadebedrijf met uitzondering van de arbeidsongeschiktheidsportefeuille afgesloten vóór 1 januari 2022.

Bij het retrospectief toepassen van IFRS 17 per 1 januari 2022 zijn:

- verzekerings- en herverzekeringscontracten per groep geïdentificeerd, opgenomen en gewaardeerd alsof IFRS 17 altijd is toegepast;
- alle activa voor verzekeringsacquisitie kasstromen geïdentificeerd, opgenomen en gewaardeerd alsof IFRS 17 altijd is toegepast, met uitzondering van de beoordeling van de realiseerbare waarde van verkoop- en aanschaffingskosten vóór 1 januari 2023;
- balansposten niet meer opgenomen die niet zouden hebben bestaan als IFRS 17 altijd zou zijn toegepast. Dit betreft vooruitbetaalde acquisitiekosten voor verzekeringscontracten, immateriële activa in verband met verworven verzekeringsportefeuilles, verzekeringsvorderingen en -schulden, en voorzieningen voor heffingen die toerekenbaar zijn aan bestaande verzekeringscontracten. Onder IFRS 17 zijn deze posten opgenomen in de waardering van de verzekeringscontracten.

Ongeacht de toegepaste transitiemethode is de volgende post niet retrospectief bepaald:

- Derivaten en herverzekeringscontracten die Achmea gebruikt om het risico op rentegaranties in de service book portefeuille en aandelen- en levensverzekeringsopties in variabele lijfrentecontracten te beperken. Hiervoor is de risico mitigatie optie toegepast vanaf 1 januari 2022. Deze contracten zijn bij transitie gewaardeerd tegen reële waarde.

Achmea heeft de overgangsbepalingen in IFRS 17 toegepast en heeft daardoor niet de impact van de overgang naar IFRS 17 op elke post en het resultaat per aandeel toegelicht. De gevolgen van de overgang naar IFRS 17 voor de geconsolideerde jaarrekening per 1 januari 2023 worden weergegeven in het geconsolideerde mutatie-overzicht van het totale eigen vermogen.

Reële waarde methode

Bij toepassing van de reële waarde methode heeft Achmea de CSM of verliescomponent op transitiedatum bepaald als het verschil tussen de reële waarde van een groep verzekeringscontracten op transitiedatum en de op die datum gewaardeerde kasstromen en Risk Adjustment for non financial risks van de betreffende groep verzekeringscontracten op basis van IFRS 17. Indien de reële waarde hoger bleek is er sprake van een CSM en indien deze lager bleek is een verliescomponent direct in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Voor de volgende verzekeringscontracten heeft Achmea de reële waarde methode toegepast vanwege beperkingen in de beschikbaarheid en diepgang van informatie:

- Verzekeringscontracten in de service book portefeuille binnen het Pensioen- en Levenbedrijf;
- Verzekeringscontracten in de open book portefeuille binnen het Pensioen- en Levenbedrijf afgesloten vóór 1 januari 2020;
- Verzekeringscontracten in de AOV-portefeuille van het Schadebedrijf afgesloten vóór 1 januari 2022;
- Herverzekeringscontracten, alleen enkele levenportefeuilles afgesloten vóór 1 januari 2020.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

IFRS 9 FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Achmea heeft de vergelijkende cijfers voor IFRS 9 aangepast en past tevens de ‘classification overlay approach’ vanuit IFRS 17 toe op de vergelijkende cijfers van financiële activa die gedurende 2022 zijn verkocht. Hierdoor wordt in de jaarrekening 2023 IFRS 9, net als IFRS 17, met terugwerkende kracht per 1 januari 2022 toegepast. Dit vergroot de vergelijkbaarheid tussen de cijfers in boekjaar 2023 met de vergelijkende cijfers van boekjaar 2022 voor de gecombineerde impact van IFRS 9 en IFRS 17.

Classificatie en waardering financiële activa

IFRS 9 kent een gewijzigd model voor de classificatie en de waardering van financiële activa. Dit model wordt ingegeven door de kasstroomeigenschappen van een actief en het bedrijfsmodel waarbinnen een actief wordt gehouden. IFRS 9 vervangt de categorieën van IAS 39: belegging “aangehouden tot einde looptijd”, leningen en vorderingen en beleggingen “Beschikbaar voor verkoop”. Ook na de invoering van IFRS 9 blijft Achmea voor het merendeel van haar beleggingsportefeuille dezelfde waardering tegen geamortiseerde kostprijs en reële waarde in de balans handhaven (zoals onder IAS39). Een relatief beperkt deel van de beleggingsportefeuille die voorheen werd gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs wordt onder IFRS 9 tegen reële waarde gewaardeerd. Er worden geen aanpassingen in de waardering van financiële verplichtingen doorgevoerd.

Voor alle financiële activa geldt dat de eerste waardering plaatsvindt tegen reële waarde (exclusief transactiekosten voor reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening en inclusief transactiekosten voor geamortiseerde kosten en reële waarde met waardeveranderingen door het netto overig totaalresultaat). De vervolgwaardering hangt af van de aard van het instrument en van specifieke criteria (business model, SPPI test en waarderingsgrondslagenkeuzes van Achmea).

De classificatie van financiële instrumenten onder IFRS 9 is gebaseerd op een dubbele assessment; het business model waarmee het financieel actief wordt beheerd (business model test) en de kenmerken van de contractuele kasstromen (SPPI test - solely payment for principal and interest).

- Waardering tegen geamortiseerde kostprijs is verplicht als een financieel actief aangehouden wordt om de contractuele kasstromen te innen en aan de SPPI test voldoet.
- Als een financieel actief aangehouden wordt om zowel de contractuele kasstromen te innen alsook te kunnen verkopen én als het financieel actief aan de SPPI test voldoet, dan wordt verplicht de waardering tegen reële waarde met waardeveranderingen door het netto overig totaalresultaat toegepast.
- In overige gevallen (als een actief niet aan SPPI test voldoet of voor overige doeleinden wordt aangehouden), dan wordt een financieel actief gewaardeerd tegen reële waarde met verantwoording van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Om een accounting mismatch te voorkomen kunnen financiële activa onder IFRS 9 ook vrijwillig worden aangewezen als een instrument met waardering tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening. Met deze reële-waarde-optie kan een accounting mismatch met de verantwoording van mutaties in verzekeringsverplichtingen worden voorkomen.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Voor het bepalen van bijzondere waardeverminderingen kent IFRS 9 een model voor verwachte kredietverliezen. Bij dit model wordt bij eerste opname van een financieel instrument rekening gehouden met verwachte kredietverliezen. De bepalingen vereisen dat op deze financiële activa (zoals een lening) onmiddellijk een kredietverlies of voorziening voor kredietverlies wordt genomen op basis van een verwacht verlies dat zich in de komende twaalf maanden zal voordoen. In het geval van een significante verslechtering van de kredietkwaliteit van het financieel instrument wordt rekening gehouden met verwachte kredietverliezen over de gehele looptijd. Pas wanneer er aanwijzingen zijn voor verminderde kredietwaardigheid, wordt de boekwaarde met de kredietvoorziening verminderd en worden de interestopbrengsten over deze lagere boekwaarde berekend.

Dit leidt tot het eerder verantwoorden van de kredietverliezen onder IFRS 9 ten opzichte van IAS 39 waarbij alleen kredietverliezen worden verantwoord die reeds zijn opgetreden. Het nieuwe model voor bijzondere waardeverminderingen wordt toegepast voor financiële activa die worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde met waardeveranderingen door het netto overig totaalresultaat. Achmea past dit model met name toe op de beleggingen binnen het bankbedrijf.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Hedge accounting

Tenslotte introduceert IFRS 9 een model voor hedge accounting dat de boekhoudkundige verwerking in lijn brengt met risicobeheeractiviteiten. Achmea Bank past hedge accounting toe voor hypotheekleningen en funding transacties. De belangrijkste aanpassing van de bestaande hedge relaties is het vervallen van de 80-125% effectiviteit bandbreedte.

Achmea maakt gebruik van de mogelijkheid die IFRS 9 biedt om bij overgang naar IFRS 9 (als een stelselkeuze) macro hedge accountingvereisten van IAS 39 te blijven toepassen en slechts de micro hedge-accountingvereisten van IFRS 9 toe te passen.

TRANSITIE NAAR IFRS 9

Achmea heeft de vergelijkende cijfers voor IFRS 9 aangepast en past tevens de 'classification overlay approach' vanuit IFRS 17 toe op de vergelijkende cijfers van financiële activa die gedurende 2022 zijn verkocht. Hierdoor wordt in de jaarrekening 2023 IFRS 9, net als IFRS 17, met terugwerkende kracht per 1 januari 2022 toegepast. Dit vergroot de vergelijkbaarheid tussen de cijfers in boekjaar 2023 met de vergelijkende cijfers van boekjaar 2022 voor de gecombineerde impact van IFRS 9 en IFRS 17.

Veranderingen door IFRS 9 zijn retrospectief toegepast per 1 januari 2022, tenzij hieronder anders is beschreven.

De volgende beoordelingen zijn gemaakt op basis van de feiten en omstandigheden die aanwezig waren op 1 januari 2022:

- De bepaling van het business model waarin een financieel actief wordt aangehouden;
- De toewijzing en beëindiging van voorgaande toewijzing van financiële activa en financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening;
- De toewijzing van bepaalde beleggingen die niet worden aangehouden voor verkoop, als reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening;
- Als het financieel actief per 1 januari 2023 een laag kredietrisico had, dan is de aanname van Achmea dat het kredietrisico van het actief sinds de eerste opname niet significant is toegenomen.

Een kwantitatieve toelichting op de veranderingen en de gevolgen van de overgang naar IFRS 9 is in de transitietabellen hierna opgenomen.

De IFRS 9 classificatie en waarderingsgrondslagen voor rubricering van financiële instrumenten worden hierna toegelicht.

Classificatie en waardering van financiële activa

De toepassing van IFRS 9 heeft geleid tot een classificatie en waardering van financiële activa zoals hieronder is toegelicht.

Waardering van beleggingen van verzekeringscontracten onder IFRS 9

Bij eerste opname wordt een belegging geclassificeerd als gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, reële waarde met waardeveranderingen door het netto overig totaalresultaat of reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening. De classificatie die bepalend is voor vervolgwaaardering is gebaseerd op het businessmodel van de beleggingsportefeuille en de SPPI test.

In het kader van IAS 39 werden bepaalde onderliggende beleggingen van verzekeringscontracten met winstdelingselementen aangewezen om te worden gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening. De reden hiervoor is dat Achmea de performance van deze beleggingen meet en beoordeelt in overeenstemming met de beleggingsstrategie op basis van de reële waarde. Bij het toepassen van IFRS 9 worden deze beleggingen verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening omdat het business model er niet op gericht is om contractuele kasstromen te innen (hold to collect) en ook niet om zowel contractuele kasstromen te innen als de beleggingen te verkopen (hold to collect and sell).

Waardering van Obligaties onder IFRS 9

Nagenoeg de gehele portefeuille van obligaties wordt gemanaged met het doel om de hoogste rendementen te behalen. Hierbij wordt het rendement en de marktwaarde van die portefeuille actief gemonitord en daar wordt actief op geacteerd. Deze beleggingsstrategie brengt met zich dat er vaak verkoop transacties worden uitgevoerd. Bij het toepassen van IFRS 9 worden deze beleggingen verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening omdat het business model er niet op gericht is om contractuele kasstromen te innen. Onder IAS 39 werden bepaalde obligaties aangewezen voor waardering tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening omdat Achmea derivaten aanhield tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening. De waardering tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening voorkwam de mismatch die anders zou zijn ontstaan.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Onder IFRS 9 worden deze obligaties tevens gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening.

Onder IAS 39 werden bepaalde obligaties aangewezen voor waardering tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening omdat Achmea derivaten aanhield tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening. De waardering tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening voorkwam de mismatch die anders zou zijn ontstaan.

Onder IFRS 9 worden deze obligaties tevens gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening.

Waardering van Beleggingen in aandelen onder IFRS 9

Onder IAS 39 werden beleggingen in eigen vermogen instrumenten (aandelen) die niet waren aangewezen om te worden gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening gerubriceerd als financiële activa beschikbaar voor verkoop en gewaardeerd als reële waarde met waardeveranderingen door het netto overig totaalresultaat.

Onder IFRS 9 voldoen de aandelen niet aan de SPPI test en worden gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening.

Toelichting op de balanswaardering onder IFRS 9

Hierna wordt in transitietabellen de transitie naar IFRS 9 in detail toegelicht. IFRS 9 heeft geen impact gehad op de balanswaardering van financiële verplichtingen gegeven de ongewijzigde waarderingsgrondslagen van geamortiseerde kostprijs voor toevertrouwde middelen bankbedrijf, leningen en opgenomen gelden en overige schulden en van reële waarde met verwerking van waarde veranderingen in de winst- en verliesrekening voor beleggingscontracten. IFRS 9 heeft tevens geen impact gehad op de balanswaardering van geldmiddelen en kasequivalenten.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

I. TOELICHTING OP DE TRANSITIE NAAR IFRS 9/17 GRONDSLAGEN PER BALANSPOST OP 1 JANUARI 2022

In onderstaande tabel is per transitiedatum 1 januari 2022 per balanspost een toelichting opgenomen op de transitie van IFRS 4 en IAS 39 grondslagen naar IFRS 9/17 grondslagen.

TRANSITIE NAAR IFRS 9/17 GRONDSLAGEN PER BALANSPOST - ACTIVA

BALANSPOST IFRS 4 / IAS 39	31 DECEMBER 2021	IFRS 9		IFRS 17		HERZIEN 31 DECEMBER 2021	BALANSPOST IFRS 9 / 17
		HERWAARDERING	RECLASSIFICATIE	HERWAARDERING	RECLASSIFICATIE		
Activa							Activa
Immateriële activa	748				-3	745	Immateriële activa
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	41					41	Geassocieerde deelnemingen en joint ventures
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen	473					473	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen
Vastgoedbeleggingen	1.028					1.028	Vastgoedbeleggingen
Beleggingen							Beleggingen
Beleggingen eigen rekening en rekening risico polishouders	66.200	110	-21			66.289	Beleggingen verzekeringsbedrijf en overige
Kredietportefeuille bank bedrijf	11.932	118	45			12.095	Kredietportefeuille bank bedrijf
Latente belastingvorderingen	610	-59		368	17	936	Latente belastingvorderingen
(nieuwe balanspost onder IFRS 17)					9	9	Activa gerelateerd aan verzekeringscontracten
Schade	657			6	-66	597	Schade
Zorg	1				1	2	Zorg
Leven	79			-7	-4	68	Leven
Vorderingen en overlopende activa	6.211				-5.072	1.139	Vorderingen en overlopende activa
Liquide middelen	1.569		-36			1.533	Liquide middelen
Activa geclassificeerd als 'Aangehouden voor verkoop'	7					7	Activa geclassificeerd als 'Aangehouden voor verkoop'
Totaal activa	89.556	169	-12	367	-5.118	84.962	Totaal activa

De belangrijkste veranderingen in de activa per 1 januari 2022 als gevolg van de transitie betreft de reclassificatie van Vorderingen en overlopende activa gerelateerd aan verzekeringscontracten (EUR -5 miljard) naar de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringsverplichtingen. Bijvoorbeeld Vorderingen uit directe verzekeringen en Bijdrage uit Nederlands Zorgverzekeringsfonds, zie geconsolideerde jaarrekening 2022 van Achmea B.V. toelichting 16 Vorderingen en overlopende activa.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

TRANSITIE NAAR IFRS 9/17 GRONDSLAGEN PER BALANSPOST - PASSIVA

BALANSPOST IFRS 4 / IAS 39	31 DECEMBER 2021	IFRS 9		IFRS 17		HERZIEN 31 DECEMBER 2021	BALANSPOST IFRS 9 / 17
		HERWAARDERING	RECLASSIFICATIE	HERWAARDERING	RECLASSIFICATIE		
Eigen vermogen							Eigen vermogen
Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	10.476	169		-1.168		9.477	Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap
Minderheidaandeelhouders	9					9	Minderheidaandeelhouders
Totaal eigen vermogen	10.485	169		-1.168		9.486	Totaal eigen vermogen
Verplichtingen							Verplichtingen
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten							Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten
Schade	8.241			-291	-1.212	6.738	Schade
Zorg	4.383			-15	-2.505	1.863	Zorg
Leven	43.544			1.833	1.044	46.421	Leven
Overige voorzieningen	1.205				-50	1.155	Overige voorzieningen
Financiële verplichtingen	20.083		-12		-2.412	17.659	Financiële verplichtingen
Derivaten	1.427					1.427	Derivaten
Latente belastingverplichtingen	32					49	Latente belastingverplichtingen
Verschuldigde vennootschapsbelasting	156			8		164	Verschuldigde vennootschapsbelasting
Totaal verplichtingen	79.071		-12	1.535	-5.118	75.476	Totaal verplichtingen
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	89.556	169	-12	367	-5.118	84.962	Totaal eigen vermogen en verplichtingen

De belangrijkste veranderingen in de passiva per 1 januari 2022 als gevolg van de transitie betreffen:

- Herwaarderingen in de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten (totaal € 1,5 miljard) met name door het wegvallen van de prudentievoorzieningen, wijzigingen in actuariële aannames en grondslagen, en het opnemen van een Contractual Service Margin (CSM) en Risk Adjustment (RA).
- Reclassificaties van Vorderingen en overlopende activa (€ -5 miljard, zie vorige pagina) en Financiële verplichtingen (€ 2,4 miljard) gerelateerd aan verzekeringscontracten naar de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringsverplichtingen (totaal € -2,7 miljard).

De effecten van de herwaarderingen zijn (inclusief belastingeffect) in het Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap verwerkt.

Nettoresultaat in het Eigen vermogen eerste halfjaar 2022 in vergelijking met de Halfjaarrekening 2022

Het nettoresultaat over het eerste halfjaar 2022 was onder IFRS 4 / IAS 39 € 94 miljoen en is onder IFRS 9/17 € 869 miljoen negatief. Belangrijkste verandering als gevolg van de transitie betreft de verwerking van de marktwaarde ontwikkelingen van de beleggingen en verzekeringsverplichtingen in het nettoresultaat. Deze effecten worden onder IFRS 9/17 via het nettoresultaat verwerkt terwijl onder IAS 39/IFRS 4 een groot deel direct in het Eigen vermogen werd verantwoord.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

II. TOELICHTING OP DE TRANSITIE NAAR IFRS 9 OP 1 JANUARI 2023

Onderstaande transitietabellen geven een aansluiting weer tussen de waarde van de Beleggingen onder IAS 39 en onder IFRS 9 per 1 januari 2023.

TRANSITIE BELEGGINGEN VAN IAS 39 NAAR IFRS 9 PER 1 JANUARI 2023

(€ MILJOEN)

	IAS 39 WAARDE	HERRUBRICERING	EXPECTED CREDIT LOSS	IFRS 9 WAARDE-AANPASSINGEN	OVERIGE WAARDE-AANPASSINGEN	IFRS 9 WAARDE
Beleggingen Verzekeringsbedrijf en overige						
Aandelen en soortgelijke beleggingen	6.046	68				6.114
Vastrentende beleggingen	35.781	33		-76		35.738
Derivaten	6.021	-569				5.452
Overige financiële beleggingen	8.755	-70		-12		8.673
Kredietportefeuille bankbedrijf						
Vastrentende beleggingen	12.329		-14	1	10	12.326
Derivaten		538				538
Overige financiële beleggingen		47				47
Totaal	68.932	47	-14	-87	10	68.888

Herrubriceringen:

De voornaamste beweging in de overgang van IAS39 naar IFRS9 betreft de herrubricering van de “Beleggingen - beschikbaar voor verkoop” naar de categorie “Beleggingen – met waardeveranderingen door de Winst- en Verliesrekening”. Het totale bedrag van deze herrubricering bedraagt € 35 miljard, waarvan EUR 3,5 miljard betrekking heeft op aandelen en vergelijkbare beleggingen, € 29 miljard op vastrentende beleggingen, en € 2,5 miljard op overige financiële beleggingen. Het saldo van de totale herrubricering betreft een bedrag van € 47 miljoen en heeft betrekking op een herclassificatie binnen Achmea Bank met Vorderingen en overlopende activa.

Expected credit losses (ECL):

Het verschil met IAS 39 is vooral te wijten aan het feit dat onder IFRS 9 een levenslange voorziening wordt gevormd op bepaalde posten en bij de bepaling worden macro-economische factoren zoals huizenprijzen en inflatie meegenomen.

IFRS 9 waarde-aanpassingen:

Dit verwijst naar de waarde aanpassingen die plaatsvinden naar aanleiding van de implementatie van IFRS 9 met betrekking tot financiële instrumenten, zoals leningen en obligaties.

Overige waarde-aanpassingen:

Dit bedrag van € 10 miljoen betreft aanpassing als gevolg van waarderingsverschillen van obligaties (Spaardelen) tussen Achmea Bank en Achmea Pensioen & Leven.

AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN

(€ MILJOEN)

	IAS 39 WAARDE	HERRUBRICERING	EXPECTED CREDIT LOSS	IFRS 9 WAARDE-AANPASSINGEN	OVERIGE WAARDE-AANPASSINGEN	IFRS 9 WAARDE
Beleggingen – met waardeveranderingen door de Winst- en Verliesrekening						
Van FVTPL (IAS 39)	2.502	54				2.556
Van beschikbaar voor verkoop (IAS 39)		3.558				3.558
Totaal FVTPL	2.502	3.612				6.114
Beleggingen – Beschikbaar voor verkoop						
Van beschikbaar voor verkoop (IAS 39)	3.544					3.544
Naar FVTPL (IFRS 9)		-3.544				-3.544
Totaal FVOCI	3.544	-3.544				
Totaal aandelen en soortgelijke beleggingen	6.046	68				6.114

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

VASTRENTENDE BELEGGINGEN

	IAS 39 WAARDE	HERRUBRICERING	EXPECTED CREDIT LOSS	IFRS 9 WAARDE-AANPASSINGEN	OVERIGE WAARDE-AANPASSINGEN	(€ MILJOEN) IFRS 9 WAARDE
Beleggingen – met waardeveranderingen door de Winst- en verliesrekening						
Van FVTPL (IAS 39)	6.334	33		-70		6.297
Van beschikbaar voor verkoop (IAS 39)		29.435				29.435
Naar geamortiseerde kostprijs (IFRS 9)		-6				-6
Totaal FVTPL	6.334	29.462		-70		35.726
Beleggingen – Beschikbaar voor verkoop						
Van beschikbaar voor verkoop (IAS 39)	29.445			-6		29.439
Naar FVTPL (IFRS 9)		-29.435				-29.435
Naar geamortiseerde kostprijs (IFRS 9)		-4				-4
Totaal FVOCI	29.445	-29.439		-6		
Beleggingen – Leningen en Vorderingen						
Van geamortiseerde kostprijs (IAS 39)	2					2
Van beschikbaar voor verkoop (IAS 39)		4				4
Van FVTPL (IFRS 9)		6				6
Totaal geamortiseerde kostprijs	2	10				12
Totaal vastrentende beleggingen	35.781	33		-76		35.738

DERIVATEN

	IAS 39 WAARDE	HERRUBRICERING	ECL	IFRS 9 WAARDE-AANPASSINGEN	OVERIGE WAARDE-AANPASSINGEN	(€ MILJOEN) IFRS 9 WAARDE
Beleggingen – met waardeveranderingen door de Winst- en Verliesrekening						
Naar FVTPL (IAS 39)	6.021	-569				5.452
Totaal FVTPL	6.021	-569				5.452
Totaal derivaten	6.021	-569				5.452

OVERIGE FINANCIËLE BELEGGINGEN

	IAS 39 WAARDE	HERRUBRICERING	EXPECTED CREDIT LOSS	IFRS 9 WAARDE-AANPASSINGEN	OVERIGE WAARDE-AANPASSINGEN	(€ MILJOEN) IFRS 9 WAARDE
Beleggingen – met waardeveranderingen door de Winst- en verliesrekening						
Naar FVTPL (IAS 39)	5.251	-56				5.195
Van beschikbaar voor verkoop (IAS 39)		2.528				2.528
Van geamortiseerde kostprijs (IAS 39)		950				950
Totaal FVTPL	5.251	3.422				8.673
Beleggingen – Beschikbaar voor verkoop						
Van beschikbaar voor verkoop (IAS 39)	2.542					2.542
Naar FVTPL (IFRS 9)		-2.542				-2.542
Totaal FVOCI	2.542	-2.542				
Beleggingen – Leningen en Vorderingen						
Van geamortiseerde kostprijs (IAS 39)	962			-12		950
Naar FVTPL (IFRS 9)		-950				-950
Totaal geamortiseerde kostprijs	962	-950		-12		
Totaal overige financiële beleggingen	8.755	-70		-12		8.673

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

TOTAAL BELEGGINGEN VERZEKERINGSBEDRIJF EN OVERIGE

(€ MILJOEN)

	IAS 39 WAARDE	HERRUBRICERING	EXPECTED CREDIT LOSS	IFRS 9 WAARDE-AANPASSINGEN	OVERIGE WAARDE-AANPASSINGEN	IFRS 9 WAARDE
Beleggingen – met waardeveranderingen door de Winst- en verliesrekening ¹	20.108	35.927		-70		55.965
Beleggingen – Beschikbaar voor verkoop	35.531	-35.525		-6		
Beleggingen – Leningen en Vorderingen	964	-940		-12		12
Totaal Beleggingen verzekeringsbedrijf en overige	56.603	-538		-88		55.977

¹ Beleggingen met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening totaal € 56 miljard, heeft nagenoeg volledig betrekking op Beleggingen verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening.

KREDIETPORTEFEUILLE BANKBEDRIJF PER 1 JANUARI 2023

VASTRENTENDE BELEGGINGEN

(€ MILJOEN)

	IAS 39 WAARDE	HERRUBRICERING	EXPECTED CREDIT LOSS	IFRS 9 WAARDE-AANPASSINGEN	OVERIGE WAARDE-AANPASSINGEN	IFRS 9 WAARDE
Beleggingen – met waardeveranderingen door de Winst- en Verliesrekening						
Naar FVTPL (IAS 39)	113	-113				
Totaal FVTPL	113	-113				
Beleggingen – Leningen en Vorderingen						
Van geamortiseerde kostprijs (IAS 39)	12.216	-558	-14	1		11.645
Van FVTPL (IAS 39)		671			10	681
Totaal geamortiseerde kostprijs	12.216	113	-14	1	10	12.326
Totaal vastrentende beleggingen	12.329		-14	1	10	12.326

DERIVATEN

(€ MILJOEN)

	IAS 39 WAARDE	HERRUBRICERING	EXPECTED CREDIT LOSS	IFRS 9 WAARDE-AANPASSINGEN	OVERIGE WAARDE-AANPASSINGEN	IFRS 9 WAARDE
Beleggingen – met waardeveranderingen door de Winst- en Verliesrekening						
Van FVTPL (IFRS 9)		538				538
Totaal FVTPL		538				538
Totaal derivaten		538				538

OVERIGE FINANCIËLE BELEGGINGEN

(€ MILJOEN)

	IAS 39 WAARDE	HERRUBRICERING	EXPECTED CREDIT LOSS	IFRS 9 WAARDE-AANPASSINGEN	OVERIGE WAARDE-AANPASSINGEN	IFRS 9 WAARDE
Beleggingen – Leningen en Vorderingen						
Van geamortiseerde kostprijs (IAS 39)		47				47
Totaal geamortiseerde kostprijs		47				47
Totaal overige financiële beleggingen		47				47

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

TOTAAL KREDIETPORTEFEUILLE BANKBEDRIJF

	IAS 39 WAARDE	HERRUBRICERING	ECL	IFRS 9 WAARDE-AANPASSINGEN	OVERIGE WAARDE-AANPASSINGEN	(€ MILJOEN) IFRS 9 WAARDE
Beleggingen – met waardeveranderingen door de Winst- en Verliesrekening	113	425			10	548
Beleggingen – Leningen en Vorderingen	12.216	160	-14	1		12.363
Totaal Kredietportefeuille bankbedrijf	12.329	585	-14	1	10	12.911

AANSLUITING TOTALE VOORZIENING VOOR ONINBAARHEID ONDER IAS 39 EN DE EXPECTED CREDIT LOSSES (ECL) VAN IFRS 9

	TOELICHTING	VOORZIENING VOOR ONINBAARHEID ONDER IAS 39 PER 31 DECEMBER 2022	WAARDERINGS-AANPASSING	EXPECTED CREDIT LOSSES ONDER IFRS 9 PER 1 JANUARI 2023
Kredietportefeuille bankbedrijf				
Vastrentende beleggingen gerubriceerd als leningen en vorderingen onder IAS 39 en onder IFRS 9		-8	-14	-22
Totaal		-8	-14	-22

TOELICHTING OP DE GRONDSLAGEN VAN DE BELEGGINGEN

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ HET BEOORDELEN VAN DE WAARDERING VAN BELEGGINGEN

Beoordelen van verwachte kredietverliezen op beleggingen

Bij opname in de balans en op elke balansdatum beoordeelt Achmea de verwachte kredietverliezen op beleggingen - vastrentende waarden. Deze beoordeling is verder toegelicht onder waarderingsgrondslagenbeleggingen - bijzondere waardeverminderingen.

Reële waarde van beleggingen vastgesteld met behulp van waarderingstechnieken

Bij afwezigheid van een (actieve) markt wordt de reële waarde van niet-beursgenoteerde beleggingen geschat op basis van de contante waarde van de kasstromen of andere waarderingstechnieken. Voor een gedetailleerde beschrijving van de gebruikte methodes wordt verwezen naar Toelichting 8 Reële waarde hiërarchie.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN BELEGGINGEN

Waardering bij eerste opname in de balans

De eerste waardering van beleggingen vindt plaats op het moment dat Achmea contractpartij wordt bij een financieel instrument, dat wil zeggen op de transactiedatum. Eerste waardering is tegen reële waarde exclusief transactiekosten voor beleggingen gewaardeerd op reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en-verliesrekening en inclusief transactiekosten voor beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde met waardeveranderingen door het netto overig totaalresultaat. De vervolgwaaardering is afhankelijk van de classificatie de belegging.

Classificatie en vervolgwaaardering

Classificatie

Bij eerste opname wordt een belegging geclassificeerd als gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, reële waarde met waardeveranderingen door het netto overig totaalresultaat of reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening. De classificatie die bepalend is voor vervolgwaaardering is gebaseerd op het businessmodel van de beleggingsportefeuille en de SPPI test.

Beleggingen worden niet geherrubriceerd na eerste opname tenzij Achmea haar business model voor deze beleggingen wijzigt. In dat geval worden alle betrokken beleggingen verantwoord volgens de nieuwe classificatie in de rapportage periode waarin het business model is gewijzigd.

Een belegging wordt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs als het aan de volgende vereisten voldoet:

- De belegging valt binnen een business model dat tot doel heeft om de contractuele kasstromen te innen; en
- De contractuele kenmerken leiden tot vooraf bepaalde momenten waarop kasstromen worden ontvangen. De SPPI test wordt hierna bij SPPI test voor contractuele kasstromen nader toegelicht.

Een belegging wordt gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen door het netto overig totaalresultaat wanneer het aan de volgende vereisten voldoet:

- De belegging valt binnen een business model dat tot doel heeft om zowel de contractuele kasstromen te innen alsook de beleggingen te kunnen verkopen; en
- De contractuele kenmerken leiden tot vooraf bepaalde momenten waarop kasstromen worden ontvangen.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Aandelen en derivaten voldoen niet aan de SPPI test en worden verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening.

Nagenoeg de gehele beleggingsportefeuilles van het verzekeringsbedrijf voldoet niet aan de businessmodel en/of SPPI test en worden verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening (zie Business model beoordeling hierna).

De vastrentende beleggingen van het bankbedrijf en een gering deel van de beleggingen van het verzekeringsbedrijf voldoen aan de vereisten voor waardering tegen geamortiseerde kostprijs.

Business model beoordeling

Per beleggingsportefeuille bepaalt Achmea het doel van het business model dat representeert waarop de portefeuille wordt gemanaged en gerapporteerd aan het management. Het businessmodel is gebaseerd op de formele voorwaarden en doelstellingen van de beleggingsportefeuille, wijze waarop de rendementen en risico's van de portefeuilles die bepalend zijn voor de prestatie van het business model worden beheerd, wijze waarop het management wordt beoordeeld en beloond en het niveau van verkopen in de portefeuille.

Nagenoeg de gehele beleggingsportefeuille van het verzekeringsbedrijf wordt beheerd en de prestaties worden beoordeeld op basis van reële waarde ontwikkelingen. Binnen dit model wordt actief gehandeld in onderliggende beleggingen met als doel een zo hoog mogelijk resultaat te behalen. Deze beleggingsportefeuilles voldoen niet aan de vereisten voor het businessmodel dat tot doel heeft om zowel de contractuele kasstromen te innen alsook te kunnen verkopen en worden daarom verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening.

SPPI test voor contractuele kasstromen

In de SPPI test wordt vastgesteld of de contractuele kasstromen alleen de terugbetaling van de hoofdsom en rentevergoeding over het uitstaande saldo van de lening representeren ("Solely Payment of Principle and Interest"). Hierbij wordt getest of er contractuele bepalingen in de lening zijn opgenomen die het moment en de omvang van de contractuele kasstroom kan veranderen waardoor de belegging niet meer aan de voorwaarden van de SPPI-test voldoet. Achmea weegt daarbij het volgende mee:

- toekomstige gebeurtenissen die het moment en de omvang van de kasstroom kunnen veranderen;
- hefboomwerking;
- vervroegde aflossings- en verlengingsmogelijkheden;
- bepalingen die de kasstromen van bepaalde beleggingen voor Achmea beperken;
- en kenmerken die de hoogte van de rentevergoedingen in de loop van de tijd kunnen veranderen (bijvoorbeeld periodieke rente herzieningen).

Een vervroegde aflossingsmogelijkheid voldoet aan de SPPI voorwaarden wanneer deze voornamelijk bestaat uit terugbetaling van de hoofdsom en rente over deze hoofdsom alsmede een redelijke compensatie voor het vroegtijdig beëindigen van het contract.

Vervolgwaardering en verwerken winsten en verliezen

Beleggingen tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening

Beleggingen tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening (PFVTPL of "Fair value through profit or loss") worden gewaardeerd tegen reële waarde. Deze waardering is van toepassing op nagenoeg alle beleggingen binnen het verzekeringsbedrijf. Veranderingen in de reële waarde, inclusief rente of dividend inkomsten en valutaomrekenverschillen worden verwerkt in de winst- en verliesrekening, tenzij dit waardeveranderingen uit derivaten betreft die gebruikt zijn om de beleggingen af te dekken, waarop hedge accounting wordt toegepast.

Rentebaten uit vastrentende beleggingen die niet op reële waarde worden gewaardeerd, worden bepaald op basis van de effectieve rentemethode. Valutakoersverschillen, bijzondere waardeverminderingen en overige waardeveranderingen in de reële waarde worden verwerkt in het beleggingsresultaat (verzekeringsactiviteiten of niet-verzekeringsactiviteiten).

Beleggingen tegen geamortiseerde kostprijs

Beleggingen tegen geamortiseerde kostprijs worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs gebaseerd op de effectieve rentemethode. Deze waardering is van toepassing op nagenoeg alle beleggingen binnen het bankbedrijf. Rente-inkomsten, valutaomrekenverschillen en bijzondere waardeverminderingen worden verwerkt in de winst- en verliesrekening. Gerealiseerde waardeveranderingen worden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

De hieronder opgenomen alinea's over verwachte kredietverliezen en bijzondere waardeverminderingen gelden voor beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Dit is grotendeels van toepassing op de leningen op de balans van Achmea Bank.

Beleggingen zonder bijzondere waardevermindering bij eerste opname

Als er voor een belegging geen bijzondere waardevermindering (stage 3 ECL) heeft plaatsgevonden, worden de rentebaten over de boekwaarde van de belegging berekend op basis van de effectieve rente. Voor het vaststellen van de rente houdt Achmea rekening met alle toekomstige kasstromen met inachtneming van de contractvoorwaarden van de belegging, zonder ECL (verwachte kredietverliezen).

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Als er voor een belegging na eerste opname een bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden, worden de rentebaten over de geamortiseerde kostprijs (bruto geamortiseerde kostprijs gecorrigeerd voor de bijzondere waardevermindering) van de belegging herberekend op basis van de effectieve rente. Indien de bijzondere waardevermindering niet meer van toepassing is wordt de rente weer berekend over de boekwaarde van de belegging.

Belegging met bijzondere waardevermindering bij eerste opname

Rentebaten worden berekend over de geamortiseerde kostprijs van de belegging door toepassing van de effectieve rente gecorrigeerd voor kredietwaardigheid. Deze aangepaste effectieve rente wordt berekend op basis van de toekomstige kasstromen inclusief ECL. Als de kredietwaardigheid van de belegging verbetert zal deze effectieve rente niet meer worden berekend op basis van de geamortiseerde kostprijs.

Derivaten, inclusief derivaten die deel uitmaken van andere financiële verplichtingen

Derivaten, inclusief derivaten die deel uitmaken van andere financiële verplichtingen die worden afgesplitst van het hoofdcontract, worden geclassificeerd als aangehouden voor handelsdoeleinden, tenzij deze onderdeel zijn van een hedge-relatie. Deze worden gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening.

Bijzondere waardeverminderingen

Achmea verantwoordt verwachte kredietverliezen (ECL of “Expected Credit Loss”) op beleggingen en leningen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs volgens een ‘drie-Stages’ model:

- Stage 1 (12 maands ECL) voor verwachte wanbetaling op leningen die ontstaat binnen 12 maanden na de balansdatum. Dit betreft leningen met een laag kredietrisico en exposure op banken met een creditrating “investment-grade”.
- Stage 2 (totale looptijd ECL) voor verwachte wanbetaling tijdens de totale looptijd in geval van een significante toename van het kredietrisico sinds eerste opname maar waarvoor nog geen aanwijzing voor verminderde kredietwaardigheid aanwezig is. Indien er sprake is van een betalingsachterstand van minimaal 30 dagen, is er een vermoeden dat een verslechtering van de kredietwaardigheid is opgetreden. Hiervan kan alsnog (kwalitatief onderbouwd) worden afgeweken.
- Stage 3 (totale looptijd ECL) voor leningen waarvoor een aanwijzing voor verminderde kredietwaardigheid aanwezig is. Hierbij is sprake van een bijzondere waardevermindering.

Voor een overgang naar Stage 3 geldt als er een betalingsachterstand is van minimaal 90 dagen. Daarnaast zijn indicatoren als herstructurering van de lening, faillissement van de debiteur, fraude, onvoldoende inkomsten en speciaal beheer relevant. De gevolgen van de triggers worden overgenomen, tenzij Achmea (kwalitatief onderbouwd) hiervan afwijkt.

Gekocht of van oorsprong kredietverlies activa

Tot Stage 3 behoren ook leningen die gekocht zijn of op het moment van eerste opname met kredietverlies worden gewaardeerd in de balans. Bij gekochte leningen gaat het om leningen waarvan bij eerste opname het risico erg hoog is en leningen die zijn verkregen met een hoge korting. Indien materieel, wordt deze specifieke categorie van activa separaat geanalyseerd van de overige activa in Stage 3.

Bepalen van de ECL

De kredietverliezen worden bepaald op basis van de contante waarde van alle contractuele kasstromen die Achmea verwacht niet meer te ontvangen. De ECL wordt bepaald door 3 onderliggende modellen die over het algemeen binnen het bankbedrijf worden toegepast: Probability of Default (PD), Loss Given Default (LGD), Exposure at Default (EAD).

De PD geeft de kans weer dat een debiteur niet aan zijn financiële verplichting kan voldoen. De EAD geeft het uitstaande bedrag van de lening weer. De LGD is het bedrag dat Achmea verwacht te verliezen als de debiteur niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen waarbij mitigatie middels verkregen onderpand wordt betrokken.

Presentatie van kredietverliezen in de balans

Kredietverlies voor ECL van beleggingen en leningen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs wordt in mindering gebracht op de boekwaarde van het actief.

Afboeking

De boekwaarde van een financieel actief wordt verminderd wanneer Achmea de verwachting heeft dat het geheel of een deel van het financiële actief niet zal worden ontvangen. Dit is normaal gesproken het geval wanneer Achmea vaststelt dat de kredietnemer onvoldoende activa of inkomstenbronnen heeft die kasstromen kunnen genereren om (volledige) terugbetalingen te kunnen doen. Deze beoordeling wordt op individueel actief niveau uitgevoerd. Ondanks dat Achmea geen significante ontvangsten van afgeboekte bedragen verwacht, kunnen afgeboekte financiële activa wel onderworpen zijn aan de reguliere invorderingsprocedures van Achmea.

Niet langer in de balans opnemen en Saldering

Niet langer in de balans opnemen en Saldering van financiële activa en verplichtingen en netto presentatie van baten en lasten is toegelicht in I. Verslaggevingsraamwerk in de geconsolideerde jaarrekening 2022 van Achmea B.V.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

TOELICHTING OP DE GRONDSLAGEN VAN DE VERPLICHTINGEN EN ACTIVA GERELATEERD AAN (HER)VERZEKERINGSCONTRACTEN

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ HET BEOORDELEN VAN DE WAARDERING VAN VERPLICHTINGEN EN ACTIVA GERELATEERD AAN (HER)VERZEKERINGSCONTRACTEN

Verzekeringscontracten worden gewaardeerd op basis van de volgende bouwstenen die hieronder in de volgende hoofdstukken worden toegelicht:

- I Schatting van toekomstige kasstromen
- II Verdisconteringscurve voor berekening contante waarde
- III Risk Adjustment
- IV Contractual Service Margin (CSM)

De fulfilment kasstromen bestaan uit de bouwstenen I tot en met III en representeren de afwikkeling van de verplichtingen uit het verzekeringcontract met de polishouder. Bouwsteen IV, de CSM representeert de toekomstige dienstverleningsvergoeding van Achmea uit het verzekeringcontract. Zie waarderingsgrondslagen verplichtingen en activa gerelateerd aan (her)verzekeringcontracten.

I Schattingen van toekomstige kasstromen

Algemeen

Bij de schatting van toekomstige kasstromen op balansdatum maakt Achmea gebruik van alle informatie die zonder onevenredig hoge kosten of inspanningen beschikbaar zijn op de datum van rapportering. De gebruikte informatie omvat zowel interne als externe historische gegevens over claims en andere ervaringen om verwachtingen te kunnen bepalen over toekomstige gebeurtenissen. Primair maakt Achmea gebruik van deterministische modelleringstechnieken, die voor de kasstromen met beperkte complexiteit zonder opties, garanties of niet-lineaire verbanden worden gehanteerd.

Achmea maakt ook gebruik van stochastische modelleringstechnieken om de verwachtingswaarde van de verzekeringsverplichtingen in te schatten. Input is een groot aantal scenario's met verschillende marktvariabelen zoals rentetarieven en beleggingsopbrengsten, en verzekeringstechnische variabelen zoals kasstromen en onderlinge afhankelijkheden tussen kasstromen. De kasstromen verbonden aan elk scenario worden verdisconteerd en gewogen tegen de geschatte waarschijnlijkheid.

Kasstromen binnen de grenzen van het verzekeringcontract hebben direct betrekking op de afwikkeling van de verzekeringcontracten, inclusief de kasstromen waar Achmea de hoogte of de timing kan bepalen. Deze direct toewijsbare kasstromen worden toegerekend aan de groepen van verzekeringcontracten waar zij betrekking op hebben. Indien de kasstromen niet direct toewijsbaar zijn aan groepen verzekeringcontracten worden deze aan de betreffende groepen gealloceerd door gebruik te maken van 'activity based costing-' en schalings-technieken.

Over het algemeen alloceert Achmea kasstromen voor verkoop en acquisitie aan groepen contracten op basis van de totale premies voor elke groep. Kosten voor de afhandeling van claims worden gealloceerd op basis van het aantal claims voor elke groep en onderhouds- en administratiekosten worden gealloceerd op basis van het aantal lopende contracten binnen elk groep.

Achmea beoordeelt de omvang en volledigheid van de verantwoorde schadeverplichtingen en vorderingen uit hoofde van herverzekering en regres met behulp van een reeks verliesreserveringstechnieken – bijvoorbeeld de chainladder en Bornhuetter-Ferguson methoden. Deze technieken gaan ervan uit dat de eigen schade-ervaring van Achmea indicatief is voor toekomstige schade ontwikkelingspatronen en dus uiteindelijke schadekosten.

Contractgrenzen verzekeringcontracten

Voor de meeste schadeverzekeringen kan Achmea elk jaar de premie opnieuw vaststellen op basis van de risico's in de specifieke verzekeringcontracten of verzekeringportefeuilles bij contractverlenging op basis van beoordeling van de schade-ervaring en verwachtingen voor de betreffende risico's.

Voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen geldt dat de premies niet jaarlijks eenzijdig kunnen worden aangepast, dan wel het contract door Achmea worden kan opgezegd. Deze contracten worden als langlopend beschouwd. Achmea heeft de praktische mogelijkheid om de risico's van de portefeuille waarin het contract is opgenomen, opnieuw te beoordelen en de premie of verzekeringsvoorwaarden hierop kan aanpassen.' Hierbij wordt geen rekening gehouden met risico's die betrekking hebben op perioden na deze herbeoordelingsdatum.

Verschiedende Levensverzekeringcontracten bevatten een gegarandeerde annuïteitenoctie, waarbij Achmea niet het recht heeft om bij het ingaan van de lijfrente opnieuw een prijs vast te stellen voor de ingaande lijfrente met bijbehorende risico's. Deze optie geeft de polishouder het recht om op de vervaldag van de aangegeven termijn een lijfrente te laten ingaan tegen een vooraf bepaald tarief. Achmea legt de contractgrens van deze contracten bij de totale looptijd van het contract, inclusief de looptijd van de optie op de lijfrente. Hierdoor vallen de kasstromen vanuit de gegarandeerde annuïteitenoctie binnen de grens van het lopende contract.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Herverzekeringscontracten

Achmea sluit zowel uitgaande als inkomende herverzekeringscontracten af. Voor de inkomende herverzekeringscontracten zijn de algemene aannames voor inschatting van kasstromen voor verzekeringscontracten van toepassing. Deze paragraaf bevat alleen een toelichting op de aannames van uitgaande herverzekeringscontracten.

Voor uitgaande herverzekeringscontracten worden de herverzekeringskasstromen bepaald op basis van modellering van verwachte kasstromen in onderliggende verzekeringscontracten op basis van afgegeven dekkingen gedurende de dekkingsperiode van het herverzekeringscontract. De vernieuwing van de meerderheid van de voornamelijk niet-proportionele uitgaande herverzekeringscontracten vindt jaarlijks plaats. Tijdens deze vernieuwing worden nieuwe herverzekeringscontracten opgemaakt (die los staan van het vorige contract), met nieuwe voorwaarden voor herverzekeringsprogramma's, premies en clausules.

Leven

In de verwachte kasstromen zijn schattingen opgenomen van de verwachte premie-inkomsten en schaden, ziekte- en sterftcijfers, gedrag van de polishouder, verval, kosten, inflatie en rente.

Sterftetafels

Bij het bepalen van de fulfilment kasstromen maakt Achmea gebruik van de meest recente bevolkingssterftetafels (AG2022), aangepast aan het specifieke karakter en samenstelling van het verzekeringsbestand van Achmea. Voor producten met langlevensrisico wordt een procentuele aanpassing gedaan van de bevolkingssterfte die geslachts- en leeftijdsafhankelijk is. Er zijn aparte tabellen voor pensioen- en lijfrenten. Voor producten met kortlevensrisico worden selectiefactoren gebruikt die looptijdafhankelijk zijn. Aanvullend wordt voor overlijdensrisicoverzekeringen onderscheid gemaakt tussen rokers en niet-rokers.

Kosten en inflatie

De kostenaannames zijn gebaseerd op de verwachte salarisstijgingen en de beschikbare interne budgetinformatie. Voor de periodes waarvoor de budgets nog niet beschikbaar worden de kosten geëxtrapoleerd. De inflatiecurve is gebaseerd op een Europese prijsinflatiecurve met daarop een correctie voor het verschil met de Nederlandse prijsinflatie en een correctie in verband met verwachte arbeidsproductiviteitsgroei. Voor de periode van 10 naar 20 jaar wordt geconverteerd naar de lange termijn doelstelling van de ECB (2%).

Afkooppercentages Levenbedrijf Nederland

Het gedrag van polishouders, waaronder afkoop en premievrijmaking, is een belangrijke aanname bij het waarderen van levensverzekeringsproducten. De volgende tabel geeft het minimum en maximum afkooppercentage weer die bij de aannames voor afkoop zijn gebruikt.

	AFKOOP % MINIMUM - MAXIMUM
2023	
Leven - GMA	0,0 – 6,0
Leven - VFA	0,0 – 3,0
2022	
Leven - GMA	0,0 – 6,0
Leven - VFA	0,0 – 3,0

Schade

Achmea baseert de verplichting voor ontstane schaden op schattingen van verwachte schade uitkeringen.

In de verwachte kasstromen voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen zijn schattingen opgenomen van de verwachte premie-inkomsten en schaden, ziekte- en sterftcijfers, gedrag van de polishouder, verval, kosten, inflatie en rente. Bij het bepalen van de verplichtingen inzake arbeidsongeschiktheidsverzekeringen wordt rekening gehouden met herstelkansen op basis van gemiddelden en worden wachttijden meegenomen.

Voor sommige risico's zijn geen toereikende statistische gegevens voorhanden, zoals milieu -en asbestschade claims en grootschalige individuele schaden, omdat een aantal aspecten van dit type claims nog steeds in ontwikkeling is. Verplichtingen opgenomen in de balans voor dit soort schaden zijn bepaald op basis van een analyse van de portefeuille. Bij het vaststellen van de verplichting voor ontstane schaden wordt rekening gehouden met de kosten voor het afhandelen van de schade en met opbrengsten uit verwacht verhaalrecht.

Zorg

Achmea baseert de verplichting voor ontstane schades op schattingen van verwachte schade uitkeringen. Jaarlijks wordt de voorziening per verzekeringsjaar beoordeeld op basis van de meest recente informatie op het niveau van schades, macro-neutraliteit en vereveningen met de Nederlandse overheid (toewijzing Zorgverzekeringsfonds voor het betreffende verzekeringsjaar). Bij het vaststellen van de verplichting voor ontstane schades wordt ook rekening gehouden met de kosten voor het afhandelen van de schade en met opbrengsten uit verwacht verhaalrecht.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

II Verdisconteringscurve voor berekening contante waarde

Met uitzondering van de korte termijn premievoorzieningen van de kasstromen van Zorg Nederland en de korte termijn premievoorzieningen van Schade & Inkomen Nederland worden alle kasstromen verdisconteerd. Achmea's verdisconteringscurve is 'bottom-up' samengesteld, bestaande uit een risicovrije rente (swap curve zoals door EIOPA gepubliceerd) vermeerderd met een illiquiditeitsopslag specifiek per productgroep van verzekeringscontracten en is gebaseerd op de beleggingsportefeuille van het leven- en pensioenbedrijf. De illiquiditeitspremies voor een verzekering wordt afgeleid van de spreads die verdiend kunnen worden op Achmea's illiquide, vastrentende beleggingen. Voor verzekeringscontracten (in Euro's) met een resterende looptijd korter dan 30 jaar is de risicovrije rente gebaseerd op de risicovrije swapcurve waarop een Credit Risk Adjustment conform Solvency II van 10 bps over de volledige curve in mindering wordt gebracht, in lijn met EIOPA's publicaties. Voor looptijden van 30 jaar en langer wordt de risicovrije curve bepaald door middel van een extrapolatie naar een Ultimate Forward Rate (UFR), die per 30 juni 2023 2,4% bedraagt (ultimo 2022: 2,8%, ultimo 2021: 3,1%), waarop een Credit Risk Adjustment in mindering wordt gebracht. De UFR weerspiegelt de reële rente- en inflatieverwachtingen op lange termijn en is gebaseerd op historische gegevens. Daarnaast wordt rekening gehouden met het doel inflatiepercentage van de ECB van 2%. De UFR wordt periodiek herzien en de verwachting is dat de UFR bij gelijkblijvende rente en inflatie verder zal dalen. In de onderstaande tabel is het minimum en maximum van de disconteringscurve weergegeven die is gebruikt voor het verdisconteren van de kasstromen in de voor Achmea belangrijkste valuta's.

Voor disconteringscurves gerelateerd aan vreemde valuta vormt de EIOPA curve input voor de bottom-up bepaling van de IFRS 17 curve. Voor Turkije wordt de swap-curve voor de Turkse lira gebruikt.

MINIMUM EN MAXIMUM YIELD CURVE DIE GEBRUIKT IS VOOR HET VERDISCONTEREN VAN DE KASSTROMEN VAN DE BELANGRIJKSTE VALUTA

2023	SPOT RATES (%)						
	1 JAAR	5 JAAR	10 JAAR	15 JAAR	20 JAAR	30 JAAR	50 JAAR
Leven Nederland – General model							
Euro	3,98 - 4,35	3,14 - 3,49	2,89 - 3,21	2,82 - 3,10	2,66 - 2,93	2,32 - 2,56	2,14 - 2,37
Leven Nederland - Variable fee approach							
Euro	3,98 - 4,35	3,14 - 3,49	2,89 - 3,21	2,82 - 3,10	2,66 - 2,93	2,32 - 2,56	2,14 - 2,37
Schade¹							
Euro, Schade Nederland	3,61 - 4,28	3,42 - 3,55	3,14 - 3,15	3,04 - 3,06	2,88 - 2,91	-	-
Turkse Lira	16,50 - 25,65	22,06 - 25,82	18,73 - 22,00	16,56 - 18,68	9,50 - 16,53	-	-

¹ Vanwege de kortere looptijden van Schadeverzekeringscontracten verantwoord onder de PAA, is de minimum en maximum yield curve tot 20 jaar opgenomen.

MINIMUM EN MAXIMUM YIELD CURVE DIE GEBRUIKT IS VOOR HET VERDISCONTEREN VAN DE KASSTROMEN VAN DE BELANGRIJKSTE VALUTA

2022	SPOT RATES (%)						
	1 JAAR	5 JAAR	10 JAAR	15 JAAR	20 JAAR	30 JAAR	50 JAAR
Leven Nederland – General model							
Euro	3,17 - 3,53	3,13 - 3,47	3,10 - 3,40	3,01 - 3,29	2,75 - 3,01	2,26 - 2,50	2,11 - 2,34
Leven Nederland - Variable fee approach							
Euro	3,17 - 3,53	3,13 - 3,47	3,10 - 3,40	3,01 - 3,29	2,75 - 3,01	2,26 - 2,50	2,11 - 2,34
Schade¹							
Euro, Schade Nederland	2,10 - 3,47	3,40 - 3,42	3,32 - 3,35	2,23 - 3,26	2,96 - 3,02	-	-
Turkse Lira	12,32 - 12,32	8,46 - 12,22	8,47 - 10,21	10,24 - 10,77	7,88 - 10,77	-	-

¹ Vanwege de kortere looptijden van Schadeverzekeringscontracten verantwoord onder de PAA, is de minimum en maximum yield curve tot 20 jaar opgenomen.

Kasstromen die zijn gebaseerd op de opbrengsten van de onderliggende financiële instrumenten worden aangepast om in overeenstemming te brengen met de fluctuaties van die instrumenten. Daarbij wordt gebruik gemaakt van risiconeutrale waarderingstechnieken en verdisconteerd tegen een risicovrije verdisconteringsvoet die verhoogd is met een illiquiditeitspremie. Wanneer de kasstroom wordt ingeschat met een stochastisch model, dan wordt die kasstroom contant gemaakt tegen verdisconteringsvoeten die horen bij de in het model doorgerekende scenarios. Die resulterende verdisconteringsvoeten zijn gemiddeld gelijk aan rentevoeten van de risicovrije yield verhoogd met de illiquiditeitspremie.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Risk Adjustment

De Risk Adjustment is de vergoeding voor de niet-financiële risico's die voortvloeien uit de uitgegeven verzekeringscontracten. Deze compensatie voor de onzekerheid over omvang en timing van de niet-financiële kasstromen wordt per (her)verzekeringsentiteit afzonderlijk vastgesteld.

De Risk Adjustment van de uitgegeven verzekeringscontracten wordt zowel bruto voor als netto na herverzekering bepaald op basis van de cost of capital methode. Er wordt ook met tijdsdiversificatie rekening gehouden. Tijdsdiversificatie betreft een factor die wordt toegepast in de berekening van de Risk Adjustment die ervoor zorgt dat de risico's minder zwaar meewegen naarmate ze verder in de toekomst liggen. Hiermee wordt er rekening gehouden dat de risico's van jaar tot jaar onafhankelijk van elkaar zijn. Tijdsdiversificatie wordt vooral voor leven- en pensioenverzekeringen toegepast. De Risk Adjustment van uitgaande herverzekeringscontracten is gelijk aan het verschil tussen de berekende bruto Risk Adjustment van de uitgegeven verzekeringscontracten voor herverzekering en netto na herverzekering. Bij de cost of capital methode bepaalt Achmea een cost of capital percentage over het kapitaal dat vereist is over elke rapporteringsperiode, gecorrigeerd voor verdiscontering en een opslag voor illiquiditeit. Het vereiste kapitaal wordt berekend door het bepalen van de waarschijnlijkheidsverdeling van de contante waarde van de kasstromen uit verzekeringscontracten op elke balansdatum en door het berekenen van het kapitaal dat voor Achmea vereist is om met een horizon van 1 jaar met 99,5% betrouwbaarheid te voldoen aan de verplichtingen uit verzekeringscontracten. De kapitaalskosten geven de additionele beloning voor niet-financiële risico's weer. De gehanteerde cost of capital is 4,5%.

De Risk Adjustment voor niet-financieel risico wordt gealloceerd naar de groepen van (her)verzekeringscontracten op basis van een analyse van de risicoprofielen van de groepen. Bij het bepalen van de Risk Adjustment voor niet-financieel risico worden diversificatie voordelen van het verstrekken van verschillende verzekeringscontracten meegenomen op een manier die in overeenstemming is met de compensatie die vereist wordt, de risk appetite. De effecten van de voordelen worden bepaald door gebruik te maken van een correlatie matrix techniek.

IV Contractual Service Margin (CSM)

De op de balans opgenomen CSM vertegenwoordigt de uitgestelde baten van groepen verzekeringscontracten die wordt gerealiseerd met toekomstige dienstverlening. De CSM wordt gedurende de dekkingsperiode van de verzekeringscontracten verantwoord in de winst- en verliesrekening, op basis van de gedefinieerde coverage units die de omvang van de dienstverlening representeren. De coverage units worden jaarlijks beoordeeld en herzien.

PRODUCT	BASIS WAAROP DE HOEVEELHEID VERLEENDE DIENSTEN WORDEN BEPAALD
Verzekeringen:	
Overlijdensrisico verzekeringen	Verzekerd risicokapitaal
Direct ingaande lijfrentes	Verzekerde uitkering
Pensioenen	Verzekerde aanspraken
Traditionele spaar en levensverzekeringen	Verzekerd kapitaal
Collectieve pensioencontracten	Verzekerde aanspraken
Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen	Verzekerde aanspraken
Herverzekeringen:	
Spaarverzekeringen	Verzekerde uitkering
Quota share	Verzekerd risicokapitaal

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

De reële waarde van de verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten bij de transitie naar IFRS 17

De reële waarde van verzekeringscontracten houdt rekening met de vergoeding die de marktparticipanten vereisen om de verplichtingen van het verzekeringscontract over te nemen. De wijze waarop Achmea de reële waarde bij de transitie naar IFRS 17 heeft berekend verschilt van de reguliere waardering van de verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten (zie ook VIII Transitiebepalingen bij invoering IFRS 17).

Achmea heeft de reële waarde van verzekeringscontracten bepaald als de som van de contante waarde van de netto kasstromen die naar verwachting door de contracten worden gegenereerd met een discounted cashflow model. De verdisconteerde kasstromen in dit model komen veelal overeen met de kasstromen en contractgrenzen die worden toegepast bij de reguliere waardering van verzekeringsverplichtingen onder IFRS 17. In bepaling van de reële waarde wordt in de kasstromen op enkele onderdelen rekening gehouden met een hoger kostenniveau vanuit het perspectief van een marktparticipant.

Achmea heeft bij het bepalen van de reële waarde een opslag meegenomen die een risicopremie representeert die marktparticipanten vragen voor de onzekerheid die inherent is aan de kasstromen en de winstmarge. Deze opslag komt tot uitdrukking in een afwijkend cost of capital percentage van 6% ten opzichte van een percentage van 4,5% toegepast in waardering van de fulfilment kasstromen onder IFRS 17. Bij het bepalen van de risico-opslag van de reële waarde neemt Achmea ook een aantal risico's mee, bijvoorbeeld met betrekking tot het algemene operationele risico, die niet worden toegepast bij de bepaling van de van de fulfilment kasstromen onder IFRS 17. Tevens wordt bij de bepaling van de reële waarde geen rekening gehouden met tijdsdiversificatie.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VERPLICHTINGEN EN ACTIVA GERELATEERD AAN (HER)VERZEKERINGSCONTRACTEN

Verzekeringsrisico (her)verzekeringscontracten

Verzekeringscontracten worden gedefinieerd als contracten die een significant verzekeringsrisico overdragen, waarbij de polishouder wordt gecompenseerd voor de geleden schade als gevolg van de verzekerde gebeurtenis. In het verzekeringscontract wordt een (vóór afsluiten van het contract) significant bestaand verzekeringsrisico van de polishouder overgenomen. Afkoop en kosten risico's die samenhangen met verzekeringscontracten vormen geen verzekeringsrisico. Er is sprake van een verzekeringsrisico als er een scenario bestaat met commerciële betekenis waarbij er op basis van een verzekerde gebeurtenis, aanvullende betalingen moeten worden gedaan.

Het verzekeringsrisico bij Leven wordt als significant aangemerkt als er tussen de betaling in geval van het optreden van een verzekerde gebeurtenis, en betaling bij het uitblijven van de gebeurtenis een verschil van minimaal 10% is. Bij Schade en Zorg wordt het verzekeringsrisico als significant aangemerkt als het met een kans van minimaal 2,5% kan worden gesteld dat de uitgaande kasstroom van de claims twee keer groter is dan de inkomende kasstroom van de premies.

Beleggingscontracten

Sommige door Achmea afgesloten contracten hebben de rechtsvorm van (her)verzekeringscontracten, maar dragen geen significant verzekeringsrisico. Met deze contracten accepteert Achmea alleen een financieel risico. Deze contracten worden geclassificeerd als financiële verplichtingen en onder 'Beleggingscontracten' geclassificeerd.

Toegepast waarderingsmodel (her)verzekeringscontracten

Verzekeringscontracten worden onderverdeeld in Leven, Zorg, Schade en herverzekeringscontracten (uitgaand). Binnen deze productcategorieën wordt een nadere onderverdeling gemaakt naar het toegepaste waarderingsmodel:

- General measurement model (GMM), of algemeen waarderingsmodel;
- Variable fee approach (VFA), toepassing algemeen waarderingsmodel voor contracten met directe winstdelingselementen;
- Premium allocation approach (PAA), of vereenvoudigd waarderingsmodel.

De Variable fee approach wordt toegepast op contracten die bij eerste verantwoording aan de volgende voorwaarden voldoen:

- de contractuele voorwaarden bepalen dat de verzekeringnemer deelneemt aan een duidelijk geïdentificeerde pool van onderliggende beleggingen;
- Achmea verwacht aan de verzekeringnemer een bedrag te betalen dat gelijk is aan een substantieel deel van de reële waarde van de opbrengsten van de onderliggende beleggingen;
- Achmea verwacht dat een aanzienlijk deel van elke verandering in de (aan de polishouder) uit te keren bedragen, zal variëren naargelang van de verandering van de onderliggende beleggingen.

Zie verder IV Waardering van contracten volgens GMM en VFA.

Het vereenvoudigd waarderingsmodel (Premium allocation approach) wordt toegepast voor de verzekeringscontracten waarbij:

- de dekkingperiode van de groep van contracten is één jaar of minder of;
- toepassing van het vereenvoudigde waarderingsmodel (PAA), leidt niet tot een materieel andere waardering dan onder toepassing van het algemene waarderingsmodel.

Zie verder V Waardering – contracten gewaardeerd volgens de PAA.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

VERZEKERINGS- EN HERVERZEKERINGSCONTRACTEN

I Afsplitsing van componenten van verzekerings- en herverzekeringcontracten

Bij de eerste opname van een verzekerings- of herverzekeringcontract splitst Achmea de volgende componenten af en verwerkt deze als zelfstandige financiële instrumenten waarop IFRS 9 van toepassing is:

- in het contract besloten derivaten waarvan de economische kenmerken en risico's geen nauw verband houden met die van het verzekeringscontract en waarvan de contractvoorwaarden niet zouden voldoen aan de definitie van een verzekerings- of herverzekeringcontract als het een op zichzelf staand instrument zou zijn; en
- afzonderlijke beleggingscomponenten die niet in hoge mate onderling gerelateerd zijn met de verzekeringscomponenten en waarvoor contracten met gelijkwaardige voorwaarden afzonderlijk op dezelfde markt kunnen worden verkocht.

Daarnaast splitst Achmea alle verplichtingen om afzonderlijke goederen of diensten over te dragen aan polishouders af die niet zijn verbonden aan verzekeringsdekking en verantwoordt deze als afzonderlijke dienstverleningscontracten waarop IFRS 15 van toepassing is. De verplichting tot levering van een goed of dienst wordt afgesplitst als de kasstromen en risico's die verband houden met de levering van het goed of de dienst niet gerelateerd zijn aan de kasstromen en risico's verbonden aan de verzekeringscomponent.

Niet afgesplitste beleggingscomponenten

Niet afgesplitste beleggingscomponenten kunnen niet afzonderlijk worden verantwoord van het onderliggende verzekeringscontract en vallen daarmee onder IFRS 17. Deze beleggingscomponent is het bedrag dat onder het verzekeringscontract onder alle omstandigheden aan de polishouder wordt (terug)betaald en onafhankelijk is van het zich voordoen van een verzekerd voorval. Dit is het geval bijvoorbeeld bij bepaalde unit-linked producten, garantieverzekeringen en uitvaartverzekeringen. De niet afgesplitste beleggingscomponent is onderdeel van de waardering van het verzekeringscontract maar zal niet leiden tot verantwoording in de winst- en verliesrekening. De beleggingscomponent wordt bepaald als de afkoopwaarde zoals die contractueel is vastgelegd, verminderd met kosten die kunnen worden verrekend en eventuele afkoopvergoedingen. Bij de traditionele pensioen- en levensverzekeringscontracten, met en zonder winstdelingselementen, identificeert Achmea een beleggingscomponent door te bepalen welk bedrag zij in alle scenario's aan de verzekeringsnemer moet terugbetalen. Hier worden alle scenario's meegenomen waarin een verzekerde gebeurtenis plaatsvindt, het contract afloopt of wordt beëindigd.

II Groepering van verzekerings- en herverzekeringcontracten

Verzekeringcontracten

Verzekeringcontracten worden bij eerste opname samengevoegd tot portefeuilles van verzekeringcontracten die onderhevig zijn aan vergelijkbare risico's en die ook samen worden gemanaged. De groepering van de verzekeringcontracten volgt zoveel mogelijk de indeling onder Solvency II. Elke portefeuille wordt verdeeld in jaarcohorten (dat wil zeggen per jaar van uitgifte), elk jaarcohort wordt verdeeld in de volgende drie groepen op basis van de winstgevendheid die gedurende de looptijd van de verzekeringcontracten in de groep niet meer worden aangepast:

- contracten die bij de eerste opname verliesgevend zijn;
- contracten die bij de eerste opname geen significante kans hebben om verlieslatend te worden; en
- eventuele resterende contracten in het jaarcohort.

Contracten voor de basiszorgverzekering in Nederland worden in dezelfde groep opgenomen omdat wet- en regelgeving de praktische mogelijkheid (van Achmea) om premies of andere voorwaarden vast te stellen beperken.

Een verzekeringcontract wordt opgenomen in een groep vanaf de eerste van de volgende momenten:

- start van de dekkingsperiode van de groep van contracten (dat wil zeggen de periode waarin Achmea diensten verleent in ruil voor premies binnen de grenzen van het contract);
- wanneer de eerste betaling van de verzekeringnemer opeisbaar wordt of, indien er geen contractuele opeisbaarheid is, de datum waarop de premie van de verzekeringnemer is ontvangen; en
- wanneer feiten en omstandigheden erop wijzen dat de overeenkomst verlieslatend is en Achmea gebonden is aan een contract.

Groepen contracten worden vastgesteld bij de eerste opname en hun samenstelling wordt niet herzien zodra alle contracten aan de groep zijn toegevoegd.

De (her)verzekeringcontracten, die zijn verkregen in het kader van een bedrijfscombinatie van entiteiten of business onder gemeenschappelijke leiding (hierna genoemd bedrijfscombinatie), worden opgenomen op de datum waarop control is verkregen (zie hoofdstuk 1 Algemene waarderingsgrondslagen, hoofdstuk H Consolidatie in de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2022). Dit geldt ook voor de verzekeringcontracten die worden verkregen in het kader van een overdracht van contracten.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Herverzekeringscontracten

Groepering van uitgaande herverzekeringscontracten volgt ook zoveel mogelijk de indeling onder Solvency II. Sommige herverzekeringscontracten bieden dekking voor onderliggende verzekeringscontracten die in verschillende groepen zijn opgenomen. In dat geval kan de groep uit één contract bestaan.

Een groep herverzekeringscontracten wordt opgenomen vanaf de eerste van de volgende momenten.

- Herverzekeringscontracten die een evenredige dekking bieden: de datum waarop een onderliggende verzekeringscontract voor het eerst wordt opgenomen in de balans. Dit geldt voor quota share herverzekeringscontracten;
- Overige uitgaande herverzekeringscontract: het begin van de dekkingsperiode van het herverzekeringscontract.

Als Achmea op een eerdere datum een verlieslatende groep van onderliggende verzekeringscontracten identificeert en de bijbehorende herverzekeringscontract al vóór die eerdere datum is aangegaan, wordt het herverzekeringscontract opgenomen op die eerdere datum (zie de paragraaf Herverzekering van verlieslatende onderliggende verzekeringscontracten onder hoofdstuk IV Waardering van contracten volgens GMM en VFA) en hoofdstuk V Waardering – contracten gewaardeerd volgens de PAA.

III Contractgrens

De grenzen waarbinnen de toekomstige kasstromen vallen worden als volgt bepaald:

Verzekeringscontracten

Kasstromen vallen binnen de contractgrens als ze voortvloeien uit materiële rechten en verplichtingen die bestaan tijdens de verslagperiode, waarin Achmea de polishouder ertoe kan verplichten premies te betalen of waarin Achmea een materiële verplichting heeft om diensten uit hoofde van verzekeringscontracten aan de polishouder te verlenen (verzekeringsdekking inclusief beleggingsdiensten die niet als afzonderlijke component worden afgesplitst).

Een materiële verplichting tot het verrichten van diensten eindigt wanneer:

- Achmea in de praktijk de mogelijkheid heeft om de risico's van de betreffende polishouder opnieuw te beoordelen en een premie of uitkeringsniveau kan vaststellen dat volledig aansluit bij risico's van de herbeoordeling; of
- Achmea heeft de praktische mogelijkheid om de risico's van de portefeuille waarin het contract is opgenomen, opnieuw te beoordelen en de premie of verzekeringsvoorwaarden hierop kan aanpassen.' Hierbij wordt geen rekening gehouden met risico's die betrekking hebben op perioden na deze herbeoordelingsdatum.

Een contract wijziging kan leiden tot beëindiging van het bestaande verzekeringscontract en verantwoording van een nieuw contract (zie hierna hoofdstuk VI Niet langer opnemen in de balans en wijzigingen in het (her)verzekeringscontract).

Herverzekeringscontracten

Kasstromen vallen binnen de contractgrens als ze voortvloeien uit materiële rechten en verplichtingen die bestaan tijdens de verslagperiode waarin Achmea verplicht is bedragen aan de herverzekeraar te betalen of een materieel recht heeft om diensten van de herverzekeraar te ontvangen.

Een materieel recht om verzekeringsdiensten van de herverzekeraar te ontvangen eindigt wanneer de herverzekeraar:

- de praktische mogelijkheid heeft om de aan haar overgedragen risico's opnieuw te beoordelen en een premie kan bepalen of het uitkeringsniveau kan vaststellen dat volledig de risico's van de herbeoordeling weerspiegelt; of
- het recht heeft om de dekking te beëindigen.

Bij contract wijzigingen in herverzekeringscontracten wordt beoordeeld of sprake is van een nieuw contract, (zie hierna hoofdstuk VI Niet langer opnemen in de balans en wijzigingen in het (her)verzekeringscontract).

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

IV Waardering van contracten volgens GMM en VFA

Verzekeringscontracten – waardering bij eerste opname

Bij de eerste opname waardeert Achmea een groep van verzekeringscontracten als het totaal van:

- (a) de fulfilment kasstromen of de verwachtingswaarde van de verzekeringsverplichtingen bepaald als de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen benodigd voor de afwikkeling van een verzekeringcontract aangevuld met een Risk Adjustment voor niet-financieel risico's; en
- (b) de CSM of de nog niet verdiende vergoeding voor de verzekeringsdienstverlening.

De Risk Adjustment voor niet-financieel risico wordt separaat bepaald. Het vertegenwoordigt de compensatie voor de onzekerheid over het bedrag en de timing van de geschatte kasstromen die voortvloeien uit niet-financieel risico.

Bij een winstgevend contract vertegenwoordigt de CSM van een groep verzekeringcontracten de uitgestelde baten die Achmea realiseert bij vervulling van de toekomstige diensten van het contract. Bij de eerste opname van een groep van verzekeringcontracten representeert de CSM het positieve saldo van de fulfilment kasstromen wat leidt tot een netto-inkomende kasstroom. De fulfilment kasstromen worden aangepast met eventuele kasstromen die op de datum van eerste opname van de groep zijn ontstaan en opname van bedragen die eerder op de balans zijn verantwoord vooruitlopend op de eerste verantwoording van de groep, waaronder vooruitbetaalde acquisitiekosten. De locked-in verdisconteringsvoet van de CSM wordt vastgezet nadat het jaarcohort is gesloten.

Voor groepen van verzekeringcontracten, die zijn verworven in het kader van een overdracht van contracten of een bedrijfscombinatie, wordt de ontvangen vergoeding opgenomen in de fulfilment cashflows als premies die ontvangen zijn op de overname datum. In een bedrijfscombinatie is de ontvangen vergoeding de reële waarde van de contracten op die datum.

Verlieslatend contract

Als het totaal van de fulfilment kasstromen bij eerste opname in de balans een netto uitgaande kasstroom is, dan is de groep van verzekeringcontracten verlieslatend. In dit geval wordt het bedrag van de netto uitgaande kasstroom verantwoord als een verlies in de winst- en verliesrekening. Dit geldt ook als de contracten zijn verworven in een bedrijfscombinatie, als een aanpassing op de goodwill of in de winst- en verliesrekening wanneer er sprake is van negatieve goodwill. De verliescomponent wordt afzonderlijk gepresenteerd als onderdeel van de verzekeringsverplichtingen. De verliescomponent wordt vervolgens gedurende de looptijd van het contract ten gunste van de winst- en verliesrekening verantwoord als onderdeel van de verzekeringslasten.

Verzekeringcontracten – vervolgwaardering

De boekwaarde van een groep verzekeringcontracten wordt op elke rapportagedatum bepaald en is gelijk aan de som van de verzekeringsverplichtingen voor contracten waarvoor nog verzekeringsdekking moet worden gegeven (Liability for Remaining Coverage (LFRC)) en de verplichtingen voor ontstane claims (Liability for incurred claims (LFIC)). De LFRC omvat (a) de fulfilment kasstromen die betrekking hebben op verzekeringsdiensten die in toekomstige perioden uit de verzekeringcontracten zullen worden geleverd en (b) eventuele resterende CSM op die datum. De LFIC omvat de kasstromen voor ontstane claims en hiermee samenhangende kosten die nog niet zijn betaald, inclusief schade die zich hebben voorgedaan maar nog niet zijn gerapporteerd (IBN(E)R-claims).

De waardering van de LFRC-kasstromen van een groep verzekeringcontracten op de balansdatum is gebaseerd op actuele schattingen van toekomstige kasstromen, actuele verdisconteringsvoeten en actuele schattingen van de Risk Adjustment voor niet-financieel risico. Voor de CSM van GMM contracten wordt de historische verdisconteringsvoet (locked-in) toegepast per groep van verzekeringcontracten.

Veranderingen in de fulfilment kasstromen (met uitzondering van de Risk Adjustment) worden als volgt verwerkt:

- veranderingen van kasstromen die betrekking hebben op toekomstige dienstverlening worden gecorrigeerd ten gunste of ten laste van de CSM op de balans (of opgenomen in het verzekeringstechnische resultaat als de groep van verzekeringcontracten verlieslatend is);
- veranderingen met betrekking tot huidige dienstverlening of dienstverlening uit voorgaande jaren worden opgenomen in het verzekeringstechnische resultaat in de winst- en verliesrekening;
- effecten van verdiscontering of wijzigingen in de verdisconteringsvoet op de geschatte toekomstige kasstromen worden opgenomen als financiële baten en lasten uit verzekeringen in de winst- en verliesrekening.

De systematiek van de berekening van de CSM per type verzekeringcontracten wordt hierna toegelicht.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Verzekeringscontracten zonder directe winstdelingselementen

De boekwaarde van de CSM op elke balansdatum is gelijk aan de boekwaarde aan het begin van het jaar, gecorrigeerd voor:

- de CSM van nieuwe verzekeringscontracten die in het jaar aan de groep van verzekeringscontracten wordt toegevoegd;
- de oprenting van de CSM gedurende het jaar, tegen de vaste verdisconteringsvoet per groep die bij eerste opname is bepaald;
- wijzigingen in fulfilment kasstromen die betrekking hebben op toekomstige dienstverlening (zie hieronder), behalve voor zover:
 - a) eventuele stijgingen van de fulfilment kasstromen de CSM overschrijden. In dat geval wordt een verliescomponent gecreëerd ten late van de winst- en verliesrekening; of
 - b) eventuele afnamen in de fulfilment kasstromen toegerekend aan de verliescomponent, waarbij verliezen worden teruggeboekt die eerder in de winst- en verliesrekening waren opgenomen;
- het effect van eventuele wisselkoersverschillen op de CSM; en
- het bedrag dat als verzekeringsopbrengsten in de winst- en verliesrekening is verantwoord voor de in het jaar geleverde verzekeringsdiensten.

Veranderingen in de fulfilment kasstromen die betrekking hebben op toekomstige dienstverlening en de CSM aanpassen:

- ervaringsaanpassingen, die voortvloeien uit in het jaar ontvangen premies, die betrekking hebben op aan toekomstige diensten gerelateerde kasstromen, verdisconteerd tegen de verdisconteringsvoeten zoals die bij de eerste opname zijn bepaald;
- wijzigingen in schattingen van de contante waarde van de toekomstige kasstromen in de LFRC, verdisconteerd tegen de verdisconteringsvoeten die zijn bepaald bij de eerste opname van de CSM;
- verschillen tussen een niet afgesplitste beleggingscomponent die naar verwachting in het jaar verschuldigd zal zijn het werkelijke bedrag dat in het jaar moet worden betaald;
- verschillen tussen een lening aan een verzekeringnemer die naar verwachting in het jaar zal worden terugbetaald en het werkelijke bedrag dat in het jaar moet worden terugbetaald; en
- wijzigingen in de Risk Adjustment voor niet-financiële risico's die betrekking hebben op toekomstige diensten. Achmea disaggregeert het verdisconteringseffect en wijzigingen in de Risk Adjustment niet.

Wijzigingen in kasstromen die samenhangen met wijzigingen in de discretionaire toezeggingen worden geacht betrekking te hebben op toekomstige dienstverlening en passen de CSM dienovereenkomstig aan.

- Oprenting van de LFRC, wijzigingen in verdisconteringsvoet en overige financieel risico en veranderingen in het effect van de tijdswaarde van geld van toekomstige financiële opties en garanties worden niet in de CSM verantwoord maar in de winst- en verliesrekening als onderdeel van Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten.

Verzekeringscontracten met directe winstdelingselementen (Variable fee approach)

Verzekeringscontracten met directe winstdelingselementen zijn overeenkomsten waarbij de verplichting van Achmea jegens de verzekeringnemer het saldo is van:

- de verplichting om de verzekeringnemer een bedrag te betalen dat gelijk is aan de reële waarde van de onderliggende beleggingsportefeuille;
- en een variabele vergoeding voor Achmea in ruil voor toekomstige dienstverlening uit de contracten opgenomen onder CSM. De variabele vergoeding omvat het bedrag van het aandeel van Achmea in de reële waarde van de onderliggende beleggingsportefeuille verminderd met de fulfilment kasstromen die niet variëren op basis van opbrengsten van de onderliggende beleggingsportefeuille, zoals door Achmea afgegeven opties en garanties. De vergoeding voor dienstverlening betreft zowel verzekeringsdekking als een vergoeding voor beheer van de beleggingsportefeuille of verstrekte opties en garanties waarbij een beleggingsrendement wordt afgesproken op basis van de onderliggende beleggingsportefeuille.

Bij de waardering van een groep van verzekeringscontracten met directe winstdelingselementen past Achmea de fulfilment kasstromen aan voor de veranderingen in de verplichting om polishouders een bedrag te betalen dat gelijk is aan de reële waarde van de onderliggende beleggingsportefeuille. Deze wijzigingen hebben niet betrekking op toekomstige dienstverlening en worden verantwoord in de winst- en verliesrekening onder het Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten. Achmea past vervolgens de CSM aan voor elke wijziging in het aandeel van Achmea in de reële waarde van de onderliggende beleggingsportefeuille minus de kosten voor om te voldoen aan de afgegeven opties en garanties die betrekking heeft op toekomstige dienstverlening.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

De boekwaarde van de CSM op elke balansdatum is de boekwaarde aan het begin van het jaar, aangepast voor:

- de CSM van nieuwe contracten die in het jaar aan de groep worden toegevoegd;
- de wijziging in het bedrag van het aandeel van Achmea in de reële waarde van de onderliggende beleggingsportefeuille en wijzigingen in de fulfilment kasstromen die betrekking hebben op toekomstige dienstverlening, behalve voor zover:
 - a) Achmea de risk mitigation optie heeft toegepast waarbij wijzigingen in het effect van het financiële risico op het bedrag van haar aandeel in onderliggende beleggingsportefeuille of de fulfilment kasstromen niet worden gecorrigeerd op de CSM (zie paragraaf Risicomitigatie hierna);
 - b) een daling van het aandeel van Achmea in de reële waarde van de onderliggende beleggingsportefeuille, of een toename van de fulfilment kasstromen die betrekking heeft op toekomstige dienstverlening, de boekwaarde van de CSM overschrijdt, waardoor een verlies in winst- en verliesrekening ontstaat (opgenomen in verzekeringskosten en een verliescomponent ontstaat (zie VII Presentatie);
 - c) een verhoging van het bedrag van het aandeel van de groep in de reële waarde van de onderliggende beleggingsportefeuille, of een daling van de kasstromen in de fulfilment kasstromen dat betrekking heeft op toekomstige dienstverlening, wordt toegerekend aan de verliescomponent, waarbij verliezen worden teruggeboekt die eerder in de winst of de verliesrekening waren verantwoord (inbegrepen in de kosten verzekeringsgerelateerde dienstverlening) (zie VII Presentatie);
 - d) het effect van eventuele wisselkoersverschillen op de CSM; en
 - e) het bedrag dat als verzekeringsopbrengsten is verantwoord vanwege de in het jaar verleende diensten (zie VII Presentatie).

Risicomitigatie

Achmea gebruikt derivaten om het renterisico dat ontstaat bij rentegaranties in de leven- en pensioenproducten te mitigeren. Hierdoor wordt het ontstane renterisico in overeenstemming gebracht met de doelstelling voor het beperken van renterisico's zoals beschreven in Toelichting 2 Kapitaal- en risicomanagement - Marktrisico in de jaarrekening 2022 van Achmea B.V. Er bestaat een afdekkingsrelatie tussen de verzekeringscontracten en de risico mitigerende instrumenten. Voor de verzekeringscontracten onder de Variable fee approach waarbij het renterisico is gemitigeerd wordt door middel van rentederivaten wordt de waarde veranderingen van de CSM als gevolg van Achmea's aandeel in de waardeverandering van de onderliggende financiële instrumenten in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Herverzekeringscontracten

Voor de waardering van herverzekeringscontracten past Achmea dezelfde waarderingsgrondslagen toe als die worden toegepast op verzekeringscontracten zonder winstdelingselementen, met de hierna de volgende aanpassingen.

De boekwaarde van een groep herverzekeringscontracten op elke balansdatum is de som van de AFRC (Assets For Remaining Coverage) en AFIR (Assets For Incurred Recoveries). De AFRC omvat het aandeel van de herverzekeraar gepresenteerd onder (a) de fulfilment kasstromen die betrekking heeft op diensten die in toekomstige perioden zullen worden ontvangen en (b) eventuele resterende CSM op die datum.

Achmea waardeert de schattingen van de contante waarde van toekomstige kasstromen op basis van aannames die consistent zijn met de gebruikte schattingen voor bepalen van de contante waarde van toekomstige kasstromen van de onderliggende verzekeringscontracten, met een aanpassing voor het risico dat de herverzekeraar zijn verplichtingen (hierna genoemd het non-performance risk) niet nakomt. Het effect van het non-performance risk van de herverzekeraar en het effect van wijzigingen hiervan wordt op elk balansdatum in de winst- en verliesrekening verantwoord onder verzekeringstechnisch resultaat. De Risk Adjustment vertegenwoordigt de omvang van het niet-financiële risico dat door Achmea wordt overgedragen aan de herverzekeraar.

Bij de eerste opname is de CSM van een groep herverzekeringscontracten gelijk aan de netto kosten of netto baten op de aangekochte herverzekering (als de onderliggende verzekeringscontracten niet verlieslatend zijn) gewaardeerd als het totaal van;

- de fulfilment kasstromen;
- bedragen die voorheen waren opgenomen en die betrekking hebben op de groep van herverzekeringscontracten;
- eventuele kasstromen die op dat moment ontstaan en;
- eventuele baten die in de winst- en verliesrekening worden opgenomen als gevolg van verlieslatende onderliggende contracten die op die datum zijn verantwoord (zie "Herverzekering van verlieslatende onderliggende verzekeringscontracten" hierna).

Als de netto kosten van het herverzekeringscontract betrekking heeft op een verzekerde gebeurtenissen die zich vóór de begindatum van de groep van herverzekeringscontracten heeft voorgedaan, dan worden deze verzekeringslasten verantwoord in winst- en verliesrekening. Tenzij het herverzekeringscontract de onzekerheid over de financiële afwikkeling van een al voorgevallen gebeurtenis dekt.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

De boekwaarde van de CSM op elke balansdatum is de boekwaarde aan het begin van het jaar, gecorrigeerd voor:

- de CSM van nieuwe contracten die in het jaar aan de groep worden toegevoegd;
- rente toegevoegd aan de boekwaarde van de CSM gedurende het jaar, verdisconteerd tegen de verdisconteringsvoeten op nominale kasstromen bepaald bij eerste opname;
- baten die in het jaar zijn verantwoord in de winst- en verliesrekening bij de eerste opname van verlieslatende onderliggende contracten (zie hieronder);
- terugboekingen van de loss recovery component voor zover er geen wijzigingen zijn in de fulfilment kasstromen van de groep van herverzekeringscontracten (zie paragraaf Netto kosten uit herverzekeringsovereenkomsten in hoofdstuk VII Presentatie hierna);
- wijzigingen in de fulfilment kasstromen die betrekking hebben op toekomstige dienstverlening, verdisconteerd tegen de verdisconteringsvoeten die bij de eerste opname zijn bepaald. Dit geldt niet als de wijzigingen het gevolg zijn van wijzigingen in de fulfilment kasstromen van verlieslatende onderliggende contracten (die de CSM niet aanpassen) die in de winst- en verliesrekening zijn verantwoord en een loss recovery component creëren of aanpassen;
- het effect van eventuele wisselkoersverschillen op de CSM; en
- het bedrag dat in de winst- en verliesrekening wordt verantwoord vanwege de in het jaar ontvangen dienstverlening.

Herverzekering van verlieslatende onderliggende verzekeringscontracten

Achmea past de CSM van een herverzekeringscontract aan en verantwoordt een (her)verzekeringstechnische bate wanneer zij een verlies opneemt bij de eerste opname van verlieslatende onderliggende contracten. Voorwaarde hierbij is dat het herverzekeringscontract niet later wordt afgesloten dan het moment waarop de verlieslatende onderliggende verzekeringscontracten worden opgenomen in de balans. De aanpassing van de CSM wordt bepaald door de volgende elementen te vermenigvuldigen:

- het verlies dat betrekking heeft op de onderliggende verzekeringscontracten; en
- het percentage van de schade of de uitkeringen van de onderliggende verzekeringscontracten dat Achmea verwacht te verhalen op de herverzekeraar.

Indien een herverzekeringscontract slechts betrekking heeft op een deel van de verzekeringscontracten die deel uitmaken van een verlieslatende groep contracten, gebruikt Achmea een systematische en rationele methode om het deel van de op de verlieslatende groep opgenomen verliezen te bepalen dat betrekking heeft op onderliggende contracten die onder de herverzekeringscontract vallen.

Voor de groep van herverzekeringscontracten wordt, op basis van de waardering van onderliggende groepen van verlieslatende verzekeringscontracten, een loss recovery component verantwoord en voor de vervolgwaardering aangepast. Deze loss recovery component wordt in de winst- en verliesrekening gepresenteerd als het verhalen van verliezen uit herverzekeringscontracten. Deze component wordt niet meegenomen in de allocatie naar betaalde premies (zie Netto kosten uit herverzekeringscontracten onder VII Presentatie).

V Waardering – contracten gewaardeerd volgens de PAA

Voor de Zorg- en de Schadeverzekeringen (uitgezonderd arbeidsongeschiktheidsverzekeringen) past Achmea de PAA methode toe om de waardering van groepen van verzekeringscontracten te vereenvoudigen aangezien bij opname in de balans aan de volgende criteria wordt voldaan.

Voor de verzekeringscontracten:

- de dekkingperiode van de groep van contracten is één jaar of minder of;
- toepassing van het vereenvoudigde waarderingsmodel (PAA), leidt niet tot een materieel andere waardering dan onder toepassing van het algemene waarderingsmodel.

Voor de herverzekeringscontracten geldt:

- loss-occurring reinsurance (LOR): De dekkingperiode van elk contract is één jaar of minder;
- risk attaching reinsurance contracts: Toepassing van het vereenvoudigde waarderingsmodel leidt niet tot een materieel andere waardering dan onder toepassing van het algemene waarderingsmodel. Bij het vergelijken van de verschillende waarderingsmethodes houdt Achmea rekening met de impact van de verschillende vrijval patronen van de AFRC en de impact van de verdiscontering. Als significante variabiliteit wordt verwacht in de fulfilment kasstromen voordat een claim wordt ingediend, wordt niet aan dit criterium voldaan.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Eerste opname en vervolgwaardering

Bij de eerste opname van elke groep van verzekeringscontracten is de boekwaarde van de Liability for remaining coverage (LFRC) gelijk aan de premies die zijn ontvangen bij de eerste opname minus eventuele kasstromen uit hoofde van acquisitiekosten (tenzij deze direct in het resultaat worden verantwoord), en gecorrigeerd voor (acquisitie)kasstromen die in eerdere periodes hebben plaatsgevonden en die aan deze groep kunnen worden toegerekend.

Vervolgens wordt de boekwaarde van de LFRC verhoogd met alle ontvangen premies en de amortisatie van kasstromen voor verzekeringsacquisitie die als kosten worden verantwoord. Deze amortisatie en eventuele aanvullende kasstromen voor verzekeringsacquisitie die na de eerste opname zijn toegerekend verminderen het bedrag dat is opgenomen als verzekeringsopbrengsten voor verleende diensten (zie VII Presentatie).

Indien op enig moment tijdens de dekkingsperiode uit feiten en omstandigheden blijkt dat een groep van verzekeringscontracten verlieslatend is dan wordt een loss component gevormd waardoor de LFRC verhoogd wordt tot het niveau van schatting van de fulfilment kasstromen van de LFRC.

Achmea neemt de Liability for incurred claims (LFIC) van een groep van verzekeringsovereenkomsten op tegen de fulfilment kasstromen met betrekking tot ontstane claims. De voorziening heeft betrekking op schattingen voor toekomstige kasstromen als gevolg van gerapporteerde schaden. Daarnaast wordt een inschatting gemaakt voor op balansdatum opgetreden schaden die nog niet zijn gerapporteerd (IBN(E)R). Bij de schadeverzekeringen worden de toekomstige kasstromen verdisconteerd tegen de verdisconteringsvoet aan het einde van de rapporteringsperiode. Voor het onderdeel Zorg worden de fulfilment kasstromen van de ontstane claims niet verdisconteerd vanwege de korte afwikkelingsduur, tenzij de afwikkelingsduur langer is dan twaalf maanden.

Herverzekeringscontracten

Achmea past dezelfde waarderingsgrondslagen toe voor de waardering van groepen van herverzekeringscontracten, aangepast waar nodig om de verschillen ten opzichte van verzekeringscontracten tot uitdrukking te brengen met een aanpassing voor het risico dat de herverzekeraar zijn verplichtingen niet nakomt.

Indien een verliesdekkingscomponent wordt opgenomen voor een groep van herverzekeringscontracten die worden gewaardeerd volgens de PAA, dan past Achmea de boekwaarde van de AFRC aan (zie de paragraaf Herverzekering van verlieslatende onderliggende verzekeringscontracten onder hoofdstuk V Waardering van contracten volgens GMM en VFA).

VI Niet langer opnemen in de balans en wijzigingen in het (her)verzekeringscontract

Achmea neemt een contract niet langer op in de balans wanneer het contract afloopt, er voldaan is aan alle verplichtingen of wanneer het contract is beëindigd – dat wil zeggen wanneer de in het contract gespecificeerde verplichtingen zijn afgelopen of zijn nagekomen of zijn beëindigd.

Achmea neemt een contract ook niet langer op in de balans als de voorwaarden op een zodanige manier wijzigen dat verwerking in de balans en in de winst- en verliesrekening significant anders zou zijn geweest dan als de nieuwe voorwaarden altijd hadden bestaan. In dat geval wordt een nieuw contract op basis van de gewijzigde voorwaarden opgenomen in de balans. Significante wijzigingen betreffen een wijziging in scope, afsplitsing in componenten van een (her)verzekeringscontract, wijziging in de contractgrens of groepering van verzekeringscontracten. Als een contractwijziging niet leidt tot een verwijdering uit de balans, dan verwerkt Achmea de verandering van de kasstromen als een wijziging van schattingen van de fulfilment kasstromen.

Bij het niet langer opnemen van een contract in een groep van contracten, die wordt gewaardeerd tegen GMM of VFA:

- worden de fulfilment kasstromen die gealloceerd zijn aan de contracten zodanig aangepast dat de kasstromen van de niet langer opgenomen rechten en verplichtingen zijn verwijderd;
- wordt de CSM van de groep van verzekeringscontracten aangepast aan de verandering van de fulfilment kasstromen, behalve wanneer de wijzigingen worden toegerekend aan een verliescomponent; en
- wordt het aantal coverage units voor de verwachte resterende verzekeringsdiensten aangepast voor de coverage units die niet meer worden opgenomen in de groep van verzekeringscontracten (zie VII Presentatie).

Als een contract niet langer wordt opgenomen in de balans omdat het contract wordt overgedragen aan een derde partij, dan wordt de CSM ook gecorrigeerd voor de premie die door de derde partij in rekening wordt gebracht, tenzij de groep van verzekeringscontracten verlieslatend is.

Als een contract niet langer wordt opgenomen omdat de voorwaarden ervan worden gewijzigd, wordt de CSM ook aangepast aan de premie die in rekening zou zijn gebracht als Achmea een contract was aangegaan met de voorwaarden van het nieuwe contract op de datum van wijziging, verminderd met eventuele extra premies die voor de wijziging in rekening werden gebracht. Het nieuw opgenomen contract wordt gewaardeerd in de veronderstelling dat op de datum van wijziging Achmea de premie heeft ontvangen die zij in rekening zou hebben gebracht voor een contract met vergelijkbare voorwaarden, verminderd met de extra premie die voor de wijziging in rekening werd gebracht.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

VII Presentatie

Portefeuilles van verzekeringscontracten en herverzekeringsovereenkomsten, die activa en passiva zijn, worden afzonderlijk gepresenteerd in het overzicht van de financiële positie.

Achmea splitst bedragen die in de winst- en verliesrekening zijn opgenomen uit in;

- het Verzekeringstechnisch resultaat, bestaande uit opbrengsten en lasten uit verzekeringsgerelateerde diensten en het verzekeringsresultaat uit herverzekeringsovereenkomsten en;
- het Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten, bestaande uit het Beleggingsresultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten en het Financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten.

Baten en lasten uit herverzekeringsovereenkomsten worden, met uitzondering van financiële baten uit herverzekeringsovereenkomsten, gepresenteerd als Verzekeringstechnisch resultaat uit herverzekeringsovereenkomsten onder het Verzekeringstechnisch resultaat. Achmea splitst de wijzigingen in de Risk Adjustment for non-financial risk niet uit tussen het Verzekeringstechnisch resultaat en het Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten. Alle wijzigingen in de Risk Adjustment for non financial risk worden daardoor in het Verzekeringstechnisch resultaat verantwoord.

Verzekeringsofbrengsten en lasten uit verzekeringsgerelateerde diensten zijn exclusief beleggingscomponenten en worden als hierna beschreven verantwoord.

Verzekeringsofbrengsten – contracten die niet worden gewaardeerd volgens de PAA

Verzekeringsofbrengsten worden gerealiseerd naarmate wordt voldaan aan uit de verzekeringscontract voortvloeiende prestatieplichtingen. Voor contracten die niet volgens de PAA worden gewaardeerd, vertegenwoordigen de verzekeringsofbrengsten van de verleende verzekeringsdiensten het totaal van mutatie in de LFRC Dit omvat:

- een vrijval van de CSM, bepaald op basis van coverage units die zijn geleverd (zie 'Vrijval van de CSM' hierna);
- wijzigingen in de Risk Adjustment for non-financial risk met betrekking tot in de huidige periode geleverde diensten;
- de vrijval uit de LFRC voor aan het begin van het jaar verwachte schade, uitkeringen en andere verzekeringskosten;

Daarnaast allocceert Achmea, systematisch op basis van het verstrijken van de tijd, de premies ter dekking van aan de LFRC toegerekende acquisitiekosten. Achmea verantwoordt het geallocceerde bedrag, verdisconteerd bij de eerste opname van de groep van contracten, als verzekeringsofbrengsten en een gelijk bedrag aan onder verzekeringsgerelateerde afschrijvingskosten.

Vrijval van de CSM

De CSM van een groep verzekeringscontracten wordt verantwoord in de winst- en verliesrekening als verzekeringsofbrengsten gedurende de dekkingsperiode van de verzekeringscontracten. De allocatie naar periode is op basis van de gedefinieerde coverage units die de omvang van de dienstverlening representeren. De systematiek is onder Belangrijke aannames en schattingen IV Contractual Service Margin (CSM) nader toegelicht.

Het aantal coverage units omvat de omvang van diensten die op basis van het contract door Achmea worden geleverd. Dit wordt bepaald door voor elk contract rekening te houden met de hoeveelheid verstrekte voordelen en de verwachte dekkingsperiode. De coverage units worden op elke balansdatum beoordeeld en bijgewerkt.

De diensten, die verstrekt worden op basis van verzekeringsovereenkomsten, omvatten verzekeringsdekking en, voor polissen met winstdelingselementen, beleggingsdiensten voor het beheer van de onderliggende beleggingsportefeuille namens de polishouders. Daarnaast kunnen aan Leven-contracten zonder directe winstdelingselementen ook beleggingsdiensten gekoppeld zijn voor het verkrijgen van rendement voor de polishouder, maar alleen als:

- er een niet afgesplitste beleggingscomponent bestaat of de verzekeringnemer heeft het recht om een bedrag op te nemen (bijvoorbeeld het recht van de verzekeringnemer om een afkoopwaarde te ontvangen bij annulering van een contract);
- de investeringscomponent of het bedrag dat kan worden opgenomen zal naar verwachting een beleggingsrendement omvatten; en
- Achmea verwacht beleggingsactiviteiten uit te voeren om dat beleggingsrendement te genereren.

De verwachte dekkingsperiode weerspiegelt de verwachtingen van het vervallen en annuleren van contracten, evenals de waarschijnlijkheid dat verzekerde gebeurtenissen zich voordoen voor zover deze van invloed zouden zijn op de verwachte dekkingsperiode. De periode van beleggingsdiensten eindigt uiterlijk op de datum waarop alle bedragen die verschuldigd zijn aan huidige verzekeringnemers met betrekking tot die diensten zijn betaald.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Verzekeringsopbrengsten – Contracten gewaardeerd volgens de PAA

Voor contracten gewaardeerd onder de PAA zijn de verzekeringsinkomsten voor elke periode het bedrag van de verwachte premieontvangsten voor het verlenen van diensten in de periode. Achmea alloceert de verwachte premie-inkomsten aan elke periode op basis van de volgende grondslagen:

- bepaalde verzekeringscontracten voor onroerend goed: de verwachte realisatie van de gemaakte verzekeringskosten; en
- andere contracten: het verstrijken van de tijd.

Verliescomponenten

Voor contracten, die worden gewaardeerd volgens het algemene waarderingsmodel, neemt Achmea een verliescomponent op voor verlieslatende groepen verzekeringscontracten. De mutatie van de verliescomponent wordt vervolgens in de winst- en verliesrekening gepresenteerd als op/terugboekingen van verliezen op verlieslatende contracten. Wanneer de fulfilment kasstromen worden gerealiseerd worden zij op een systematische wijze gealloceerd tussen de loss component en de LFRC. Hiervoor wordt aan het begin van elk jaar op systematische basis het aandeel bepaald van de verliescomponent ten opzichte van de totale schatting van de contante waarde van de toekomstige kasuitstromen plus de Risk Adjustment for non financial risk (of bij de eerste opname indien een groep contracten voor het eerst in het jaar wordt opgenomen).

Voor contracten met directe winstdelingselementen worden wijzigingen in de fulfilment kasstromen met betrekking tot toekomstige dienstverlening en veranderingen in het aandeel van Achmea in de reële waarde van de onderliggende beleggingsportefeuille uitsluitend toegerekend aan de verliescomponent.

Als de verliescomponent tot nul wordt teruggebracht, creëert elk overschot over het bedrag dat aan de verliescomponent is toegewezen binnen het algemene waarderingsmodel een CSM voor de groep contracten.

Binnen het PAA model is de verliescomponent opgenomen als het onderdeel van LFRC. Als de verliescomponent tot nul is teruggebracht wordt de mutatie binnen de LFRC verantwoord.

Verzekeringserelateerde kosten

Verzekeringserelateerde kosten, die voortkomen uit verzekeringsovereenkomsten, worden in het algemeen in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer zij zijn ontstaan. Terugbetalingen van niet afgesplitste beleggingscomponenten worden niet verantwoord als verzekeringserelateerde kosten. De verzekeringserelateerde kosten omvatten:

- ontstane claims en andere verzekeringsservicekosten; voor sommige leven contracten omvatten gemaakte claims ook premies die zijn kwijtgescholden bijvoorbeeld bij invaliditeit of arbeidsongeschiktheid;
- afschrijving van acquisitiekasstromen: dit bedrag is gelijk aan het toegerekende bedrag dat als onderdeel van de verzekeringsopbrengsten is verantwoord;
- verliezen op verlieslatende contracten en terugboekingen van deze verliezen;
- aanpassingen van de verplichtingen voor ontstane claims die niet voortvloeien uit de effecten van de verdiscontering en wijzigingen in de verdisconteringscurve;
- bijzondere waardeverminderingverliezen op activa van verzekeringsacquisitie kasstromen en terugboekingen van dergelijke bijzondere waardeverminderingverliezen.

Netto kosten uit herverzekeringsovereenkomsten

De netto kosten van herverzekeringsovereenkomsten omvatten een toerekening van betaalde herverzekeringpremies verminderd met de vooraf ingeschatte compensatie die van herverzekeraars kan worden teruggevorderd.

Achmea verantwoordt toegerekende herverzekeringpremies in winst- en verliesrekening naar rato van de ontvangen van diensten voortkomend uit herverzekeringsovereenkomsten.

Voor een groep herverzekeringsovereenkomsten, die verlieslatende onderliggende verzekeringscontracten compenseert, neemt Achmea een bate op voor de compensatie die Achmea verwacht te ontvangen van de herverzekeraar voor de verzekerde verlies component::

- bij de eerste opname van de verlieslatende onderliggende overeenkomsten, indien de herverzekeringsovereenkomst, die op deze overeenkomsten betrekking heeft, is aangegaan vóór of op hetzelfde tijdstip waarop die overeenkomsten worden opgenomen; en
- bij veranderingen in de fulfilment kasstromen van de groep van herverzekeringsovereenkomsten, die betrekking heeft op toekomstige dienstverlening, die leiden tot veranderingen in de fulfilment kasstromen van onderliggende verlieslatende contracten.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten

Het Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten omvat wijzigingen in de boekwaarden van groepen verzekerings- en herverzekeringsovereenkomsten, die voortkomen uit de effecten van verdiscontering en wijzigingen in de verdisconteringscurve, tenzij dergelijke wijzigingen voor groepen van verzekeringscontracten met directe winstdelingselementen worden toegerekend aan een verliescomponent en zijn opgenomen in de kosten van verzekeringsgerelateerde dienstverlening. Het netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten omvat ook de wijzigingen in de waardering van groepen contracten als gevolg van veranderingen in de waarde van de onderliggende beleggingsportefeuille (exclusief toevoegingen en onttrekkingen).

Het Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten wordt verantwoord in de winst- en verliesrekening.

VIII Transitiebepalingen bij invoering IFRS 17

Afhankelijk van de beschikbaarheid en reproduceerbaarheid van de benodigde (actuariële) data is voor het bepalen van de vergelijkende cijfers over boekjaar 2022 onder IFRS 17 gebruik gemaakt van de volledig retrospectieve methode om de waarde van de verzekeringsverplichtingen en daarmee de CSM op transitiemoment te bepalen. Dit houdt in dat de vergelijkende cijfers zijn aangepast alsof IFRS 17 altijd is toegepast. Voor enkele specifieke portefeuilles en verslagjaren binnen het Pensioen- en Levenbedrijf en het Schadebedrijf (arbeidsongeschiktheidsportefeuille) was de benodigde informatie niet in voldoende mate beschikbaar en reproduceerbaar als gevolg van systeem- en dataconversies. Daarom is de waarde van de hieraan gerelateerde verzekeringsverplichtingen op de transitiebalans volgens de reële waardemethode bepaald. Deze zijn toegelicht onder sectie 'Reële waarde methode'.

De volledig retrospectieve methode is derhalve toegepast bij de volgende verzekeringsportefeuilles:

- Alle verzekeringsportefeuilles binnen het Zorgbedrijf;
- Alle verzekeringsportefeuilles binnen het Herverzekeringsbedrijf, met uitzondering van een aantal Levenportefeuilles afgesloten vóór 1 januari 2020;
- Verzekeringscontracten in de open book portefeuille binnen het Pensioen- en Levenbedrijf afgesloten na 1 januari 2020;
- Alle verzekeringsportefeuilles binnen het Schadebedrijf, met uitzondering van de arbeidsongeschiktheidsportefeuille afgesloten vóór 1 januari 2022.

Verzekerings- en herverzekeringsovereenkomsten – Reële waarde benadering

In het kader van de reële waarde benadering werd de CSM (of de verliescomponent) per 1 januari 2022 bepaald als het verschil tussen de reële waarde van een groep contracten op die datum en de uitvoeringskasstromen op die datum voor de contracten zoals hierboven genoemd.

Voor alle contracten die volgens de reële waarde benadering worden gewaardeerd, heeft Achmea historische informatie en aanvullende informatie die beschikbaar is op 1 januari 2022 gebruikt voor:

- bepaling van groepen verzekeringscontracten;
- toepassing van de Variable fee approach; en
- identificatie van discretionaire kasstromen voor verzekeringscontracten zonder directe winstdelingselementen.

Groepen verzekeringscontracten die volgens de reële waarde benadering worden gewaardeerd, bevatten contracten die met een tussenpoos van meer dan een jaar zijn uitgegeven. Voor deze groepen zijn de disconteringspercentages bij de eerste opname vastgesteld op 1 januari 2022 in plaats van op de datum van de eerste verantwoording van de contracten.

Voor groepen herverzekeringsovereenkomsten die verlieslatende onderliggende contracten dekken, heeft Achmea per 1 januari 2022 een verliesdekkingscomponent vastgesteld. Achmea bepaalde dit component door de volgende bedragen te vermenigvuldigen:

- het bedrag van de verliescomponent dat betrekking heeft op de LFRC uit hoofde van de onderliggende contracten per 1 januari 2022;
- en het percentage vorderingen op de onderliggende contracten waarvan Achmea verwachtte dat zij zouden innen uit hoofde van de herverzekeringsovereenkomsten.

Bij toepassing van de reële waarde methode heeft Achmea bij het bepalen van de reële waarde een opslag meegenomen die een risicopremie representeert die marktparticipanten vragen voor de onzekerheid die inherent is aan de kasstromen en de winstmarge. Deze opslag komt tot uitdrukking in een afwijkende Cost of Capital die wordt gebruikt voor de bepaling van de Risk Adjustment. Voor transitiedoeleinden wordt bij het bepalen van de reële waarde een percentage van 6% gehanteerd. Voor de waardering van de verzekeringsverplichtingen onder IFRS 17 hanteert Achmea een percentage van 4,5%. Bij het bepalen van de risico-opslag neemt Achmea ook een aantal risico's mee die niet zijn meegenomen bij de bepaling van de kasstromen die vereist zijn om de verplichtingen van de groep contracten na te komen, bijvoorbeeld met betrekking tot het algemene operationele risico.

TOELICHTING OP DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

ONDERTEKENING VAN DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Zeist, 23 augustus 2023

Raad van Bestuur

B.E.M. (Bianca) Tetteroo, Voorzitter

M.A.N. (Michel) Lamie, Vice-voorzitter en CFO

M.G. (Michiel) Delfos, CRO

D.C. (Daphne) de Kluis

R. (Robert) Otto

L.T. (Lidwien) Suur

Raad van Commissarissen

J. (Jan) van den Berg, Voorzitter

W.H. (Wim) de Weijer, Vice-voorzitter

T.R. (Tjahny) Bercx

M.R. (Miriam) van Dongen

P.H.M. (Petri) Hofsté

A.M. (Lex) Kloosterman

E.C. (Nienke) Meijer

R.Th. (Roel) Wijmenga

BEOORDELINGSVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJK ACCOUNTANT

Beoordelingsverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en raad van commissarissen van Achmea B.V.

Onze conclusie

Wij hebben de in bijgaand halfjaarrapport opgenomen verkorte tussentijdse financiële informatie van Achmea B.V. te Zeist over de periode van 1 januari 2023 tot en met 30 juni 2023 beoordeeld.

Op grond van onze beoordeling hebben wij geen reden om te veronderstellen dat de verkorte tussentijdse financiële informatie van Achmea B.V. over de periode van 1 januari 2023 tot en met 30 juni 2023 niet in alle van materieel belang zijnde aspecten, is opgesteld in overeenstemming met IAS 34, "Tussentijdse financiële verslaggeving" zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

De verkorte tussentijdse financiële informatie bestaat uit:

- het geconsolideerde overzicht van de financiële positie per 30 juni 2023;
- de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen en het verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht over de periode van 1 januari 2023 tot en met 30 juni 2023;
- de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en geselecteerde toelichtingen.

De basis voor onze conclusie

Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2410, "Het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de accountant van de entiteit". Deze beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de verkorte tussentijdse financiële informatie.

Wij zijn onafhankelijk van Achmea B.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Daarnaast hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de verkorte tussentijdse financiële informatie

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en het weergeven van de verkorte tussentijdse financiële informatie in overeenstemming IAS 34, "Tussentijdse financiële verslaggeving" zoals aanvaard binnen de Europese Unie. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van de verkorte tussentijdse financiële informatie mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Achmea B.V.

BEOORDELINGSVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJK ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de verkorte tussentijdse financiële informatie

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een beoordelingsopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor de door ons af te geven conclusie.

De mate van zekerheid die wordt verkregen bij een beoordelingsopdracht is aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij een controleopdracht verricht in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden. Derhalve brengen wij geen controleoordeel tot uitdrukking.

Wij hebben deze beoordeling professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 2410.

Onze beoordeling bestond onder andere uit:

- het actualiseren van inzicht in Achmea B.V. en haar omgeving met inbegrip van de interne beheersing, en in het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving, om gebieden in de verkorte tussentijdse financiële informatie te kunnen identificeren waar het waarschijnlijk is dat zich risico's op afwijkingen van materieel belang voor zullen doen als gevolg van fouten of fraude, het in reactie hierop opzetten en uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden om op die gebieden in te spelen en het verkrijgen van assurance-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing met betrekking tot het opstellen van tussentijdse financiële informatie;
- het inwinnen van inlichtingen bij het bestuur en andere functionarissen van Achmea B.V.;
- het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de informatie opgenomen in de verkorte tussentijdse financiële informatie;
- het verkrijgen van assurance-informatie dat de verkorte tussentijdse financiële informatie overeenstemt met of aansluit op de onderliggende administratie van Achmea B.V.;
- het evalueren van de verkregen assurance-informatie;
- het overwegen of zich wijzigingen hebben voorgedaan in de grondslagen voor de financiële verslaggeving of de toepassing daarvan en of nieuwe transacties de toepassing van nieuwe grondslagen voor de financiële verslaggeving noodzakelijk maken;
- het overwegen of het bestuur alle gebeurtenissen heeft onderkend die een aanpassing van of een toelichting in de verkorte tussentijdse financiële informatie kunnen vereisen;
- het overwegen of de verkorte tussentijdse financiële informatie is opgesteld en weergegeven in overeenstemming met het van toepassing zijnde stelsel van financiële verslaggeving en de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Amsterdam, 23 augustus 2023

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. W.J. Smit RA

BIJLAGE

BIJLAGE – BEGRIPPENLIJST

Begrip	Uitleg
AFRC	Assets For Remaining Coverage. De AFRC omvat het aandeel van de herverzekeraar in de fulfilment kasstromen die betrekking heeft op diensten die in toekomstige perioden zullen worden ontvangen en eventuele CSM op die datum.
AFIC	Assets For Incurred Claims. De AFIC omvat het aandeel van de herverzekeraar in de fulfilment kasstromen van ontstane schaden.
Beleggingsresultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten	Beleggingsresultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten omvat rentebaten en -lasten, (on)gerealiseerde resultaten op beleggingen gewaardeerd op FVTPL, beleggingskosten en bijzondere waardeverminderingen.
Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten	Netto financieel resultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten = Beleggingsresultaat uit (her)verzekeringsactiviteiten + Financieel resultaat uit verzekeringscontracten + Financieel resultaat uit herverzekeringscontracten
CSM	Contractual Service Margin. Contractuele dienstenmarge. Een onderdeel van de boekwaarde van het actief of de verplichting voor een groep verzekeringscontracten dat de onverdiende winst vertegenwoordigt die Achmea zal opnemen wanneer zij diensten uit hoofde van een verzekeringscontract verleent op grond van de verzekeringscontracten die van de groep deel uitmaken.
ECL	Expected credit losses. Te verwachten kredietverliezen. Het gewogen gemiddelde van kredietverliezen waarbij de respectieve risico's van een wanbetaling als wegingsfactoren worden gebruikt.
FRA	Full retrospective approach. Volledig retrospectieve methode. Transitiemethode bij de eerste toepassing van IFRS 17 vanaf de transitiedatum.
Fulfilment kasstromen	Vervullingskasstromen. Een expliciete, onbevooroordeelde en kansgewogen schatting (d.w.z. verwachte waarde) van de contante waarde van de toekomstige uitstromen van kasmiddelen minus de contante waarde van de toekomstige instromen van kasmiddelen die zullen plaatsvinden wanneer Achmea verzekeringscontracten vervult, met inbegrip van een risico-aanpassing voor niet-financieel risico.
FVA	Fair value approach. Reële waarde methode. Alternatieve methode ten opzichte van de FRA voor transitie die wordt gebruikt vanaf de transitiedatum.
FVOCI	Fair value through other comprehensive income. Waardering in de balans tegen reële waarde met waardeveranderingen door het overig totaalresultaat.
FVTPL	Fair value through profit and loss. Waardering in de balans tegen reële waarde met waardeveranderingen door de winst- -en- verliesrekening.
General model	Standaard waarderingsmodel dat gebruikt wordt binnen IFRS 17 voor de waardering van (her)verzekeringscontracten. Andere waarderingsmodellen zijn de PAA en de VFA.
LFIC	Liability for incurred claims. Verplichting uit hoofde van ontstane claims. Voor Achmea geldende verplichting om: (a) geldige claims te onderzoeken en te betalen voor verzekerde gebeurtenissen die reeds hebben plaatsgevonden, met inbegrip van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden maar waarvoor nog geen claims zijn ingediend, en andere aangegane verzekeringslasten, en (b) bedragen te betalen die niet onder (a) zijn vervat en die betrekking hebben op: (i) diensten uit hoofde van een verzekeringscontract die reeds zijn verleend, of (ii) beleggingscomponenten of andere bedragen die geen verband houden met de verlening van diensten uit hoofde van een verzekeringscontract en die geen deel uitmaken van de verplichting uit hoofde van resterende dekking.

BIJLAGE

Begrip	Uitleg
Locked-in verdisconteringsvoet	Verdisconteringsvoet bij eerste verwerking waartegen de CSM wordt verdisconteerd in het General model.
PAA	Premium Allocation Approach. Premietoerekeningsbenadering. Eén van de waarderingsmodellen binnen IFRS 17 die onder voorwaarden kan worden toegepast.
Risk adjustment (RA)	Risico-aanpassing voor niet-financieel risico. De compensatie die een entiteit verlangt voor het dragen van de uit het niet-financiële risico voortvloeiende onzekerheid omtrent het bedrag en het tijdstip van de kasstromen wanneer Achmea verzekeringscontracten vervult.
SPPI	Solely payment of principal and interest. Financieel instrument bestaande enkel uit aflossing van de hoofdsom en interestbetalingen. Contractuele kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalen op het uitstaande hoofdsombedrag betreffen.
VFA	Variable Fee Approach. Eén van de waarderingsmodellen binnen IFRS 17 die onder voorwaarden kan worden toegepast.